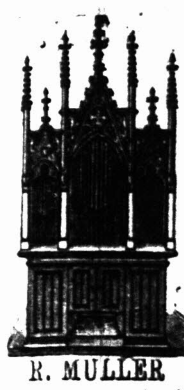

De Voornaamste Musici van Beroep.
ZOOWEL ALS AMATEURS
Bevelen Sterk aan den MUZIEK-HANDEL
VAN DEN
HEER R. MÜLLER,
(Groot en Klein Handel),
45 en 47 STRAND STRAAT, Kaapstad,
VOOR DE BESTE
Pianos, Harmoniums, Amerikaansche Orgels, Strijk- en Blaas Instrumenten
Ook voor Snaren en alle soorten Muziekbenoodigheden, Reparaties, Stemmen, enz.
Besendingen GEDRUKTE MUZIEK uit Duitschland, Engeland en Amerika in verscheidenheid.
Prijzen van Kerkorgels op aanvraag

R. MULLER
Benoodigt Agen ten Overal.
Telegrafisch Adres: "MULLUM," Kaapstad.
Post Bus 133

DE ZUID-AFRIKAAN VEREENIGD MET ONS LAND

VISCH! VISCH! VISCH!
Voor uw Tafel en voor uw Werkvolk.
Snoek, Geelbek, Harders, Bokkoms, enz.

MOOTJES VAN MACKEREL, ZILVERVISCH, GEELBEK EN SNOEK.

Atlantische Visscherijen.
P.K. Bus 355, Kaapstad.
Pakhuizen:—Tegenover Thesen's Hout Pakhuizen in Prestwich Straat.

DEEL 69.—No 6,610.] KAAPSTAD, ZATERDAG, 18 JUNI, 1898. [Dit Blad verschijnt driemaal per week: Dinsdags, Donderdags en Zaterdag. Inteekenings-prijs per jaar £1 6s. postgeld ingesloten vooruit betaalbaar.

SOMERSET WEST.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN
ZEER KOSTBARE
Negotie-, Smeer- en IJzerwaren, Rijtuigen en Paarden enz., enz.

DE Heer T. J. Roos, zijne bezigheid opgegeven hebbende, daar hij een groot Boarding Huis gaat openen, heeft de Ondergeteekenden geautoriseerd publiek te verkoopen,

Op Woensdag 22, en indien noodig
Op Donderdag, 23 Juni, 1898,

I. Zijn groote voorraad Negotiewaren, bestaande uit, Heeren en Dames Dresstoffen, Klaargemaakte Heeren en Dames Kleederen, Linnen Flanellen, Hemden, Kousenwaren, Sokjes, Boordjes, Stevels en Schoenen, Hoedenlint en Kant, enz., enz., enz.

II. Smeerwaren: Koffie, Suiker, Rijst, Zeep, Olie, Cigaren, Tabak, enz., enz.

III. IJzerwaren: Ploegen (ook TigerPloegen) Eggen, 8 doz. Graven Pikken, en een groot hoeveelheid andere IJzerwaren.

IV. Een Eersteklas F. C. Kapkar, zoo goed als nieuw (door Cooper, Kaapstad), 1 American Buggy, 1 Open Kar, 2 Paren Tuigen, 1 Paar Enkel do., Zadels en Toomen, enz., 4 Rij en Trek Paarden, 1 Extra Nieuw Safe.

Eindelijk: Toonbanken en Winkel Rakken, Schalen en Gewichten, enz., en wat er meer ten verkoop zal worden aangeboden.

Verkooping te beginnen om 10 ure v.m.

P. J. BOSMAN & Zoon, Afslager.
Stellenbosch, 6 Juni, 1898.

SOMERSET WEST.

ONMIDDELIJK na de verkooping van den heer T. J. Roos
Op DONDERDAG, 23 dezer,
Zal uit de kraal van den heer T. J. Roos verkocht worden voor rekening van den heer W. v. d. Merwe:

13 Eersteklasse Merries, gedresseerd, onder zadel en tuig.
4 Melk Koeien, in melken op kalven.
3 Jonge Vaarsen.
2 Prachtige Jonge Ezels.
1 Nieuw Bicycle.
1 Groote Schaal, enz.

P. J. BOSMAN & ZOON.

Ermelo Executeurskamer en Voogdij Maatschappij, Beperkt.

UIT DE HAND TE KOOP.

ONGEVEER 20,000 MORGEN van de beste grond in de districten Ermelo en Carolina, tegen billijke prijzen en gemakkelijke voorwaarden.

Voor verdere bijzonderheden vervoege men zich bij den Ondergeteekende.

J. O. H. SLUITER, Sec.

Ermelo, 2 Juni, 1898.

Afdeeling van Hope Town.

SCHUTBERICHT.

OPGESLOTEN in het Schut te Welgevonden, in deze afdeeling over den geoorloofden tijd en te worden verkocht aldaar op ZATERDAG, den 16 Juli 1898, om 10 uur 's voormiddags' indien niet tevoren gelost, het volgende Vee:—

3 Bokken, linkeroor winkelhaak van achter rechteroor slip en halfmaantje van achter.
1 Bok, linkeroor stomp winkelhaak van achter, rechteroor slip en halfmaantje van achter.
1 Bok, linkeroor zwaluwstaart, winkelhaak van achter, rechteroor slip snijtje van achter.
1 Bok, jukschei merk van voor, en winkelhaak van achter, rechteroor slip, halfmaantje van achter.
1 Bok, linkeroor stomp rechteroor zwavelstaart en twee halfmaantjes van voor
1 Bok, linkeroor winkelhaak van achter, rechteroor slip en halfmaantje van achter en stomp linkeroor winkelhaak van voor.
1 Bok, linkeroor slip, rechteroor halfmaantje van achter.
1 Bok, rechteroor zwavelstaart, halfmaantje van achter.

J. J. SNIJMAN,
Schutmeester.

Afdeelingsraad, Calvinia.

Sluiting en Verlegging van Weg.

AANZOEK gemaakt zijnde door den heer W. P. J. Louw van "Narisie," wijk achter Hantam, in de Afdeeling Calvinia, om (I) zekeren weg als hieronder gemerkt (A) als gesloten,—en (II) om zekeren weg als hieronder gemerkt (B) als een verlegging van genoemden weg, te verklaren;—

Zoo geschiedt hiermede kennisgeving, dat de Afdeelingsraad van Calvinia van voornemen is, bij Zijn Excellentie den Gouverneur, in termen van Sectie No. 152, Akte 40 van 1889 aanzoek te doen, om eene Proklamatie uit te vaardigen, den volgenden weg sluitende, te weten:—

(*a*) Den weg leidende van "Witputs" naar "BitterPuts" zuid westen, van af een distantie groot omtrent 200 yds., ten zuiden van eenen nieuwen Dam gemaakt in genoemden weg van de plaats "Bitter Puts," door den dam heen, tot op eene distantie van omtrent 200 yds. ten noorden van genoemden Dam.

En in termen van Sectie 149, Akte 40 van 1889, een Proklamatie voor de Verlegging te laten uitvaardigen, te weten:—

(*b*) Den weg leidende van af "Witputs" naar "Bitterputs" zuid westen, omtrent 200 yds, ten oosten van genoemden Dam zich afscheidend, den Dam ten westen voorbijgaande en zich met den ouden weg omtrent 200 yds. ten noorden van genoemden Dam vereenigende.

Eenige objecties tegen de sluiting en verlegging van bovengenoemde wegen moeten in geschrifte bij den Ondergeteekende ingediend worden binnen drie maanden van af datum dezes.

Op last,
N. S. LOUW,
Secretaris.

Afdeelingsraad Kantoor,
Calvinia, 10 Juni, 1898.

Departemet voor Publieke Werkeen.

AAN BOUWMEESTERS.

TENDERS worden gevraagd voor het maken van zekere veranderingen aan de woning enz. van den Resident Magistraat te Hopefield.

Teekeningen, Specifikatiën en Contrakts- condities kunnen gezien en verdere informatie verkregen worden ten Kantore van den Ondergeteekende en van den Civielen Commissaris te Hopefield.

Tenders, duidelijk gemerkt "Tenders voor veranderingen aan woning enz., van Resident Magistraat te Hopefield," zullen door den Controleur en Auditeur-Generaal, Kaapstad, worden ontvangen tot op den middag van VRIJDAG, 24 JUNI 1898.

Tenderaars moeten twee bevredigende borgen voorzien ter behoorlijke vervulling van het Kontrakt, en zoodanige borgen moeten den Tender onderteekenen.

De laagste of eenige Tender niet noodwendig te worden aangenomen.

H. S. GREAVES,
Architect.

Departement voor Publieke Werken,
Caledon Plein,
Kaapstad, 26 Mei 1898.

DEPARTEMENT VOOR PUBLIEKE WERKEN.

AAN BOUWMEESTERS.

TENDERS worden gevraagd voor het in orde stellen der Gronden, en het oprichten van Grens Heiningen voor het Zuid Afrikaansche Museum, Kaapstad.

Teekeningen, Specifikatiën en Contrakts-conditiën kunnen gezien, en verder informatie verkregen worden ten kantore van den Ondergeteekende.

Tenders, duidelijk gemerkt "Tenders voor Grens Heiningen," zullen door den Controleur en Auditeur-Generaal, Kaapstad, tot op den middag van Woensdag, 22 Juni, worden ontvangen.

Tenderaars moeten twee bevredigende Borgen voorzien, ter behoorlijke vervulling van het Kontrakt, en zoodanige Borgen moeten de Tenders onderteekenen.

De laagste of eenige Tender niet noodwendig te worden aangenomen

H. S. GREAVES,
Architect.

Departement voor Publieke Werken,
Caledon Plein.

South African College.

QUEEN'S "SCHOLARSHIPS."

EEN of meer Junior en een of meer Senior Queen's "Scholarships" zullen openvallen met het begin van het volgende Academisch jaar in Juli.

Deze "Scholarships" zijn open voor niet Gematriculeerde Studenten onder zestien jaren oud, en worden gehouden voor Twee Jaren. Toekenningen worden gedaan naar de positie door Kandidaten behaald bij een Proef Examen, dat door de Professoren zullen afgenomen worden, beginnende op Maandag, 1 Augustus.

De Queen's "Scholarships" sluiten alle College School-gelden in, uitgenomen de Registratie Fooi van £1 2s. 6d. per Sessie.

Applicaties moeten ingezonden worden voor 20 Juli aan

G. S. CORSTORPHINE,
Secretaris van den Senaat.

'South African College' Raad.

Studiebeurzen beschikbaar van af het volgende kwartaal.

I. Queen's "Scholarship":—Zie kennisgeving van den Secretaris van den Senaat.

II. Murray's "Scholarship":—Ten nutte van het minder vermogende deel der Kolonisten; de afstammelingen van de Oude Hollandsche volkplanters zullen de voorkeur hebben. Vormen van applicatie met alle bijzonderheden kunnen op aanzoek in geschrifte bij den Ondergeteekende verkregen worden.

III. South African College School Vrije "Scholarships." Applicaties zullen door den Ondergeteekende ontvangen worden.

Applicaties voor II en III moeten voor 2 Juli ingezonden worden.

JOHN PROCTOR,
Secretaris,
12 Waalstraat.

8 Juni, 1898.

Rondgaande Onderwijzer

BENOODIGD TE
Doornkop, Wijk Kromellenboog.

APPLICATIES voor bovengenoemde betrekking, vergezeld van de bij de wet vereischte getuigschriften van bekwaamheid, en goed gedrag, van de laatste Schoolcommissie, en Predikant waar Applicant werkzaam was, en van lidmaatschap eener Protestantsche Kerk, zullen door den Ondergeteekende ingewacht worden tot op 7 Juli 1898.

Werkzaamheden te beginnen op 18 Juli of zoo spoedig mogelijk.

Salaris £120 per jaar en de schoolgelden.

Alleen ongehuwde personen zullen in aanmerking genomen worden.

Billijke reiskosten, gestaafd door kwitanties, zullen vergoed worden.

N.B. — De geslaagde applicant moet zich voorzien van een onderwijzers 2de klas spoorweg certificaat, om tegen halfprijs te reizen.

Ds. J. C. HEFER,
Voorz. Sch. Com.

Parijs, O.V.S.,
7 Juni 1898.

Assistente Benoodigd

TE SENEKAL.

APPLICATIES voor bovengenoemde betrekking, vergezeld van de bij de wet vereischte getuigschriften van bekwaamheid, en goed gedrag, van de laatste Schoolcommissie en Predikant waar Applicant werkzaam was, en van lidmaatschap eener Protestantsche Kerk, zullen door den Ondergeteekende ingewacht worden tot op 15 Juli e.k.

Werkzaamheden te beginnen zoo spoedig moegelijk.

Salaris £135 per jaar.

Kennis van Tonic Sol-fa een vereischte en van vrouwelijke handwerken eene aanbeveling.

Billijke reiskosten, gestaafd door kwitanties, zullen vergoed worden.

N.B.—. De geslaagde applicant moet zich voorzien van een Onderwijzers spoorweg certificaat om tegen halfprijs te reizen.

H. GUDATH,
Wd. Sec. Sch. Com.

Senekal, O.V.S.,
2 Juni 1898.

Wellington.

PUBLIEKE VERKOOPING.

De ondergeteekende op vertrek staande, zal op

Dinsdag, den 21sten Juni,
's Morgens ten 10 ure,

Publiek laten verkoopen aan zijne woning in Bergstraat, al zijne

HUISMEUBELEN,

bestaande uit het gewone assortiment Voor- Eet- en Slaapkamer Meubelen, zoo als Aanzet-, Wasch-, Kleed- en andere Tafels. Zijne Ledikanten, Bedden, Stoelen, Kleederkasten. Een prachtige zeer ouderwetsche Schrijf Desk, met Boeken Rak, Schilderijen, Glas- en Aardewerk, Keukengereedschap, enz., enz.

50 Zakken Rog.

Let Wel
Dinsdag, den 21sten Juni.

H. AYLIFF.

J. FRED PENTZ & Co.,
Afslagers.

PUBLIEKE VERKOOPING.

DE Ondergeteekenden hebben andermaal instructies ontvangen van den heer P. J. Pienaar, wiens Paarden en Ezels reeds goed bekend zijn, om voor zijne rekening te verkoopen,

Op Donderdag, 23 Juni, 1898,

uit hun Vendukraal, alhier te

MALMESBURY,

Ten 10 ure v.m.

40 Paarden, Ruins en Merries, en eenige [illegible]

Alsook:

30 Prachtige Ezels, 3 jaar oud.

Bijna al deze dieren zijn geleerd en in eersteklas conditie, en de aandacht van koopers waardig. Zij zullen zeker present zijn.

P. J. PIENAAR.

J. W. Moorrees, jr. & Co., Afslagers.

Malmesbury, 3 Juni, 1898.

KENNISGEVING AAN BOEREN.

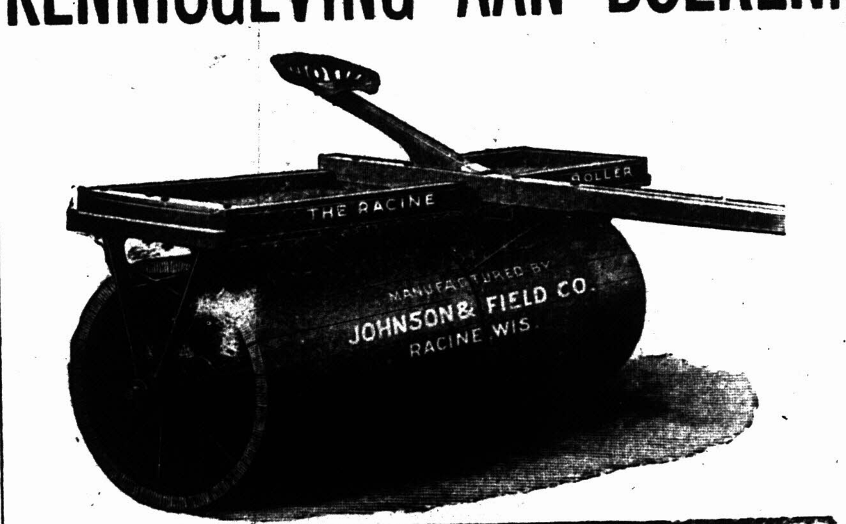

DE Ondergeteekende ontvangen nu hun voorraad LANDROLLERS, en daar een aantal er van verkocht is, zoo is vroegtijdig aanzoek noodzakelijk

ALSOOK

Wijngaard Spaden en Cultivators,
Spaden R. M. R., Special en ◻ Enting,
Gereedschap, en Snoeimessen,
Massey Harris Cultivators,
Getand IJzerdraad en Standaard,
Stoves, Bolinder, en andere.

R. M. ROSS & Co.,

VERTOONKAMERS, STRANDSTRAAT,
LANDBOUW PAKHUIS, STRANDSTRAAT.

BOOMPJES! BOOMPJES!

Keiappel, 2s. 6d. per 100; Blauwgom in Bakjes, 4s. per 100, Bakjes terug.

TE KOOP BIJ

J. J. v. d. MERWE, P. Zoon,
Burgstraat, Wellington.

TE HUUR.

EEN net en gerieflijk Woonhuis. Doe aanzoek bij den Ondergeteekende.

O. J. T. DREIJER,
Noorder Paarl.

Boomen en Tafeldruiven.

GEENTE Vruchtboomen en Geoculeerde Limoen, Naartje en Zuurlimoen boomen, van de beste Ingevoerde en Koloniale soorten. Ook een uitgezochte verzameling op Amerikaansche (Phyloxera proef) geënte Tafel druiven stokken, geschikt voor Prieël uitplanting, te koop bij

S. W. JOUBERT,
Boven Vallei, Wellington.

P.S. Catalogus gratis verkrijgbaar op aanvraag.

LOST TRANSFER.

NOTICE is hereby given that we intend applying for a certified Copy of the Deed of Transfer made on the 21st November, 1854, by Hermanus Petrus Muller, in favour of Petrus Norbertus Graaff, whereby certain Erf or Lot of Ground marked No. 2, situate on the South East side of the Church in the village of Villiersdorp in the division of Caledon, and being a sub-division of the quitrent farm RADYN, measuring 1 morgen and 25 square roods, was conveyed.

And all persons claiming to have any objection to the issue of such copy are hereby required to lodge the same, in writing with the Registrar of Deeds in Cape Town, within fourteen days from the publication of this notice.

Dated at Cape Town, this 14th day of June, 1898.

DEMPERS & VAN BYNEVELD,
Applicant's Attorneys.

Bericht aan Crediteuren en Debiteuren.

In den Boedel van wijlen Mej. Elizabeth Magaretha Marais, geboren Roos.

ALLEN die iets te vorderen hebben van of iets verschuldigd zijn aan bovengemelden boedel, worden verzocht daarvan opgave of betaling te doen aan den Ondergeteekende, binnen zes weken van af datum.

T. J. MARAIS,
Executeur Testamentair.

Helderberg,
16 Juni 1898.

Municipale Kennisgeving.

MONTAGU MUNICIPALITEIT.

KENNIS geschiedt hiermede volgens Sectie I van Acte 28 van 1879, dat een publieke vergadering van belastingbetalers in het kantoor van den Resident Magistraat, op Zaterdag, den 2den dag van Juli aanstaande, ten 3 ure 's namiddags gehouden zal worden, om de Municipale Raad te authoriseeren een beleening van £3,000 van het Gouvernement op te nemen ten einde de Koopschat van de Keurkloof af te betalen, en een vangdam in de Keurkloof op te richten en pijpen van daar af tot in en door het dorp Montagu te leggen.

Op last,
J. HAMILTON WALKER,
Secretaris.

Municipale Kantoor,
Montagu, 15den Juni 1898.

Onderwijzer Benoodigd.

APPLICATIES met getuigschriften van bekwaamheid, goed zedelijk gedrag, en bewijs van Lidmaatschap eener Protestantsche Kerk, zullen worden ingewacht door den Ondergeteekende, tot 12den Juli 1898, voor de betrekking van Hoofd Onderwijzer van de 3de Klasse Publieke School, te Leeuwspruit, afdeeling Wodehouse.

Onderwijs te worden gegeven in Engelsch en Hollandsch.

Salaris £100 per jaar en vrije woning.

Bij 't einde van dit jaar, zal de Commissie een Boarding Departement openen in verband met de School. Daar de Onderwijzer aan het hoofd van dit Departement zal staan, zal hij een extra toelage daarvoor bekomen. Alreeds zijn er zes (6) Boarders beloofd.

Een gehuwd persoon zal de voorkeur hebben.

Werkzaamheid te beginnen in Juli na de Juni vacantie.

EDW. MEYERS,
Voorzitter School Com.,
Leeuwspruit School.

Adres:
Jamestown.

Afdeelingsraad, Caledon.

SCHUTVERKOOPING.

TE worden verkocht uit het Schut te Quartelrivier, op Maandag, 4 Juli, 1898, 11 uur v.m., indien niet vroeger gelost:—1 bont burg varken, omtrent 18 maanden oud; geen merken.

J. N. J. SWART,
Schutmeester.

Quartelrivier, 13 Mei, 1898,
District Caledon.

Slechte Spijsvertering, Verlies van Kracht en Etenslust.

Het getuigschrift van den Heer R. Dennis, Adelaide, Zuid-Australië, die door Ayer's Sarsaparilla werd genezen, is gelijk dat van vele duizenden anderen. Hij schrijft:

"Het is met zeer veel genoegen dat ik getuig van het groote nut dat ik verkregen heb uit het gebruik van uw wonderbaarlijk bloedreinigingsmiddel. Ik ben sedert jaren een lijder geweest aan slechte spijsvertering, verlies van kracht en etenslust, en aan verstopping. Mijn geheele gestel scheen erg in de war te zijn. Eindelijk vertelde een vriend mij om Ayer's Sarsaparilla in te nemen. Ik volgde zijn raad, hoewel moedeloos over de vruchtelooze resultaten van andere behandelingen, en ik kan dankbaar konstateeren dat eenige flesschen mij volkomen genazen."

De medicijn die anderen heeft genezen, zal ook u genezen.

Ayer's Sarsaparilla

GEPREPAREERD DOOR
DR. J. C. AYER & Co.,
Lowell, Mass., U.S.A.

Ayer's Pillen, een zacht laxeermiddel.

Geënte Vruchtboomen

VAN de beste kwaliteit, zijn verkrijgbaar bij J. van der Byl, J. zoon, aan zijn welbekende kweekerijen te Stellenbosch.

Orders worden ook ontvangen door de heeren L. P. Cauvin & Co., Kaapstad.

Een Ongehuwd Onderwijzer of Onderwijzeres gevraagd

VOOR de 3de Klas Publieke [illegible] mesbury). Vereischten goed gedrag, kennis van Hollandsch en Engelsch. Kinderen op teleiden tot Standard 6. Salaris £80 per annum, logies te verkrijgen tegen £20 per annum. Applicaties zullen worden ingewacht tot 25 Juni, 1898. Werkzaamheden te beginnen zoo spoedig mogelijk.

E. P. DE JONGH,
Secretaris.

Kleinberg, P.O. Langebaan,
Juni 10, 1898.

DE ZUID AFRIKAANSCHE MOTOR CAR Maatschappij.

Toertjes naar Somerset West Strand

BOVENGENOEMD Maatschappij zal voor het vervoer van passagiers hare schoone. en gerieflijke Cars elken Zondag tot verdere kennisgeving laten loopen, denzelfden avond terugkomende.

Vertrekt van Kaapstad van af de Theater Gebouwen, Darlingstraat 8.30 v.m.

Vertrekt van Somerset Strand, om 4 uur n.m.

Zoo de Passagiers het wenschen, zal ½ uur voor Ontbijt te Durban Weg Station worden toegelaten.

Plaatsen worden ingeschreven tot Zaterdag namiddag om 4 uur aan de kantoren der Maatschappij, Theater Gebouwen (eerste verdieping) Darlingstraat ingang:

Retour Prijs 16s.,
met Dinner te Somerset Strand inbegrepen.

De Zuid Afrikaansche Motor Car Maatschappij

KOENIG & CO.,
Agenten en Bestuurders.

[illegible] Leverancier aan het Observatorium

A. SPOLANDER & CO.,
GEVESTIGD 53 JAREN
Chronometer-, Horologe- en Klokmakers
Mutual Gebouwen Darlingstraat,
Gouden en Zilveren Horologes in Voorraad gehouden.

DOODBERICHT.

OVERLEDEN op den 10den dezer, mijn teedergeliefde Echtgenoote Susanna Maria Malan, geboren van Niekerk, in den ouderdom van 57 jaren.

De doctoren en alle vrienden die vriendelijke hulp verleend hebben gedurende hare langdurige en smartelijke ziekte zy mits dezen mijn oprechten dank toegebracht.

De bedroefde Echtgenoot,
D. J. MALAN, D. J. zn.

Wellington, 13 Juni, 1898.

Publieke Verkooping.

DE Ondergeteekende zal publiek doen verkoopen ten dorpe

CALEDON,

OP

Zaterdag, 2de Juli, 1898,

40 Fraaie Ruin Paarden.
10 do. Merries.

JAN. J. LE ROUX.

Caledon, 17de Juni, 1898.

W. H. F. KLEYN, Afslager.

GEVRAAGD,

EEN Hollandsche Letterzetter.—Z. A. "Electric" Drukkers en Uitgevers Maatschappij, 15 en 17 Loopstraat.

AANGEKOMEN.

OP mijn vee plaats Langeberg, in het distrikt Malmesbury, eenige maanden geleden, een Zwarte Koe, gemerkt rechteroor stomp, linkeroor met winkelhaak van onder en zwavelstaart op de punt. Eigenaar kan haar laten afhalen mits betalende kosten van advertentie. Indien het dier niet afgehaald wordt voor of op 21 Juli e.k., zal het verkocht worden om kosten te dekken.

J. A. SCHICKERLING.

Langebaan, Saldanha Baai,
Juni 14, 1898.

DOKTER BENOODIGD TE BULTFONTEIN O.V.S.

ER bestaat een goede opening alhier voor eenen *Afrikander* Dokter. Een Dokter behoorlijk gekwalificeerd, zal een goed bestaan vinden daar het dorp bloeiend en het district zeer uitgebreid en bevolkt is en dus een uitgebreide en winstgevende practijk aanbiedt.

Medici die verlangend zijn naar een goed bestaan gelieve dadelijk te schrijven aan J. B. "Ons Land" kantoor Kaapstad. Alle verdere informatie is verkrijgbaar op aanzoek bij ons Kantoor.

BIJ
JACQUES DUSSEAU & CO.,
Boekhandelaars en Uitgevers,
VINDT MEN
DE GROOTSTE KEUZE
HOLLANDSCHE en
AFRIKAANSCHE BOEKEN.
Verder: Bijbels, Psalm en Gezangboeken, Teksten, Dagboeken, Gebedenboeken.
CATALOGUSSEN GRATIS.

SCHUTBERICHT.

OPGESLOTEN op 24 Juni 1898, om 10 uur voormiddag, te Bergnaars Pad, dist. Hay,—1 wit koe, twee rooipunt ooren, rechteroor slip, bejaard, met een zwart schilderpens bul kalf omtrent een jaar oud; 1 rooi bul, omtrent twee jaar oud; 1 zwart vaars, klein ruitplekken aan keelvel, twee jaar oud; 1 zwart witlies witpens kol vaars, omtrent 18 maanden oud; 1 zwart witvel of zwartribben os, rechter oor winkelhaak van voor, twee jaar oud.

O. J. VAN RENSBURG,
Schutmeester.

Zuid Afrikaansche College Raad.

COLLEGE HUIS.

DE Raad heeft onlangs in het College Huis, additioneele accommodatie aangebracht voor Senior Studenten.

Allen, begeerig resident studenten te worden, worden verzocht vroegtijdig aanzoek te doen.

Voor termen, zooals logies, enz., doe men aanzoek bij het Hoofd van het College Huis.

JOHN PROCTOR,
Sec. College Raad.

Zuid Afrikaansche College School.

DE School zal op 25 Juli 1898, heropenen.

Daar dit het begin van het schooljaar is, zullen klassen voor de Universiteit Schoolexamens bij het begin van den termijn gevormd worden.

Er zullen openingen zijn voor een beperkt aantal kostgangers te Rosedale.

Voor termen, enz., doe men aanzoek bij den Principaal.

W. A. RUSSELL,
Principaal.

A. T. RUTTER,

MAKER van de beroemde Koloniale "INNES" en "CRIGHTON" zadels, bekend over de geheele Kolonie. Zadels op order gemaakt van £3 en meer. Oude zadels nieuw opgemaakt of sekuur nagemaakt volgens patronen van de klanten.

TUIGEN

Met de nieuwe Schuifstreng, om het schaven te voorkomen.
Vraag om Prijslijsten
39, DARLINGSTRAAT, KAAPSTAD.

MARKTPRIJZEN.

KIMBERLEY.

(*Van de heeren James Lawrence & Co.*)

17 Juni 1898.

	£	s.	d.		£	s.	d.
Meel	1	17	0	—	0	0	0
Mielies	0	19	0	—	0	0	0
Mieliemeel	0	20	0	—	0	0	0
Kafferkoorn... ...	0	15	0	—	1	0	0
Zemelen	0	6	0	—	0	0	0
Haver	0	14	6	—	0	0	0
Voer	0	7	0	—	0	0	0
Kaf	0	10	0	—	0	15	0
Uien	0	14	0	—	0	0	0
Aardappelen ...	0	15	0	—	0	0	9
Boter per lb. ...	0	1	9	—	0	0	0
Eieren	0	2	9	—	0	0	0

PORT ELIZABETH.

16 JUNI. — (Per telegraaf.) — Op de wolmarkt heden werden 415 balen aangeboden en 244 verkocht. De competitie was sterk en de prijzen bleven onveranderd. Bijna de geheele hoeveelheid was vetwol. Het grootste lot was 16 balen van gewone gehalte waarvoor 4½d geboden, maar geweigerd werd.

Twee groote olifantstanden werden teruggetrokken tegen 8s. 3d. en voor twee kleine werd 8s. 6d. geweigerd.

Er is geen verandering in den prijs van struisvederen.

VERKOOPINGEN

J. W. MOORREES JR. & Co., AFSLAGERS.

23 Juni—Te Malmesbury, paarden en esels.

DEMPERS, MOORE & KRIGE, AFSLAGERS.

18 Juni—Te Zoutkuil, afdeeling Caledon, jonge paarden.

J. S. MARAIS & Co., AFSLAGERS.

18 Juni—Te Vogelstruisfontein, nabij Klipheuvel Statie, levende have en boerderijgereedschap.

J G LINDENBERG, AFSLAGER.

13 Juli—Te Karreedoorn, distrikt Fraserburg, levende have.

AAN CORRESPONDENTEN.

Gedurende de parlementszitting is onze plaatsruimte zeer beperkt, en correspondenten moeten kort en zakelijk schrijven, indien zijn spoedig en onverkort hunne brieven geplaatst willen zien.

DE ZUID-AFRIKAAN VEREENIGD MET ONS LAND.

ZATERDAG, 18 JUNI 1898.

EEN ALLERBELANGRIJKSTE KENNISGEVING.

De heer SCHREINER heeft gistermiddag kennisgegeven van een motie, die hij Maandag, vóór het gewone werk van den dag aan de orde gesteld wordt, zal voorstellen. Deze motie luidt als volgt: "Met het oog op de belangrijkheid van de motie van wantrouwen in de regeering en alle constitutioneele praktijken, zal ik a.s. Maandag voorstellen, dat de staande regels en orders geschorst worden, en dat het debat op de motie van wantrouwen voorrang zal hebben boven alle orders, vragen en kennisgevingen, en dat het zal voortduren van dag tot dag, totdat de motie van wantrouwen zal zijn afgehandeld."

Deze motie, indien aangenomen, zal een einde maken aan het groeiende schandaal, waarvan wij in onze vorige uitgave gewaagden. Allen die de traditiën van ons parlement waardeeren, zullen deze motie van harte ondersteunen; want het schandaal is reeds ever groot genoeg geworden en het is onmogelijk met de werkzaamheden van het huis op een behoorlijke wijze aan te gaan, voordat het lot van de tegenwoordige regeering is beslist. Het is een algemeen erkend beginsel van parlementaire regeering, dat elk huis het recht bezit zijne werkzaamheden naar wensch te regelen. De staande regels en orders worden door het huis gemaakt en het huis kan natuurlijk te eeniger tijd deze regels veranderen of schorsen.

Zooals men ziet zal deze motie Maandagmiddag om 2 uur dadelijk aan de orde gesteld worden, en men verwacht, dat al de leden van het parlement vroegtijdig op hunne plaatsen zullen zijn, om deze allerbelangrijkste kwestie af te handelen. Naar wij vernemen was de regeerings-"whip" gistermiddag druk bezig zijne partij op te wekken om op Maandag tegenwoordig te zijn bij de opening van de wetgevende vergadering. Het is niet noodig de ondersteuners van de motie van wantrouwen op te wekken vroegtijdig op hunne plaatsen te zijn, want wij houden ons ervan overtuigd, dat niemand op dit belangrijk en beslissend oogenblik op zijne plaats gemist zal worden als de divisie-klok luidt. En dit kan te eeniger tijd gescheiden na de opening. Al de leden, behalve den heer PEARSON, zijn in de stad, zooals gebleken is bij de verdeeling gisteravond toen 76 leden deel namen, de andere drie zijnde de heeren PEARSON (ziek te Port Elizabeth), THOMPSON (afwezig), en den SPEAKER (sir HENRY JUTA.)

Indien deze kennisgeving van den heer SCHREINER aangenomen wordt, hetgeen wij voor geen oogenblik betwijfelen, indien al de leden die voor de motie van wantrouwen zijn, vroegtijdig op hunne zitplaatsen zijn, dan zal de motie van wantrouwen afgehandeld moeten worden vóór alle andere werkzaamheden.

Gisteravond stelde de heer J. J. JOUBERT voor de verdaging van het debat op de tweede lezing der redistributiebill, daar het reeds bijna 6 uur was en hij nog 't een en ander over deze allerbelangrijkste zaak te zeggen had. Sir GORDON wilde hem daartoe de gelegenheid niet geven, en wilde de verdeeling op de tweede lezing dadelijk nemen zonder eens zijn repliek te geven op al de argumenten tegen deze bill ingebracht.

De heer SAUER zeide dat het hem speet, "maar hij had eenige vrienden gevraagd om dien avond bij hem te komen eten en daarom zou hij het voorstel om het debat te verdagen zeker ondersteunen." Deze tijdige herinnering aan hetgeen Woensdagavond over de motie van wantrouwen gezegd werd, bracht het huis, dat overigens ernstig genoeg gestemd was, in de rechte stemming om, op het verzoek van sir GORDON, te verdeelen op de vraag of het debat verdaagd zou worden of niet. De uitslag van de divisie was, dat het debat verdaagd werd met 43 stemmen voor en 33 tegen (met de regeering). Deze overwinning werd natuurlijk met gejuich door de oppositie ontvangen.

Niemand zal het ons ten kwade duiden als wij nog eens aan de belangrijkheid herinneren van Maandagmiddag *vroeg* op de groene banken te zijn. De kennisgeving van den heer SCHREINER komt vóor al het andere werk, en eene verdeeling zal stellig gevraagd worden.

ALLERLEI.

De derde kabel.

De papieren in verband met deze zaak door sir Gordon Sprigg of de tafel van het lagerhuis gelegd op een motie van den heer Merriman, zijn thans gedrukt en in onze handen. Men vindt daarin dat de onderhandelingen nog niet geëindigd zijn. De korte inhoud is het volgende: De oostelijke kabel maatschappij (bestierder de heer J. D. Pender) is gereed een derden kabel naar de Kaap te leggen, en naar Australië te verlengen, op de volgende voorwaarden:—

(1). De kabel zal slechts Britsch grondgebied aandoen—Gibralter, Sierra Leone, Ascension, St. Helena, Kaapstad (overland naar Durban), Mauritius, Rodriques, Cocos eiland, Perth.

(2). De imperiale regeering moet een bijdrage van £25,000 voor 20 jaar geven.

(3). Australië moet zijn bijdrage van £34,000 per jaar voor 10 jaar verlengen.

(4). De Kaapkolonie moet op eigen koste twee telegraaf draden van Kaapstad naar Durban leggen (£25,000) en die lijnen in orde houden. De maatschappij vroeg later hoe groot een toelage Kaapkolonie en Natal nog zullen kunnen geven.

(5). De betrokkene regeeringen moeten ondernemen, dat zij geen ander competeerende kabel maatschappij zullen ondersteunen, althans niet voor een bepaalden tijd.

Men ziet het, de maatschappij wil hare positie als monopolisten voor altijd verzekeren, zonder eenige onderneming aangaande den prijs van kabelgrammen. Tegenover deze positie door de monopolisten ingenomen staat de ferme en besliste houding van onzen postmeester-generaal, den heer S. R. French. In voorbijgaan kunnen wij aanmerken dat de heer French zich zeer knap heeft gedragen en in deze onderhandelingen getoond heeft, dat hij de belangen der Kaapkolonie goed weet te beschermen. De heer French eischt in zijn memorandum:—

(1) Dat de Kaapkolonie zich niet kan verbinden geen competeerende kabel maatschappij te ondersteunen.

(2) Indien men een overeenkomst aangaat met de monopolisten, dan behooren definitieve bepalingen gemaakt te worden om den prijs van kabelgrammen te verminderen.

(3) De oostelijke kabel maatschappij ontving in 1896 de som van £300,000, terwijl wijlen sir John Pender gezegd heeft dat eene inkomst van £180,000 per jaar een goede winst zou afwerpen. Het is dus duidelijk dat het monopolie extra goed betaalt, en toch willen de monopolisten den prijs van kabelgrammen niet verlagen.

(4) De oostelijke kabel maatschappij is zeer haastig om hare positie te versterken omdat zij bevreesd is voor de competitie van het "Pacific schema."

(5) Als de Kaapkolonie instemt om twee land-draden naar Durban te leggen, dan stelt hij voor één langs de kust te plaatsen en de andere over Beaufort West, Graaff-Reinet, Stormberg, enz. Daardoor zal men meer of min verzekerd zijn tegen klimaats-veranderingen. De lengte dezer lijnen zou soowat dezelfde zijn, d. i. 1,000 mijl.

Men ziet dus dat de heer French niet de Kaapkolonie wil geven in de handen der monopolisten. Verder is het duidelijk dat de maatschappij competitie vreest en dat de hoog geroemde rijks-belangen bij de monopolisten een zaak van ondergeschikt belang zijn.

Landbouwscholen.

Op voorstel van dr. Berry is de oosselect comité gelegd, en de heer Theron amendeerde het voorstel zoodanig, dat de geheele zaak onderzocht zal worden. Het debat bepaalde zich niet alleen tot de motie, maar men sprak ook van de aanstelling van een opvolger van wijlen prof. Blersch. De positie van den heer MacDonald, waarnemenden principaal, werd door verscheidene leden besproken. Wij wenschen niets tegen den heer MacDonald in te brengen, doch wijzen slechts erop, dat het hoofd van eene inrichting als die welke men te Elsenburg gaat stichten, praktische bevoegdheden moet bezitten, die niet noodwendig aan een gouden medalje, verkregen op een hooge school, verbonden zijn. De heer MacDonald is ongetwijfeld een bekwame vak-geleerde, maar zijne aanstelling tot hoofd van de Elsenburgsche inrichting behoort nauwkeurig overwogen te worden, te meer daar er geruchten in omloop zijn dat de tucht of discipline over de studenten niet altijd behoorlijk gehandhaafd wordt. Het departement heeft zeker het rechte gedaan, toen ze besloot applikaties te vragen.

Onzes inziens zou de beste oplossing te vinden zijn in 't aanstellen van een praktischen en bekwamen landbouwer met een behoorlijke opleiding, die in Zuid-Afrika geboren en opgegroeid is en met onze omstandigheden van zijn jeugd bekend is geweest, om het bestier van de werkzaamheden op Elsenburg op zich te nemen. Aan zijn zijde kan men dan een paar professoren zetten die de leerlingen in de theoretische vakken kunnen opleiden. Wordt dit niet gedaan dan vreezen wij dat onze boeren-bevolking toch geen vertrouwen in de inrichting krijgen. Het succes van de landbouwschool hangt juist van dit vertrouwen der boeren-bevolking in de opleiding die daar genoten wordt, af.

Arbitrage.

In de Londensche *Times*, van 27 Mei, vindt men een inleidingsartikel over het antwoord der Transvaal aan den heer Chamberlain omtrent de suzereiniteit. De zwakheid der positie door den heer Chamberlain ingenomen komt nergens duidelijker uit dan in dit antwoord. De eenige gronden zijn:—

(1) De inleiding van de conventie van 1881 bestaat nog. Maar hoe kan men al de artikelen van een document herroepen en de inleiding laten blijven staan? Bovendien heeft de conventie van 1884 hare eigene inleiding. Hoe kan hetzelfde traktaat dan twee inleidings (preambles) hebben?

(2) De heer Chamberlain wil geschilpunten niet voor arbiters leggen. Waarom niet? Is deze weigering in zichzelf niet een bewijs van de zwakheid zijner positie? Een zwakkere staat, suzereiniteit of niet, heeft toch ook zijne rechten. Waarom eischt de heer Chamberlain dat hij alleen aan de woorden der convertie van 1884 de rechte beteekenis kan geven? Is hij niet een betrokken partij? Men hoort zooveel van Britsche fair-play, maar waar blijft ze hier?

De Londensche *Times* beroept zich op het Britsche gevoel in Engeland en de kolonies, maar gaat dan verder en beweerd dat de Hollandsche Afrikaanders der Kolonie ook tegen arbitrage tusschen Engeland en de Transvaal zijn. Dit is ook een van de vele valsche voorstellingen die door de Gecharterde kliek aan het Britsche publiek worden verkondigd. Maar de Londensche *Times* behoort beter te weten, want het is nog maar pas twaalf maanden geleden, dat de vredes-motie door het Kaapsche parlement werd aangenomen, aanbevelende o.a. dat geschillen omtrent den uitleg der conventies op vriendschappelijke wijze (arbitrage) zullen worden beslecht.

Twee maten.

De *Cape Times* van gisteren zegt:—"De heer Merriman vroeg onlangs in het lagerhuis, waarom een groote Kolonie als de Kaap, met een invoer eenige millioenen per jaar grooter dan dien van den Vrijstaat, dezelfde stem moest hebben op een tolverbond-conferentie als genoemde republiek." (De heer Merriman sprak niet alleen van den Vrijstaat, maar zeide dat de invoer van den Vrijstaat tezamen met dien van Natal, veel minder was als die der Kaapkolonie, en toch had elk dezer staten dezelfde stem op de conferentie.) Maar de *Cape Times* vervolgt:—" Wat ons betreft, wij gelooven dat de positie van de moeder-kolonie van Zuid-Afrika sterk genoeg is om haar in staat te stellen zonder de meerderheid van stemmen, die de heer Merriman begeert, klaar te komen." Maar waarom past onze tijdgenoot dit argument ook niet toe op de redistributiebill? De groote steden kunnen hun invloed op vele manieren laten gelden zonder juist in het parlement een vertegenwoordiger voor elke duizend kiezers te hebben. En toch dringt hij op een verdeeling van kieszetels volgens getalsterte alleen aan.

De Langberg affaire.

In de wetgevende vergadering werd Donderdagmiddag een gekozen comité aangesteld op voorstel van den heer Merriman. Deze geschiedenis heeft het land bijna een half millioen ponden sterling gekost, en het gezag van de blanken onzindig doen dalen in de oogen der naturellen. De gepubliceerde documenten zijn onvolledig, maar het blijkt daaruit genoegzaam, dat de geheele zaak wanbestuurd werd. Het comité zal nu onderzoeken op wiens hoofd de verantwoordelijkheid geplaatst moet worden. Men zegt dat majoor Johnson de leidende geest was en dat kolonel Dalgety slechts in naam 't hoogste gezag voerde. Zelfs het rapport, waaronder den naam van kolonel Dalgety staat, wordt gezegd uit de pen van den heer Johnson te zijn gevloeid. Hoe het zij, het comité, bestaande uit 9 leden, zal wat meer licht op de duistere punten kunnen werpen.

Hollandsch op scholen.

Onze lezers zullen met belangstelling den brief van "Volksman" in een andere kolom lezen, waarin de schrijver zijne ervaring en opmerkingen over bovengenoemd onderwerp mededeelt. Hij legt de vinger op gevoelige plaatsen en schroomt niet met zijne overtuigingen voor den dag te komen. Zij die zich inbeelden dat alles reeds gewonnen is voor de Hollandsche taal hebben zich in slaap laten sussen door de toegeeflijkheid der tegenstanders. Vroeger werden de rechten van de Hollandsche taal in de Kolonie heftig bestreden, thans zegt men op alles ja, doch zorgt goed dat niets gedaan wordt. Mooie wetten en strenge resoluties helpen niets indien ze niet uitgevoerd en toegepast worden. En wat 't Hollandsch op de scholen betreft, daaraan kunnen de ouders meer doen dan iemand anders.

Parlementse praatjes.

Kaapstad, 17 Juni.

Donderdag was weder 'n private lede dag en 'n heel boel mosies werd afgehandeld. Twee van die mosies was van belang. Die eerste is die landbouwskole. Die dokter van Queenstown (Berry) wil 'n comité hê om die saak te ondersoek. Maar wat ver mij van belang was is wat die [illegible] sê namelijk set Oost is. Dit is seker die kostbaarste leerling in die land. Ek hoop maar dat hij 'n knap man sal wees.

∴

Die ander was die Langberg opstandje. Moneer Merriman het die saak lekker toegelig en seur Sprik kon nie anders dan toestem om die comité aan te stel. Maar wat daarom al te snaaks was is die Jingo-kapitein Brabant. Hij was kwaad omdat die jurie van Kimberley, almal Engelse name, die gevangene onskuldig gevind het, wat beskuldig gestaan het dat hul 'n paar kaffers wat nie vijande was nie dood geskiet het. Ou seur Sprik het hom mors dood geslaan en ek glo ons sal nou niks meer van die saak hoor nie.

∴

Die regeering het hul nou daarom mooi vas geloop. Hul het mos tot nog toe alles in hul vermoge gedoen om die mosie van wantrouwe af te stel, en wat hul nie self kon doen nie het hul duur die verdwaalde Duitse kolonel gedaan. Maar al die mooi planne help nou niks, want meneer Skrijner het vanmiddag kennis gegé dat hij Maandag, voor die ander werk, sal voorstel dat die mosie van wantrouwe eers moet afgehandel worde. Die opposisie het hard hoor, hoor geskré toen hul die mosie hoor, want die onbeskaamdheid van die ministers het nou daarom 'n beetje te ver gegaan. Maar ek kan jou sê die kennisgeving het die moed van die minister laat val, en 'n mens kon die heel agtermiddag sien dat hul dit nie verwag het nie. Hul het gedink dat hul baas is maar nou sal die lede toon dat dit daarom nog nie so is nie.

∴

Dit is 'n algemeen beginsel van ons parlement, dat elke huis die reg het om sijn werk te regel soos hul wil. Dit kon hul doen door kennis te gé van 'n mosie bepalende watter werk eers moet afgehandeld word. Dit word nie dikwijls gedoen nie, want dit is gelukkig nie dikwijls nodig nie. Dit gebeur nie aldag dat jij 'n ministerie sal krij wat so vas geplak is op die voorste kussings.

∴

Onder gewone omstandighede is dit genoeg as daar kennis van 'n mosie van wantrouwe gegé word, om die premier te vra wanneer hij die mosie wil late afhandel, om die eerste gelegenheid te krij; want elke man met eergevoel wil nie 'n oogenblik langer als noodig is onder 'n beskuldiging van wantrouwe sit nie. Die teenwoordige regeering is egter so stomp van gevoel se bang ver die mosie en so lief ver hul salaris, dat hul stil sit as ver hul gesê word dat hul onvertrouwbaar is. Maandag begin die einde.

∴

Ek moet die Hercules (van Heerden) die nuwe lid voor Cradock geluk wens met sijn "maiden" toespraak oer die onderdrukkingsbill. Hij het net 'n gat gepraat op sijn gematigde manier. Die huis het goed naar hom geluister, en dit seg veul, nadat bijna al die lede al gepraat het. Hij praat net goed Engels en steek meer as een progressief in die skande. Die steek wat hij ver die koue Frost en die suur Berry gegé het was net raak. Die lede van Malmesbury het dit ook regaf gekrij, en die antwoord van die droge Ryan was so droog as hooi. Meneer Thron het kom net gou gou in 'n hoek gejaag. Wat die Ryan in die parlement maak is mij 'n raadsel en ik glo nie dat iemand dit weet nie. Hij is niks anders as 'n onnoodige wielleje aan 'n ploeg, wat daarom lastig is.

∴

Neef Danie Marais van Piketberg het vanmiddag ook 'n speech gemaakt waarop ek hom kan gelukwens. Hij het reguit gepraat en die spijker op die kop geslaan, waar hij geprotesteer het teen die betaalde agente die van Kaapstad gestuur of betaal word om die landelijke bevolking te influenceer ten gunste van die stede. Dit is een skande en ek is blij dat Danie zoo reguit gepraat het.

∴

Oom Jannie Marais van die Perl het lank gewag om te praat o'er die onderdrukkingsbill, maar toen hij opstaan, het ek somaar geweet hij sou aanhaal van die vergaderinge over die bill aan die Perl, Wellington en Franshoek. Maar wat dink jij sê seur Piet Snuifdoos toen? Hij skimp op die Bond en sê: dit was maar Bondsvergaderinge! Maar hoe het ek dit dan nou? Is seur Piet Snuifdoos dan nou al bij die Perlse Bond, wat ver sijn broer genomineer het ver die hoogerhuis, ook al uitgebak? Dit lijk mij amper so, want waarom skimp hij dan so op die Bond? Ek het mos die ander dag al gesê, dat die seur Piet word nog deur sijn eige vrinde in die steek gelaat. Die ook nie meer so reg, want hij het tog getoon dat hij geen respek meer ver hul gevoels het nie.

∴

Die eerste nederlaag van die skaamtelose regeering het nou vanaand gekom. Toen dit 6 uur was stel oom Jotam Joubert voor om die debat te verdaag, omdat daar nog meer as een lid was wat wil praat en hij self nog baing te sê had. Maar né, seur Sprik was al te haastig en al te bang ver die mosie van Maandag, waarvan meneer Skrijner kennis gegé het, en daarom wou hij somaar dadelik tot stemming o'ergaan. Maar toen staan Jiem Saur op, so koel as 'n komkommer, en sê dat hij nie langer kan sit nie, want hij het 'n paar vrinde gevra om bij hem vanaand te kom eet. Dit is mos wat die ex-grootheid Woensdagaand met die mosie van wantrouwe gesê het, en ek kan jou verseker die huis het gevoel dat die steek raak was. Die uitdrukking op die gesig van die ex-grootheid was so bedremmeld as die van 'n esel.

∴

Die speaker vra toen: wie daar voor is dat die huis moet verdaag, moet ja skré. Maar die meeste lede het die vraag nie goed verstaan en daarom blij hul toen stil. Die né's skré toen harder as die ja's, en die speaker sê toen, mooi suiver: die né's het dit. Maar toen spring Saur op en vra of die speaker die vraag tog nie weer sal o'er vra nie, daar er 'n misverstand was. Die speaker voldoen toe aan die versoek en ek kan jou sê die klomp het geskré dat die hele saal so klink. Die verdwaalde Duitse kolonel het hom so halfpad op gelig van die bank en soos 'n os gebulk, maar dit het als niks geheip, die speaker sê: ek dink die ja's het dit, maar jul kan verdeel as jul wil. Dit was net moeilik om te sê, maar die divisie het getoon dat meneer speaker goed geluister had. Die dokter Smart Das, steek toen ver seur Sprik op om 'n divisie te vra. Dit was glad 'n verkeerde raad maar die Das wou slim wees, en seur Sprik was so bang ver Maandag dat hij toestem om nou al sijn kans op die proef te stel. En wat was die gevolg? Hij lij toen sijn eerste nederlaag, want die mosie om die debat te verdaag werd aangenome met 43 tegen 33 stemme.

∴

Maandag kom die mosie van meneer Skrijner wat ek hierbô van gepraat het voor. Glo mij, ek sal sorg dat as ek die leve hou dat ek Maandagmiddag vroegtijdig op mijn plekkie sal sit, want ek wil graag die begin van die einde sien. Ook sal ek jou vertel, wie van die lede afwezig is.

Nou tot siens.

∴

Die voorsitter van die Rhodes-manne, Fuller, het van middag erken dat sijn baas Rhodes 'n groot som geld gegé het ver registrasie en eleksie. Nou weet ons waar al die geld van daan kom.

JAN KIEZER.

GEMENGD NIEUWS.

AAN ONZE LEZERS.—Wegens de beperktheid van onze plaatsruimte, moeten eenige belangrijke stukken, waaronder nieuws uit de Paarl, tot onze volgende uitgave overstaan.

VERDRONKEN.—Te Graaff-Reinet is laatstleden Zaterdag een gekleurd kind, 8 jaren oud, in een dam gevallen en verdronken.

OP DE PLAATS Langberg, distrikt Malmesbury, is een zwarte koe komen aanloopen.—Voor verdere bijzonderheden zie advertentie.

DE Z. A. COLLEGE SCHOOL zal op 25 Juli heropend worden. Er zullen openingen zijn voor kostgangers. (Zie verder advertentie).

VERLOREN TRANSPORT.—In deze uitgave verschijnt een advertentie van de heeren Dempers en Van Ryneveld, omtrent een verloren acte van transport.

BOOMEN.—Geënte en geoculeerde vruchtboomen en wijnstokken zijn verkrijgbaar bij den heer S. W. Joubert, Bovenvallei, Wellington.—Zie advertentie.

EEN VERGADERING van belastingbetalers zal te Montagu worden gehouden op Zaterdag, 2 Juli. Zie voor volle bijzonderheden de advertentie in een andere kolom.

EEN OPROEPING van crediteuren en debiteuren in den boedel van wijlen mej. Elizabeth Margaretha Marais, geboren Roos, Heidelberg, komt in onze advertentiekolommen voor.

DE ZEVEN VROUWEN van Lerothodi die onlangs hun heer en meester in de steek lieten zijn teruggebracht. Na elk een goed pak slagen gekregen te hebben werden ze naar huis gezonden.

EEN AFRIKAANDER DOKTER wordt voor Bultfontein, O.V.S., in onze advertentie kolommen gevraagd. Men zegt dat er een goede opening is. Verdere informatie is verkrijgbaar op aanzoek bij ons kantoor.

PROFESSOR KOCH is een paar weken geleden te Berlijn teruggekeerd na een afwezigheid van omtrent anderhalf jaar in Zuid-Afrika en Indië. Hij werd hartelijk verwelkomd door zijn mede-hoogleeraren.

DE Z. A COLLEGE RAAD heeft additioneele accommodatie aangebracht voor senior studenten. Die hiervan gebruik wenschen te maken zullen verdere bijzonderheden in onze advertentiekolommen kunnen vinden.

DOOR HET BREKEN van de as van een tram in de Langestraat gisteravond, werd de tramdienst heelemaal in de war gestuurd. Binnen een kwart uur was de obstructie echter verwijderd en ging alles weder geregeld.

DR. JIM.—Een Oost Londensch blad verneemt dat uit Oost Pondoland een rekwisitie aan dr. Jameson sal worden gezonden, hem vragende zich verkiesbaar te stellen voor de vertegenwoordiging van die kiesafdeeling.

HET EERSTE NUMMER van het nieuw Engelsche dagblad, *Pretoria News*, door den heer Leo Weinthal te Pretoria uitgegeven, is ons geworden. Het blad verklaart geen politiek ander dan te werken voor de welvaart der Z. A. Republiek. Wij wenschen onze tijdgenoote een voorspoedige loopbaan.

ONTBODEN.—De *Londensche Times* geeft publiciteit aan een bericht dat het overhaastig vertrek van den heer Rhodes uit Londen te wijten was aan een kabelbericht door hem van sir Gordon Sprigg ontvangen, hem vragende spoedig over te komen daar een motie van wantrouwen in de regeering zou worden voorgesteld.

SLANGEN zullen nimmer over harige kleeden kruipen. In zekere deelen van de Vereenigde Staten, waar gevaarlijke slangen te vinden zijn, is het een oude gewoonte van de jagers en reizigers, wanneer zij in veld of bosch overnachten, rondom hunne slaapplaatsen den grond met een paardenhaar dekkleed te bedekken.

IN FLORENCE hebben de Hollandsche Koninginnen gevaar geloopen tusschen het gepeupel te geraken. Zij bezichtigden juist de beroemde Palazzo Strozzi toen een bende opstandelingen zich gereed maakte om dit paleis te bestormen en te plunderen. De troepen waren echter spoedig bij de hand en verdreven de oproerlingen.

DE HOOGEDELE "squarer" werd verleden week te Kaapstad bij zijn terugkeer uit Engeland verwelkomd door—zijn koetsier. In den namiddag sloop hij bijna onopgemerkt het parlementshuis binnen. Geen optoch van misleide werklieden naar de dokken; geen aandoenlijke toespraken; geen ovaties, zooals voorheen. Kaapstad moet tot bezinning gekomen zijn, zegt de *Express*.

VOOR SEUR JIEMS.—Een boer in het distrikt Cradock verkocht dezer dagen zeven truckvrachten ossen aan een kooper te Worcester, die ze ter verkoop adverteerde. De trucks verlieten Cradock op den Zaterdag om den volgenden Woensdag te Worcester te wezen. Woensdag kwam, en Donderdag en Vrijdag, maar de trucks daagden niet op met de beesten. De slachters kwamen naar de vendutie maar er waren geen beesten, en zij moesten teleurgesteld naar huis gaan. Wat zegt seur Jiems hiervan?

IN EEN VAL GELOOPEN.—Een man genaamd O'Dell was Donderdag voor den magistraat alhier op een beschuldiging van diefstal en bedrog. Het bleek dat gevangene naar het kantoor was gegaan van speurder Easton om werk te vragen. Hij zei dat hij speurderswerk te Johannesburg had gedaan. Speurder Easton bekeek den applicant goed en het schoot hem te binnen dat er van wege de Transvaal een bevel uit was voor inhechtenisneming van een man van dien naam. De beschrijving van den "benoodigde" kwam overeen met het voorkomen van den aspirant speurder en hij werd gepakt en zal aangehouden worden tot nader bericht uit de Transvaal.

AANDEELENMARKT.

JOHANNESBURG.

17 Juni—(Per telegraaf.)—Markt zwak. Verkoopen:—Driekopjes 2s 10d, East Rands 89s 6d, Knight Deeps 37s, Knight Centrals 20s, Simmer Easts 47s 6d, Vogel Deeps 16s, Wit Deeps 36s 3d, Yorks 7s.

HOOGGERECHTSHOF.

CIVIELE ZAKEN.

(*Voor den hoofdrechter, sir H. J. de Villiers, en rechters Buchanan en Maasdorp.*)

DONDERDAG, 15 JUNI.

RICHMOND vs. MORGAN CROFTON.

Dit was een appèl tegen een vonnis over de appèllante geveld door den resident-magistraat van Wijnberg.

De appèllante, Isabella Richmond, werd door kolonel Morgan Crofton opgebracht wegens dienstverlating zonder verlof. De magistraat veroordeelde haar tot een boete van £1 of 14 dagen tronkstraf. Ter verdediging bracht zij in dat haar baas haar ontslag had gegeven.

Advokaat Buchanan voor appèllante.

Advokaat Molteno voor respondent.

Het hof reserveerde uitspraak tot 21 dezer.

Daarna verdaagde het hof tot Dinsdag, 21 Juni.

Hollandsch op scholen.

Aan den Editeur.

Mijnheer,—Ik acht mij geroepen om schoolcommissies, onderwijzers en ouders van kinderen te wijzen op eenige dingen in verband met Hollandsch op onze scholen.

In de *Cape Times* van Maandag, den 6den dezer, wijst iemand uit Kimberley smalend erop dat uit meer dan 150 kandidaten aldaar voor het elementair school-examen slechts twee zich in het Hollandsch hebben laten examineeren. Hij voegt er bij, dat dit dient tot bewijs dat de belangstelling in het Hollandsch, zelfs bij de Hollandsch sprekende ouders, vermindert.

In het rapport van dr. Muir aan het parlement komt op pagina 26 het volgende voor. Wijzende op de gebrekkige mate van kennis bij velen van de onderwijzers en onderwijzeressen in de afdeelingen Mosselbaai en Riversdale, die verleden jaar de "vakantie-cursus" te Oudtshoorn hebben bijgewoond, zegt hij, na aanmerkingen over de cijferkunst: "De toets in het spellen bracht een even onaangenaam oordeel te voorschijn, want 18 studenten uit eene klasse van 33, hadden gemiddeld uit 50 uitgezochte woorden 34 verkeerd gespeld. Niemand moet echter voor een oogenblik gelooven dat deze zwakheid in het spellen van Engelsche woorden vergoed werd door eene meer degelijke kennis van het Hollandsch. Juist het tegenovergestelde was het geval, want de onderwijzer in het Hollandsch zegt in zijn verslag: 'Een derde van de kandidaten hebben in het geheel geene merken verkregen. Hunne pogingen in het schrijven van Hollandsche opstellen waren ellendig zwak, en het is opmerkelijk dat de meerderheid van de kandidaten aangaande wie ik schrijf Hollandsche namen dragen.'"

Mijnheer, ik vrees dat wat van velen der onderwijzers en onderwijzeressen die de *cursus* te Oudtshoorn hebben bijgewoond gezegd wordt ook van vele anderen gezegd moet worden. *Hunne kennis van Hollandsch is zeer gebrekkig.*

Nu ontstaan er als vanzelven twee vragen—Waaraan is dit te wijten? En wat kan er gedaan worden om dit te verhelpen?

Zouden mannen als prof. De Vos, ds. A. J. L. Hofmeyr en ds. Moorrees, die op zulke loffelijke wijzen voor het Hollandsch ijveren, toch niet weder in uw geëerd blad over de zaak willen schrijven?

Om geen inbreuk te maken op uwe ruimte in dezen drukken tijd, ga ik thans over deze gewichtige vragen niet uitwijden. Toch wil ik kortelijks op eenige feiten wijzen, waarover anderen of ik later souden kunnen uitwijden.

Zou de studie van het Hollandsch in onze kolonie niet gebrekkig zijn wegens feiten als de volgende:—

1. Gebrek aan self-respekt bij vele Hollandsch sprekende ouders, onderwijzers en leden van school-commissies?

2. Gebrek aan moed—bij hen die self-respekt hebben—om voor hunne taal te ijveren tegenover de onbeschaamde zelfzucht van Engelsche buren, die dikwijls eene kleine minderheid in de omgeving uitmaken, en toch alle pogingen om Hollandsch recht te laten wedervaren dwarsboomen.

3. Eene ziekelijke vreesachtigheid om menschen aanstoot te geven, die maar niet schijnen te kunnen verstaan dat anderen, gelijk zij, hunne moedertaal liefhebben.

4. Het aanstellen van onderwijzers—in scholen waar er maar één kan zijn—die niet Hollandsch zoowel als Engelsch kennen.

5. Het verzuim om te eischen dat er in elke school in stad of dorp, waar er Hollandschsprekende kinderen zijn, iemand aangesteld zal worden die het Hollandsch kent en bemint, om gedurende een genoegzaam aantal uren elke week die taal te onderwijzen.

6. Het employeeren van school-inspecteuren, die het Hollandsch niet kennen, of gebrekkig kennen, en die met de taal geen sympathie hebben, maar veeleer sterk er naar verlangen dat zij uitsterven zal.

7. Het verzuim om te eischen dat bij het ontbieden van boeken en tijdschriften voor school- en dorps-bibliotheek ook eene behoorlijke plaats voor Hollandsche lectuur gegeven zal worden. Het geld van Hollandsch-sprekende Afrikaanders wordt op het pond voor pond stelsel gebruikt om de bibliotheken van Engelsche boeken te voorzien, en wij slapen.

8. De ziekelijke gewoonte van met menschen Engelsch te spreken en in het Engelsch te correspondeeren, die Hollandsch verstaan.

Mijnheer, ik hoop iemand anders zal de vraag, wat er gedaan moet worden om de zaken te verbeteren beantwoorden. Laat mij nog wijzen op wat de heer Hofmeyr, inspecteur van scholen, aangaande Hollandsch zegt (zie dr. Muir's rapport over onderwijs, pag. 44A):—"Mijne ondervinding is dat de beste Hollandsche leerlingen terzelfder tijd ook de beste Engelsche leerlingen zijn. Geen school heeft meer bevredigende resultaten geleverd dan de 2de klasse ondersteunde school te Tulbagh, en hier worden beide Hollandsch en Engelsch aan de leerlingen onderwezen in alle klassen, beginnende van beneden den eersten standaard af."

Ik heb nu voor meer dan 27 jaren met scholen te doen gehad, en mijne ondervinding bevestigt die van den heer Hofmeyr. Altijd heb ik bij leerlingen die beide talen tegelijk leerden meer vatbaarheid, meer diepte, meer veelsijdigheid, meer degelijkheid gevonden dan bij hen die zich slechts met één taal bezig hielden.

En vinden wij niet ditzelfde verschijnsel bij den mensch op lateren leeftijd? Wie zijn de knapste rechtsgeleerden, staatslieden, doktoren, vendu-afslagers, handelaars, onderwijzers, ens.? Zijn zij niet mannen die beide talen goed kennen? Wie is ruimer van blik, de arme stedeling of dorpeling die niets anders dan de *Cape Times* leest, of zijn buurman die naast de *Cape Times* ook *Ons Land* leest? Deze laatste moet noodwendig een gezonder oordeel hebben, omdat hij zaken van meer dan eene zijde beschouwt.

Ik ben,

VOLKSMAN.

8 Juni, 1898.

QUEENSTOWN.

(*Van een correspondent.*)

Door mijn afwezigheid heb ik u en uwe lezers weer teleur moeten stellen, maar bij dit alles was er maar min van belang u mede te deelen.

Laatste maand waren allen bezig geweest met collecteeren voor onsen bazaar, die Zaterdagavond 4 Juni, plaats vond. Jammerlijk dat ik er geen deel aan kon nemen, terwijl ik reeds dien avond van huis moest gaan, maar 't was een groot succes.

Onse menschen gevoelen zoo opgewekt dat zij tot een vast besluit gekomen zijn een volgende bazaar te houden, en wel op 15 Juli 1898, tot ondersteuning van het Queenstownsche hospitaal. Wij hopen en vertrouwen dat de Afrikaanders fluks zullen bijdragen en dat wij eer en segen van ons goed voornemen zullen hebben.

Met de boerderij gaat het niet al te voorspoedig; een groot deel van onze boeren heeft vreeselijk veel schade geleden. Nu dat de koorts onder de schapen vermindert, hebben zij de schade met de paarden. Velen hebben geen paard meer om te rijden.

Onze leeraar, ds. Naudé, zou laatsten Zondag op Whittlesea gaan kerk houden, en zou door een van de diakenen gehaald worden daarheen, doch de diaken kon hem niet ontmoeten, dewijl zijn paarden den Maandag na den bazaar schaarsch te huis waren, of het beste paard vrekte.

Een groot geluk is dat de koorts toch over is, die hier een geheelen tijd geheerscht heeft. Er was slechts nog een geval in het dorp van een kind, maar het is nu geheel beter. De ouders zullen natuurlijk verblijd wezen daar hij al bijkans drie maanden bedlegerig was.

Afrikaanders zullen misschien verblijd wezen te hooren van het boarding-huis van jufvrouw Maritz in Bathurst-straat, Grahamstad, opgericht, alwaar men met de meeste vriendelijkheid ontvangen en onthaald wordt.

KERK EN SCHOOL.

PREEKBEURTEN.

ZONDAG, 19 JUNI, 1898.

Groote Kerk.—'s Morgens (Hollandsch), dr. Kotzé, en 's avonds (Engelsch), ds. Steytler.

Zeepunt.—'s Morgens, ds Steytler.

Papendorp.—'s Morgens, 10 ure, en 's avonds, ds. De Beer.

Hanoverstraat Kapel.—'s Morgens en 's avonds, ds. Roome.

Roggebaai.—'s Avonds, eerw. Knobel.

Nieuwe Kerk, Breestraat.—'s Morgens, 9·30, en 's avonds, 6·30 uur, ds. C F J Muller.

Ned. Geref. Kerk, Buitenkantstraat.—Engelsche diensten. 's Morgens, 10·30, en 's avonds, 6·30, ds. Bosman.

N.B.—Biduur Donderdagavond, om 7·45.

St. Stephens.—'s Morgens, 9·30, en 's avonds, 6·30, ds. M C Botha.

Evang. Luth. Kerk, Strandstraat.—'s Morgens, 10 ure (Hollandsch), en 's avonds, 6·30 uur (Engelsch), dr. Zahn. Zondagschool, ten 2.30 ure. Scandinavian dienst, 3·30, ds. J. Astrup.—Woodstock Luthersche Zaal, 's avonds, 6·45 (Engelsch), ds. J Astrup. Zondagschool, 3 ure.

Rondebosch.—'s Morgens, 10·30, en 's avonds, 6·30 uur, ds. P Strasheim.

Zuid-Afrikaansch Gesticht, Langstraat.—'s Morgens, 10 ure, en 's avonds, 6 ure, ds. Morgan.

Ebeneser Zendingkerk, Rosestraat.—'s Morgens, 9·30, en 's avonds, 6·30, eerw. Dreyer.

Vrije Protestantsche Kerk, Houtstraat.—Avonddienst, ten 6·30, onderwerp: "The Protestant Reformation and its implications," eerw. R. Balmforth.

Wijnberg.—In de schoolzaal, naast de pastorie.—'s Morgens, 10·30 ure (Hollandsch), en 's avonds, 6·30 ure (Engelsch), ds. A J L Hofmeyr, B.A.

Simonsstad. —'s Morgens (Hollandsch), en 's avonds (Engelsch), ds. Van Lingen.

Kalkbaai.—'s Morgens, 10·30, ds. P. Roux.

Het examen van kandidaten tot den heiligen dienst is uitgesteld tot Dinsdag, den 13den December.

Te Dordrecht is beroepen ds. A. A. Albertyn, van Rouxville, O.V.S.

Ds. Van der Merwe, van Britstown, heeft voor het beroep naar de gemeente Vrijburg bedankt.

Ds. Theron, van Fordsburg, denkt aan het einde dezer maand op reis te gaan naar Europa.

De kerkeraad van Simonsstad heeft het schoolgebouw te Noordhoek, waar er ook eene maandelijksche buitenkerk door onzen leeraar wordt gehouden, doen vergrooten voor de som van £52, en dientengevolge ziet de zaal er aanmerkelijk beter uit. De laatstgehouden jaarlijksche kerkbazaar aldaar bracht, na aftrek van kosten, de som van £67 op; een bewijs dat er ook op kerkelijk gebied vooruitgang wordt gemaakt; in 1893 was de som £42, en elk jaar klom die hooger tot op heden. De zusters ter plaatse verdienen veel lof voor hare steeds klimmende belangstelling.

MAILNIEUWS.

De mailboot *Norham Castle* is deze week vroeg aangekomen. Vroeg Woensdagmorgen kwam zij in Tafelbaai aan. De aangebrachte mailbladen loopen tot op 28 Mei.

ZUID-AFRIKA.

heeft heel wat aandacht erlangd in het Britsche parlement. Het aanbod van de zusterkolonie Natal om jaarlijks 12,000 ton steenkool aan de Britsche admiraliteit te leveren als een vlootbijdrage heeft eenige vragen in het Britsche parlement uitgelokt, aangaande de geschiktheid van de haven van Durban tot een koolstatie te maken. Het antwoord was echter ongunstig. De zandbank aan den mond van de haven laat niet toe dat schepen van diepen watergang binnen kunnen komen. Daarom kan de admiraliteit er thans niet aan denken Durban voor zulk een doel te gebruiken. Natal zal dus nog wat moeten wachten. Intusschen is haar aanbod een goede advertentie van hare steenkoolindustrie.

De ontvangst in Londen van het antwoord der Transvaal op des heeren Chamberlains suzereiniteits dépêche heeft de discussie over deze veel beredeneerde zaak weder geopend. De *Times*, die als het mondstuk der regeering mag worden genomen, wijdt er een lang artikel aan, waarin ze staande houdt dat de voorrede van de oude conventie van 1881 nog van kracht is. Geen nieuwe conventie, zegt dat blad, werd in de plaats der oude gesteld, maar de "artikelen" der nieuwe conventie vervingen de "artikelen" der conventie van 1881. De voorrede, waarbij de suzereine macht bepaald wordt moet dus worden beschouwd als inbegrepen in de conventie van 1884, daar ze nooit herroepen werd.

De heer Rhodes keerde niet uit eigen beweging zoo haastig terug naar Zuid-Afrika, naar het schijnt. Hij werd ontboden, en wel door sir Gordon Sprigg die zich in een hoek gekeerd zag door de motie van vertrouwen door den heer Schreiner voorgesteld, en om grootbaas Rhodes zond om hem te komen redden, indien hij kon. Een bericht in de Londensche *Times* zegt dat een telegram van sir Gordon Sprigg het vertrek van den heer Rhodes zoo verhaast had. Sir Gordon kabelde dat een motie van wantrouwen in de regeering was voorgesteld en vroeg den heer Rhodes naar de Kaap te spoeden.

ENGELAND.

De nieuwsbladen zijn nog vol van bijzonderheden omtrent het afsterven en de begrafenis van den heer Gladstone. De boodschappen van sympathie uit alle, zelfs de meest verafgelegen, deelen der wereld, toonen in welke hooge achting de overledene gehouden werd.

In het Britsche parlement werd niets van bijzonder belang behandeld. Het wetsontwerp op de Iersche plaatselijke regeering ging door comité van het lagerhuis.

ANDERE LANDEN.

De herstemmingen in verband met de algemeene elektie in Frankrijk is zeer slecht uitgevallen voor de regeering. De regeering heeft een heel kleine en min vertrouwbare meerderheid.

De tweede terechtstelling van den heer Zola nam op 23 Mei te Versailles een aanvang, maar moest verdaagd worden daar de heer Zola eischte in Parijs terechtgesteld te worden. De heer Henry Casella publiceert verdere verklaringen om aan te toonen dat majoor Esterhazy schuldig is.

De heer Minister, een Duitsche auteur, is wegens hoogverraad voor het rijkshof te Leipzig veroordeeld tot 5 jaren en een maand tronkstraf en 10 jaren verlies van burgerrechten. Hij had getracht zekere militaire ambtenaren om te koopen militaire geheimen aan hem mede te deelen ten dienste van Frankrijk.

In de voorsteden van Calcutta, Indië, heeft weder een ernstig oproer plaats gehad in verband met de maatregelen ter onderdrukking der builenpest. Een gewapende politiemacht slaagde erin de oproerlingen uiteen te drijven.

Rusland breidt nog gestadig zijne vlootmacht uit. Op 19 Mei werd weder een eerste-klasse oorlogsschip, Pereswiet geheeten, te water gelaten in tegenwoordigheid van den czar en czarina.

Werktijden en scholen.

Koeberg, 10 Juni 1898.

Aan den Editeur.

Mijnheer,—In uwe uitgave van 26 Mei heb ik gelezen, dat iemand de boeren oplettend maakt, op het rapport van dr. Muir, omtrent de opkomst der kinderen in de scholen in Malmesbury en Piketberg distrikten, en dat het getal kleurlingen in school meer is dan dat der blanke kinderen. Weet gij de reden? Het is omdat de blanken, zonen van geleerden ouders, voor het touw moeten en de dochters in huis moeten werken. De kleurlingen zitten in school. Het is bedroevend te zien hoe of de arme kleinen, pas zes jaren oud, 's morgens in de bittere koude als de kleurlingen nog slapen al buiten zijn om naar het land te gaan. Ik werk tien jaren al onder de boeren, westelijke zoowel als oostelijke provincie en kan van ondervinding spreken. Als ik de kinderen vooruit breng met hun leeren, dan gaan zij achteruit met ploeg- en oogsttijd. Als ons parlement dat nu dezer dagen sitting houdt samen met onzen geachten superintendent-generaal van onderwijs, dr. Muir, niet plannen maakt om de zending-scholen te sluiten met oogst- en ploegtijden, dan zullen wij verplicht zijn de boerenscholen te sluiten. Ik heb twintig kinderen op het boek gedurende den ploegtijd en de school is bemoedigend voor een hardwerkende onderwijzer.

ONDERWIJZERES.

SCHOOL.

EURTEN.

. JUNI, 1898.

orgens (Hollandsch), dr.
ngelsch), ds. Steytler
, ds Steytler.
ns, 10 ure, en 's avonds,

—'s Morgens en 's avonds,

s, eerw. Knobel.
straat.—'s Morgens, 9·30,
ds. C F J Muller.
Buitenkantstraatsaal.—
's Morgens, 10·30, en
man.
rdagavond, om 7·45.
orgens, 9·30, en 's avonds,

, Strandstraat.—'s Mor-
lsch), en 's avonds, 6·30
ahn. Zondagsschool, ten
n dienst, 3·30, ds. J.
utherache Zaal, 's avonds,
Astrup. Zondagsschool,

gens, 10·30, en 's avonds,
eim.
Gesticht, Langstraat.—
n 's avonds, 6 ure, ds.

erk, Rozestraat.—'s Mor-
, 6·30, eerw. Dreyer.
e Kerk, Houtstraat.—
, onderwerp: "The Pro-
and its implications,"

choolzaal, naast de pasto-
ure (Hollandsch), en
Engelsch), ds. A J L

orgens (Hollandsch), en
ds. Van Lingen.
ns, 10·30, ds. P. Roux.

ndidaten tot den heiligen
ot Dinsdag, den 13den

oepen ds. A. A. Albertyn,

e, van Britstown, heeft
le gemeente Vrijburg be-

Fordsburg, denkt aan het
reis te gaan naar Europa.

Simonsstad heeft het
rdhoek, waar er ook eene
kerk door onzen leeraar
n vergrooten voor de som
evolge ziet de zaal er aan-
De laatstgehouden jaar-
daar bracht, na aftrek van
£67 op; een bewijs dat er
ed vooruitgang wordt ge-
de som £42, en elk jaar
op heden. De zusters ter
el vol voor hare steeds
ling.

NIEUWS.

Castle is deze week vroeg
Woensdagmorgen kwam
De aangebrachte mail-
28 Mei.

-AFRIKA

cht erlangd in het Britsche
bod van de zusterkolonie
2,000 ton steenkool aan de
te leveren als een vloot-
vragen in het Britsche
aangaande de geschiktheid
Durban tot een koolstation
woord was echter ongun-
an den mond van de haven
epen van diepen watergang
en. "Daarom kan de admi-
t aan denken Durban voor
ruiken. Natal zal dus nog
Intusschen is haar aan-
rtentie van hare steenkool-

Londen van het antwoord
les heeren Chamberlains
beeft de discussie over
rde zaak weder geopend.
t mondstuk der regeering
n, wijdt er een lang artikel
de houdt de voorrede
van 1881 nog van kracht
ventie, zegt dat blad, werd
gesteld, maar de "arti-
onventie vervingen de "ar-
e van 1881. De voorrede,
macht bepaald wordt moet
w l als inbegrepen in de
daar ze nooit herroepen

keerde niet uit eigen bewe-
ug naar Zuid-Afrika, naar
rd ontboden, en wel door
zich in een hoek gekeerd
van vertrouwen door den
gesteld, en om grootbaas
n te komen redden, indien
in de Londensche *Times*
van sir Gordon Sprigg
heer Rhodes zoo verhaast
ielde dat een motie van
geering was voorgesteld en
es naar de Kaap te spoe-

GELAND.

n nog vol van bijzonder-
fsterven en de begrafenis
tone. De boodschappen
e, zelfs de meest verafge-
11, toonen in welke hooge
gehouden werd.
rlement werd niets van
ndeld. Het wetsontwerp
elijke regeering ging door
is.

E LANDEN.

in verband met de alge-
nkrijk is zeer slecht uitge-
ring. De regeering heeft
n vertrouwbare meerder-

stelling van den heer Zola
sailles een aanvang, maar
n daar de heer Zola eisch-
eld te worden. De heer
ert verdere verklaringen
majoor Esterhazy schul-

en Duitsche auteur, is we-
r het rijkshof te Leipzig
en en een maand tronk-
lies van burgerrechten.
ere militaire ambtenaren
geheimen aan hem mede
an Frankrijk.
an Calcutta, Indië, heeft
eer plaats gehad in ver-
den ter onderdrukking
gewapende politiemacht
gen uiteen te drijven.
estadig zijne vlootmacht
weder een eerste-klasse
geheeten, te water ge-
heid van den czar en

en scholen.

Koeberg, 10 Juni 1898.

gave van 26 Mei heb
de boeren oplettend
van dr. Muir, omtrent
n in de scholen in Mal-
strikten, en dat het ge-
meer is dan dat der
de reden? Het is
van geleerden ouders,
en de dochters in huis
lingen zitten in school.
hoe of de arme kleinen,
morgens in de bittere
en nog slapen al buiten
te gaan. Ik werk tien
westelijke zoowel als
kan van ondervinding
eren vooruit breng met
h eruit met ploeg- en
at dat nu dezer dagen
onzen geachten super-
derwijs, dr. Muir, niet
ing-scholen te sluiten-
en, dan zullen wij ver-
den te sluiten. Ik heb-
boek gedurende den
emoedigend voor een

ONDERWIJZERES.

TELEGRAMMEN

KAAPKOLONIE.

Noodlottig ongeluk.

MAFEKING, 16 JUNI.—(*Reuter*).—Bij de Mahalesboek wedrennen op Zaterdag vielen drie paarden in de eerste ren en Stephanie, een rider, viel op zijn hoofd en overleed Zondagmiddag.

Een wreede moord.

PIKETBERG, 16 JUNI. — (*Speciaal.*) — Een sonderlinge moordzaak kwam heden in verhoor voor den heer Baker, R.M. Griet Afrikaander en Lijs Magerman, twee gekleurde meiden, stonden beschuldigd een kleurling, genaamd Kupido Willems, nabij Katrivier vermoord te hebben door hem met een mes verschillende wonden te steken, en volgens uitvoerig rapport van dr. Smuts aangaande zijn *post mortem* onderzoek bleek, moesten zij den overledene aan stukken gesneden hebben. De verdediging was dat de overledene verkrachting wilde plegen, hetwelk een der beschuldigden aan haar meester vertelde, den heer W. van Niekerk. De zaak werd uitgesteld voor verdere getuigenis.

De heer Innes geluk gewenscht

KIMBERLEY, 16 JUNI. — (*Reuter.*)—De plaatselijke tak van de league heeft aan den heer Innes geseind hem geluk wenschende met zijn bekwame rede ter ondersteuning der regeering op de motie van wantrouwen. De heer Innes antwoordde en bedankte voor het compliment.

Eene aanranding.

AFSLAGER EN SPECULATEUR.

KIMBERLEY, 16 JUNI. — (*Reuter*). — Daniel Jacobus Maritz, de welbekende afslager, is voor den magistraat geweest op eene beschuldiging van Andries Wolhuter, een speculateur, aangerand te hebben. Eerstgenoemde was aan Maritz geld verschuldigd en daar hij weigerde te betalen ontstond er een redetwist in het kantoor van verweerder met het gevolg dat Wolhuter geslagen werd. Klager zei dat hij een cheque zou gegeven hebben, had verweerder hem niet een schelm genoemd. Een boete van £2 werd opgelegd.

Weer een diamantmijn.

BARKLY WEST, 17 JUNI. — (*Reuter*).— De Upington correspondent van de *Barkly News* telegrafeert als volgt: "Sedert mijn laatste bericht doet prospecteerder Claasen goed werk, en heeft mij persoonlijk gezegd dat hij eene verklaring zal maken, dat diamanten in betaalbare hoeveelheden gevonden zijn op de gouvernementsplaats Olijvenhout, in het Kenhardt distrikt, op ll. Maandag. Van hier zal hij naar een zekere plaats gaan, waar hij waarborgt dat mica is 30 duim in vierkant. Hij zal met monsters terugkomen met het doel een syndikaat te vormen. Hij zegt ook dat hij kolen gevonden heeft binnen 6 mijlen van Upington.

Een steengroeve.

MOSSELBAAI, 17 JUNI.—(*Reuter.*) — Laatsten Woensdagavond werd eene groote, invloedrijke vergadering bijeengeroepen door den burgemeester alhier, om de applicatie van de havenwerken handelaars voor verlof van de regeering om klippen te mogen graven op Kaap St. Blaize, te overwegen. De regeering had de zaak naar den stadsraad verwezen, die daar tegen was. De vergadering was warm en geestdriftig. Na een lange discussie werd het volgend voorstel algemeen aangenomen: "Dat deze vergadering, terwijl zij protesteert tegen eenige schending, endosseert ten volle de prompte handelwijze van den stadsraad, door het opreepen van deze vergadering om dit onderwerp te overwegen en zou liever voorstellen dat de commissarissen van het havenbestuur en den stadsraad morgen zullen te zamen komen om te beslissen over een geschikte plaats voor het graven van klippen voor het havenbestuur". Dit werd voorgesteld door den heer E. Powrie en gesecondeerd door den heer R. Dymond.

Den volgenden middag kwamen de twee raden bijeen in de raadzaal toen het volgende voorstel aangenomen werd: "Dat de stadsraad en havenbestuur gezamenlijk een steengroeve zullen openen op eene plaats of plaatsen aangewezen door een bevoegd persoon of personen, te worden gekozen door de twee lichamen, met het doel te beproeven, of anderszins of geschikte steenen kunnen verkregen worden op eene andere plaats of plaatsen dan in de St. Blaize groeve zoodanige proef te wezen ter voldoening der regeering en het havenbestuur". De heer Prosser werd gekozen door het havenbestuur en de heer Rogers door den stadsraad om binnen veertien dagen hierover te rapporteeren. Vele telegrammen passeerden tusschen den burgemeester en den commissaris.

NATAL.

De tolconventie.

DIEFSTALLEN.

DURBAN, 16 JUNI. — (*Reuter.*)—Het publiek van Durban wacht met beangstheid op den uitslag van de stemming over de tolconventie in het hoogerhuis. Men zegt dat eene publieke verontwaardigingsvergadering gehouden zal worden als de bill passeert en alle pogingen zullen gedaan worden om het besluit te vernietigen.

In den laatsten tijd een groot aantal diefstallen in de stad gepleegd en drie of vier blanken zijn gearresteerd.

Horace Jones, een stoker bij het Fillis circus in dienst, was hedenmorgen voor het hof beschuldigd van diefstal van een huisklok. Hij werd aangehouden.

Fillis circus trekt nog een groote schare van toeschouwers.

Runderpest nabij Durban.

AFRIKAANDERS VERONTWAARDIGD.

DURBAN, 16 JUNI. — (*Reuter.*) — Runderpest is uitgebroken onder een kudde van 12 beesten te Umgeni, nabij de stad. De kudde, die aan Indiërs behoort, is afgezonderd geworden.

Op eene publieke vergadering van Afrikaanders in de port Stepstone politieke vereeniging Zaterdag gehouden, werd groote verontwaardiging uitgesproken over hun vertegenwoordiger in het lagerhuis, den heer Retman, omdat hij voor de tolconventie had gestemd. De heer Charles Hitchens werd ook aangevallen wegens zijne houding.

Een vergadering zal Zaterdag gehouden worden en de *Advertiser* correspondent gelooft dat den heer Retman gevraagd zal worden te bedanken.

Ter dood veroordeeld.

PIETERMARITZBURG, 16 JUNI. —(*Reuter*) — B[illegible] criminele zitting heden werden twee kaffers ter dood veroordeeld, wegens den moord van [illegible] andere kaffers bij een gevecht, en twee andere werden wegens medeplichtigheid [illegible] 12 jaren harden arbeid veroordeeld.

Ontijdige verlossing.

DURBAN, 16 JUNI. — (*Reuter.*) — De Berea [illegible] dige verlossingzaak, waarin Cecil Rea[illegible] beschuldigd staat van den moord van Grace Holdsworth, diende heden weder. Verder [illegible] getuigenis werd afgelegd, die van [illegible] bevestigende, en de zaak werd voor [illegible] Maandag [illegible]. Men zegt dat een belangrijk [illegible] getuige van de Berea zal ko[illegible].

RECHTSPLEGING.

DURBAN, 17 JUNI.—(*Reuter.*) — Een brief is [illegible] procureur-generaal gericht door al de leden van de Durbansche balie, wijzende op de ernstige opstopping van civiele zaken bij het rondgaand hof. Een rechter komt om de twee maanden hier en het werk is zooveel dat bij het [illegible] hartigen. Eene groote civiele [illegible] de laatste zitting verdaagd werd, zal [illegible] deze zitting niet kunnen dienen.

ORANJE VRIJSTAAT.

Een plotselinge dood.

BLOEMFONTEIN, 17 JUNI. — (*Reuter.*) — Een blanke [illegible] van het rondlooper soort, viel heden [illegible] neder in de straat.

Het debat over spoorwegen is nog aan den gang.

Z.-A. REPUBLIEK.

SWAZIELAND-ZAKEN.

GEEN VERDERE ONTWIKKELING.

BREMERSDORP, 16 JUNI. — (*Reuter.*) — Er is hier geen verdere ontwikkeling van den toestand van zaken. Een sterk fort wordt rondom de gouvernementsgebouwen gebouwd en men verwacht Maandag of Dinsdag verdere versterkingen; voor hun aankomst kunnen geen verdere stappen genomen worden. Het publiek is nieuwsgierig te weten welke bepaalde gedragslijn de regeering gaat volgen. De beambten alhier willen niets van de zaak luchten.

Een gerucht.

PRETORIA, 16 JUNI.—(*Reuter.*)—De toestand in Swazieland toont geen verdere ontwikkeling. In de stad zijn geruchten in omloop dat commandant Melt Marais aangevallen werd en 60 man verloor, maar deze berichten zijn niet bevestigd.

De afdeeling vrijwilligers van den Rand zijn heden hier voorbij naar Barberton.

Vrijwilligers vertrokken.

JOHANNESBURG, 15 JUNI. — (*Reuter.*) — De Johannesburgsche vrijwilligers ten getale van 100, zijn hedenmorgen naar Barberton vertrokken. Toen de trein bij het platform stil hield speelde het muziekkorps het volkslied en een groote schare van stedelingen juichte de manschappen toe. De manschappen zijn goed toegerust en waren opgeruimd bij hun vertrek. De autoriteiten hebben de bestemming van het korps niet bekend gemaakt. Geene schikkingen zijn gemaakt omtrent betaling zoolang zijn in dienst zijn.

TEN STRIJDE.

PRETORIA, 17 JUNI.—(*Reuter.*)—De Pretoria vrijwilligers gingen heden door Carolina. Zoover ging alles goed. Het Johannesburg korps bereikte Barberton heden. De burgers van Ermelo en Pietretief zijn onder de wapenen en wachten op orders.

Zendelingen moeten trekken.

DURBAN, 17 JUNI. — (*Reuter.*) — Ingevolge van 't vooruitzicht op oorlog in Swazieland hebben de zendelingen van de Zuid-Afrikaansche algemeene zending met hunne vrouwen en kinderen last gekregen om te vertrekken. Onder hen zijn eenigen die Durban onlangs verlaten hebben insluitende den heer en mevrouw Galo en de kinderen van den heer Coats.

Een claimzaak

PRETORIA, 16 JUNI. — (*Reuter.*) — De zaak Joerning tegen de Paarl Ophir en Robinson Deep, waarin klager van verweerder 50 claims eischt, £250,000 waarde, is heden geëindigd. Het hooge hof gaf absolutie van de instantie.

Onwettige drankhandel.

JOHANNESBURG, 16 JUNI. — (*Reuter.*) — Op de maandelijksche vergadering van de kamer van mijnwezen legde de voorzitter cijfers voor toonende dat meer dan 400 arrestaties gemaakt waren op de goudvelden onder de drankwet gedurende de maand Mei. Men zei dat een dranksyndikaat de boeten der blanken betaalde en dat alleen kaffers naar den tronk gingen. Besloten bij de speurders navraag te doen.

Sterftecijfer.

JOHANNESBURG, 17 JUNI.—(*Reuter.*)—De opgaven voor Mei toonen dat er 52 sterfgevallen waren onder blanken, vergeleken met 58 in April. Het sterftecijfer was 20·1

Op de vergadering van den stadsraad hedennamiddag werd geobjecteerd dat dienaren van den raad met de vrijwilligers naar Swazieland gegaan waren. Een resolutie werd gepasseerd, dat geen employé van den raad een vrijwilliger mag wezen, daar de raad op een goeden dag zonder bedienden zou zijn. Geen stappen werden genomen.

RHODESIA.

Slechts een gerucht.

EEN VERLOREN ZAAK.

BULAWAYO, 16 JUNI. — (*Reuter.*) — Er is geen waarheid in het rapport over de proefvermaling aan de Geelongmijn.

Uitspraak werd gegeven tegen de spoorwegmaatschappij in de zaak van Joseph. De maatschappij hield goederen terug door Jones en Co. aan Joseph gezonden, omdat laatstgenoemde aan den spoorweg geld verschuldigd was. De rechter zei dat de maatschappij geen recht had de goederen terug te houden.

De kaffers rustig.

EEN APPELZAAK.

BULAWAYO, 17 JUNI. — (*Reuter.*) — De naturellen commissaris rapporteert meldende dat de kaffers rustig en de oogsten over het algemeen goed zijn, en dat jongens werk zoeken. Een aantal geweren is opgegeven.

Het spoorweg-departement heeft een appèl ingeleverd tegen de recente uitspraak in de spoorwegzaak.

Nieuws uit Rhodesia.

SALISBURY, 17 JUNI.—(*Reuter*).—De kamer van koophandel heeft op verzoek van de regeering een lijst gemaakt van vertooningen voor de Grahamsstadsche exhibitie, bestaande uit monsters van de bronnen van het grondgebied, insluitende landbouw- mijn en inboorling-gereedschappen. Circulaires zijn uitgezonden aan prospecteerders, naturellen-commissarissen en mijn-bestuurders, vragende zoodanige artikelen in te zenden van Mashonaland. Duplikaten zullen gezonden worden aan het imperiale instituut, daar de regeering alle hulp beloofd heeft.

De heer Oates, bestuurder van de De Beers, was onlangs werkelijk bezig met het inspekteeren van mijn eigendommen. Hij had speciaal de Clyde en Tyne syndikaat eigendommen onderzocht, waarvan hij hoog sprak, en die, bij de laatste wassching 5 ons 13 dwts. opleverden. Een speciale wassching van het Butterfly rif had 313 ons geleverd. Een groote som zou daar in het jaar worden besteed ter ontwikkeling. Tien duizend pond wordt genoemd, terwijl de De Beers zal medewerken, zijnde de bestierders zeer voldaan met de opbrengst over het algemeen. De heer Oates had de mijn persoonlijk degelijk onderzocht.

De minerale en exploratie maatschappij heeft een expeditie gezonden om de steenkool velden af te pennen en te onderzoeken in het Mafungalusi distrikt, 140 mijlen ten noordwesten van Salisbury, waaromtrent het gevoelen van deskundigen zeer gunstig is beide wat betreft kwantiteit en kwaliteit.

Hoofdnaturellen commissaris Taberer is op reis door de oostelijke distrikten, die vroeger zeer beroerd waren. Hem viel een geestdriftige ontvangst te beurt. De hoofden gaven hun berouw te kennen over den opstand en beloofden in 't vervolg loyaal en gehoorzaam aan de regeering te zullen zijn. De heer Taberer bepaalde algeheele gehoorzaamheid aan de wet, waardoor protectie zal verzekerd worden tegen onderdrukking en toonde de nutteloosheid van de recente rebellie aan, en de rechtvaardigheid waarmede de moordenaars, en hunne opstokers de tooverdokters, door wie zij ontvangen werden, behandeld werden.

Het bouwen staat stil wegens gebrek aan bouwmateriaal, maar groote hoeveelheden zijn op weg, en het wordt verwacht dat de handel een groote stoot vooruit zal krijgen.

Het Natalsche parlement.

[*Reuter-telegrammen.*]

DE TOL-CONVENTIE DOOR.

PIETERMARITZBURG, 16 JUNI.—Het debat over de motie de bekrachtiging van de tol-conventie goedkeurende duurde den geheelen morgenzitting van het hoogerhuis, en werd in den namiddagzitting voortgezet, toen een amendement voorgesteld werd, ten effecte dat de raad het wenschelijk acht de conventie aan de kiezers ter goedkeuring voor te leggen, of anders in den vorm van een volksstemming. Dit werd bij eene verdeeling verworpen met 7 stemmen tegen 2, en de oorspronkelijke motie aangenomen, zonder een verdeeling. Al de leden waren tegenwoordig.

ELEKTIES.

DE HEER DIRK BRINK.

[*Speciaal telegram.*]

PIKETBERG, 16 JUNI.—De heer Dirk Brink, zijnde een aspirant naar parlementaire eere bij de volgende algemeene verkiezing voor het lagerhuis, hield eene vergadering, waarop tusschen 20 en 30 geregistreerde kiezers tegenwoordig waren, op de plaats Winkelhoek in deze afdeeling. De heer Willem van Niekerk werd eenparig tot voorzitter verkozen. Na de vergadering met het doel der bijeenroeping te hebben bekend gemaakt, en na een lange toespraak van den heer Brink over de kwestie van arbeid, opvoeding, brandziekte, protectie en andere zaken, en zijn idee en beslistheid om voor den aanleg van den Piketberg spoorweg ten uiterste te vechten, stelde de voorzitter voor, dat deze vergadering instemt met zijne gevoelens en hem ondersteuning belooft. Dit werd gesecondeerd door den heer Piet Smit en aangenomen.

WEEBER EN OOSTHUIZEN GENOMINEERD.

WILLOWMORE, 16 JUNI.—(*Speciaal*).—Op een publieke Bondsvergadering heden gehouden in wijk Schoorsteenberg, Willowmore, werden de heeren Weeber en Oosthuizen genomineerd als Bondskandidaten voor de kiesafdeeling van Beaufort West.

TE WATER EN SMITH.

GRAAFF-REINET, 17 JUNI.—Op eene Bonds vergadering van den Camdeboo Oost no. 1 tak van den Afrikaander Bond gisteren gehouden, werd besloten om de leden te vragen invloed te gebruiken de redistributiebill tegen te werken. Smith en Te Water genomineerd als kandidaten bij de aanstaande elektie van leden voor het lagerhuis.

[*Reuter-telegram.*]

KANDIDAAT VOOR MALMESBURY.

MALMESBURY, 17 JUNI.—De heer Jacobus J. Louw, van Bosmansfontein, in deze afdeeling, daartoe verzocht zijnde, heeft besloten een van de zetels in het lagerhuis te bestrijden bij de volgende elektie als een independente kandidaat in sympathie met den Bond.

AAN ALLE BONDSTAKKEN IN DE KIESAFDEELING VAN UITENHAGE.

DEN HEER G. STRIJDOM, SR., EN DR. VANES, BONDSKANDIDATEN.

CIRCULAIRE.

Waarde Bondsbroeders:

Ik ben gelast door den Bondstak van Voor Groot Rivier om *al* de Bondstakken in de kiesafdeeling van *Uitenhage* te vragen om onze *stemkracht* vroegtijdig te vereenigen, zoowel bij de benoeming van kandidaten door de onderscheidene takken, als bij de algemeene benoemings-vergadering, en bij de stembus.

Wij hebben bij de jongste elektie voor den wetgevenden raad, een zwaar verlies geleden, eenvoudig omdat onze krachten verdeeld waren, en omdat wij nalatig waren om naar de stembus te gaan, en onze stemmen voor onzen kandidaat uit te brengen. Daarom is het te meer noodzakelijk voor ons om te waken, dat onze krachten toch *niet weer* verdeeld worden. Wij gaan den heer G. J. Strijdom, sen., van Diniedow, distrikt Willowmore, nomineeren, en wij zullen ook de benoeming van den anderen Bondskandidaat bekrachtigen, wanneer hij door andere takken genomineerd is geworden. Natuurlijk de Bondsmannen zullen wel verwachten dat ik een paar aanhalingen geve, om aan te toonen op welk fondament wij bouwen, of liever, op welken grond wij den heer G. J. Strijdom, sen., gaan nomineeren; wij moeten toch vaste redenen hebben, om aan te toonen wat de heer Strijdom gedaan heeft, om ons te doen denken, dat hij ons vertrouwen verdient.

De Bondsmannen zullen zich nog herinneren dat de heer Strijdom 7 jaren geleden de secundus was van dr. Vanes.

Wel ik zal trachten om in 't kort een paar aanhalingen te geven:—

Ten 1ste.—Moet ik aan de Bondsmannen bekend maken, dat wat de politiek van den heer Strijdom betreft, hij een getrouwe en standvastige Afrikaander is, de politiek van de Afrikaansche nationaliteit is ook zijn politiek. De heer Strijdom is tien jaren voorzitter van dezen Bondstak geweest, en hij heeft gedurende dit tijdperk getoond dat hij is een man van standvastigheid, zijn politieke inzichten zijn zuiver en getrouw.

Ten 2de.—Hij is in kerkedienst zoowat 15 jaren lang, en daar heeft hij ons ook getoond, dat hij een onbewegelijk man is. Zijn godsdienst houdt hij op den voorgrond.

Ten 3de.—Hij is nu drie jaren in den afdeelingsraad van Willowmore, waar hij ook getoond heeft dat hij zich van niemand laat overhalen.

Het aangehaalde is genoeg om aan te toonen, dat wij genoeg vastigheid hebben om den heer Strijdom voor te stellen aan u, en dat hij ons allen geenszins zal teleurstellen. Wij kunnen hem openhartiglijk u aanbevelen; hij zal ons *niet* misleiden.

Wat ik gezegd heb is voorloopig, en de redenen genoemd zijn slechts drie uit velen.

Dus vraag ik, in naam van den Bondstak van Voor Grootrivier, *alle Bondstakken* in de kiesafdeeling van *Uitenhage* om zich met ons te vereenigen, om van begin af zonder verdeeldheid te werken, om onze Bondskandidaten in te brengen.

Ondersteunt ons, waarde Bondsbroeders, om den heer G. Strijdom, sr., kandidaat te stellen voor de wetgevende vergadering, opdat wij weder als naar ouder gewoonte na de elektie kunnen zegevieren met een overweldigende meerderheid van stemmen. Wij vertrouwen op uwe ondersteuning. Wij zijn overtuigd dat alle oprechte Afrikaanders den kritieken toestand inzien en met ons samenspannen, opdat "eendracht maakt macht" hier moge gelden.

De heer Strijdom zal zeker niet stil zitten, maar wel later de kiesafdeeling doorreizen om de constituenten toe te spreken, nadat wij verzekerd zijn van uwe ondersteuning.

En wij aan onzen kant moeten dan ook niet stil zitten, wij moeten geen moeite noch tijd sparen, om den kandidatuur van de heer Strijdom en zijn collega te bevorderen. De oppositie sluimert niet, maar zij begint wel vroegtijdig en zij spandeert veel geld, om ons te onderdrukken.

Wij zenden deze circulaire vroegtijdig uit opdat wij kunnen samenwerken; de tijd is kritiek. De takken kunnen met mij privaat onderhandelen, of door middel van *Ons Land*, ik zal hen eenige inlichting verschaffen die zij verlangen.

Met alle eerbied,
Noem ik mij,
Uw d.w.d. en Bondsbroeder,
G. J. STRIJDOM, jr.,
Sec. Afr. Bd. V.G.R.
Private zak Doornbosch, Willowmore.

Doornbosch, 9 Juni 1898.

ONBESCHAAMDHEID.

17 Juni 1898.

Aan den Editeur.

Waarde heer,—Ik lees in een telegram in de *Cape Times* van heden morgen, dat er eene vergadering van tusschen 20 en 30 kiezers te Winkelhoek in het Piketberg distrikt verleden week gehouden werd door den heer Brink, kandidaat voor de wetgevende vergadering, en dat er besloten werd de kandidatuur van dezen heer te ondersteunen.

Ik kan bijna niet gelooven, dat dit bericht waar is. Doch als het wel waar is, hebben wij hier weer een duidelijk voorbeeld van de ondankbaarheid, ja onbeschaamd des menschen. Gemeld besluit schokt mij vooral, omdat Winkelhoek juist gelegen is op den weg van den aanstaanden spoorweg naar Piketberg, waarvoor de heeren De Waal en Marais zoo hard en onvermoeid gevochten hebben en waarover de heer De Waal, zooals ik versta, thans in onderhandeling is met de firma Pauling en Co. tot het bouwen daarvan.

Doch, afgezien hiervan, zijn er nog dezulken in het distrikt Piketberg, die in ernst gelooven dat zij in den heer Brink een beter vertegenwoordiger hebben zullen dan in den heer De Waal of den heer Marais? Bestaat er eenige kiesafdeeling wier vertegenwoordigers vuriger voor hunne constituenten en met grooter succes gearbeid hebben dan juist die heeren? Niemand zal deze vraag bevestigend kunnen beantwoorden. Doch, "ondank is 's werelds loon", en daarmee zullen ook de Piketbergsche leden moeten tevreden zijn. Ik hoop echter dat de ondank in dit geval zich niet verder dat Winkelhoek uitstrekt.

De uwe, enz.
RECHTVAARDIG.

REDISTRIBUTIE-BILL.

(*Speciaal telegram.*)

TEGEN DE REDISTRIBUTIE.

CERES, 16 JUNI.—Op eene talrijk bijgewoonde publieke vergadering, gehouden te Zoutpansdrift op 15 Juni, is eenparig besloten:—Deze vergadering verzoekt hare vertegenwoordigers tegen de redistributiebill te stemmen, en voor de motie van wantrouwen. En dat afschrift hiervan hun worde toegezonden.

HET EIGENLIJKE DOEL.

Aan den Editeur.

Mijnheer,—Ik ben zeer onkundig op politiek gebied, daarom wensch ik u eenige vragen te doen, en ik hoop gij zult ze beantwoorden. Wat is eigenlijk het doel van onze regeering, om bovengemelde bill zoo met alle macht en spoed door te willen drijven? De heer Rhodes heeft gesegd dat zijn politiek nu eerst een aanvang zal nemen; is deze bill nu het fondament waarop de heer Rhodes zijn politiek moet voortzetten? Want volgens mijne eenvoudige opinie is dit geen redistributiebill, maar een ontwapeningsbill; de eene partij wordt door deze bill op politiek gebied van hare macht en recht geheel ontwapend, terwijl de stedelijke partij, indien de bill wet wordt, alle macht in handen krijgt, om naar willekeur te handelen.

Indien onze regeering, die niet eens het vertrouwen van het parlement bezit, maar door hare eigene stem op de kussens blijft, de vermetelheid bezit om aan de rijksregeering een pantserschip te beloven, dat ons land een millioen zal kosten, en aan een compagnie een kabel, wat zal zij doen als zij eerst alle macht in handen heeft? Als de bill eerst wet is, al stuurt de landelijke bevolking ook haar beste mannen naar het parlement, kan zij niets uitvoeren, want zij is en blijft in de minderheid. En wat kunnen wij van de toekomst verwachten als een regeering een land naar willekeur kan regeeren, zonder oppositie of een niet sterk genoeg om haar te bestrijden waar zij een verkeerde politiek volgt?

Kunnen er nog leden in het parlement wezen die het wel meenen met ons land en volk, die voor deze bill gaan stemmen? Misschien zijn er nog enkele Afrikaansche leden die door de andere partij omgehaald zijn om voor de bill te stemmen, met de belofte als de bill eerst wet is, dat zij zal zorgen dat die leden altoos een zetel in het parlement zullen behouden. Maar het zal toch hun neus voorbij gaan, want heeft de Rhodes-kliek eerst de macht in handen, dan zal zij zeggen: wij hebben u en uwe diensten niet meer noodig, gij kunt toezien. Daar zijn er Toms en Jacks genoeg die beter voor een zetel in het parlement passen dan zulke windhanen die zoo licht om te praten zijn.

Ik kan de leden dezelfde woorden toevoegen als Mordechai aan Esther: Beelt u niet in, in uwe ziel, dat gij zult ontkomen bij de kliek van Rhodes, meer dan al de andere Afrikaanders. Het is nu de plicht van elke Afrikaander zijn oogen open te houden, en zijn eerstgeboorte recht niet voor geld en mooie woorden te verkoopen. Als de bill eerst wet is en Rhodes alle macht in handen heeft, vrees ik dat de Hollandsche taal geheel uit de scholen en parlement en alle kantoren zal verbannen worden.

De brandziektewet zal tot het uiterste gehandhaafd worden, de Afrikaansche brandziekteinspekteurs, die nu zoo gretig voor de wet zijn om de visschen en brooden die zij krijgen, zullen spoedig het hazenpad moeten kiezen om plaats te maken voor ingevoerde Engelsche inspekteurs. Er zijn nog vele geheime wetten achter de gordijnen verborgen, die dan eerst zullen te voorschijn komen als die partij de macht in handen heeft.

De uwe,
PRO BONO PUBLICO.

MONTAGU.

(*Van een correspondent.*)

14 Juni, 1898.

Het is hier nu maar droog, wij hadden in April en Mei tamelijke regentjes doch de sterke wind en strenge rijp van de laatste dagen hebben het veld en gezaaide erg achteruit gezet.

De gezondheid is recht goed. Onze dokter verblijdt zich misschien niet al te veel er over daar hij weinig werk heeft.

Met onze dorpsschool gaat het nog goed vooruit; de examen koorts is ook in menig huisgezin onder de kinderen die voor hun examen hebben geschreven. Een der onderwijzers, de heer Du Plessis gaat ons verlaten; wij verwachten nu den jongenheer P. van der Merwe die zijn plaats zal opvullen om onderwijs te geven in schoolhooger en matriculatie klassen. De heer Du Plessis gaat naar Somerset Oost om als assistent professor in het Gill college daar te werken. Hij heeft hier veel moeite gedaan aan zijn klassen en zijn heengaan is tot onze spijt, doch voor zulk een verhooging konden wij hem niet terug houden.

Onze dankbazaar was ook ditmaal, op 24 Mei, een succes en heeft de som van £647 opgebracht.

De kerkeraad verwacht aanstaande maand het nieuwe orgel hetwelk een Engelsch instrument is, van de firma Andrew en Foster, en zal omtrent £800 kosten, kant en klaar opgezet. Verder is op een gemeente vergadering besloten een nieuwen planken vloer en een nieuwe set banken, geriefelijker dan de oude, in onze kerk te hebben met eene tribune. Daarvoor zijn alreeds tenders gevraagd. Als alles klaar is houden wij een feest voor de vernieuwing des tempels en dan verwachten wij onder de vele bezoekers, ook u, heer editeur, alhier.

Later schrijf ik u weer van de goede voornemens onzer stadsvaders.

Wat is ons parlement in rep en roer. Terecht zegt "Jan Kiezer" die poppe is aan dans. Dat onse Afrikaanders en boerenbevolking het moge winnen, is de wensch van uw correspondent.

Verloren zelfrespect.

Aan den Editeur.

Mijnheer.—In de gansche beschaafde wereld zal men zeker geen weerga vinden van de handelwijze van het Kaapsche parlement met zulk een ministerie aan het hoofd, dat daar vastzit op de banken der wetgeving, op zijn eigen en de stem van den speaker. Zelfrespect is de gouden kast van recht en gerechtigheid. Het gebeurde van 1897 dat een verantwoordelijke regeering op zijn eigen en de stem van den speaker nog kan twisten om de banken te behouden is een ongeëvenaarde gebeurtenis in de wereld, maar het gebeurde van 1898 is boven natuurlijk. In 1897 was het ministerie buiten zijn eigen stem vijf in de minderheid, maar hij bleef zitten gevoelloos en tot spot van het huis. Elke spreker kan niet genoeg woorden van disrespect vinden om hem in het aangezicht te slingeren. Toch doet het ministerie alles om onder de motie van wantrouwen door te kruipen, om haar te verschuiven van den eenen dag naar den andere. Doch men kan zonder een bril zien dat hij daar zit met een doel. Laat mij toe te voorspellen: (1) Zij weten als zij de Cecil-bill niet doorkrijgen dat Boanerges in zijn plan gestremd zal wezen; (2) velen hunner zullen het huis nooit weder zien; (3) de Boanerges spoorweg zal teruggegeven worden; (4) Matabeleland al dan niet overgemaakt worden aan de Kolonie met zijn groote schuld en zijn naturellen; (5) zal er niet weder kans zijn een boel ongevoelige ministers op de banken te krijgen. Wat ook bovennatuurlijk is, is dat er nog mannen zijn zooals de rooskleurige volgeling van O . . . . en het gespeende lam dat noch heet noch koud is. Mijnheer, ik weet dat zij door de constituenten met disrespect zullen worden ontvangen. Ieder oog dat zich nog toeknijpt voor de gebeurtenissen van '97 en '98 is meer gevoelloos dan dat van een barbaar in de locatie. Ik zal nog drie weken hier blijven om mijne vrienden daarbuiten te vertellen van de stemming over de motie van wantrouwen en de Boanerges-bill.

CECIL ZIJN BONT KRAAI.

Transvaalsche Volksraden.

[*Reuter-telegrammen.*]

PIETERSBURG SPOORWEG.

PRETORIA, 16 JUNI.—In den eersten raad vond een warme discussie plaats over het Pietersburg spoorweg rapport, omdat de technische inspecteur verzuimd had volgens lastgeving van den raad een plaatselijk onderzoek in te stellen, en het werd besloten de regeering te gelasten hem zijn ontslag te geven.

EEN LANDBOUW DEPARTEMENT.

PRETORIA, 17 JUNI.—In den eersten raad werd de wet, voorziening makende voor het daarstellen van een landbouw departement, uitgesteld.

"ONS SPREEKUUR."

Sedert het laatste verslag verscheen is "Ons Spreekuur" gestadiglijk voortgegaan met te bloeien. Ons gesloten ledental van 30 blijft vol, en aanzoeken moeten gedurigdijk overstaan tot een plaats openvalt door het vertrek van een of ander lid.

In het laatste jaar zijn wij beter op koers gekomen met ons werk. Tevoren hebben wij maar al te veel in het duister rondgetast. En wij moeten instemmen dat wij van ons beginsel ver, heel ver, hebben afgezien. Het heugt me nog hoe we in 't begin rondvielen over taalvereenvoudiging, de vorming van een beschaafde schrijftaal uit ons Kaapsch-Hollandsch, en wat dies meer zij. Tegenwoordig houden wij ons gewoonlijk bezig met het voordragen van origineele stukken over verschillende onderwerpen; de behandeling van perioden uit de letterkunde, afzonderlijke dichters of zeker bepaald werk van een of ander goeden schrijver.

Een latere institutie in ons program is het daarstellen van een "Vraagboek," waarin vragen over zaken betreffende grammaticale of letterkundige moeielijkheden door leden werden gesteld en op de volgende vergadering beantwoord.

Op deze wijze verkrijgen we inlichting op vele duistere punten, doordat de kennis van al de leden bijeengebracht werdt in de bespreking der gestelde vragen.

Zonder dat de wereld buitenaf veel van ons weet, gaan we gestadiglijk voort met het doen van een goed werk.

De vergaderingen Woensdagnamiddag worden door de leden getrouw bezocht en niet selden genieten wij het voorrecht bezoekers te hebben die, alhoewel niet in verband met onze vereeniging, nochtans belangstellen in onze werkzaamheden en ons door hun tegenwoordigheid vereeren en bemoedigen.

In een verslag als dit kunnen we niet nalaten melding te maken van andere belangstellenden die door geldelijke bijdragen ons hebben in staat gesteld een begin te maken met het bijeenbrengen van een bibliotheek van Nederduitsche werken van de beste auteurs. Vooreerst hebben we het goed gedacht de kern van onze bibliotheek te vormen uit de Nederlandsche schrijvers van de laatste twee dekaden. Moge het voorbeeld van die heeren navolging erlangen!

In het afgeloopen studiejaar vergaderde "Ons Spreekuur" twintigmaal.

Van deze twintig vergaderingen werden drie aan algemeene bezigheid besteed, zoodat in zeventien vergaderingen wij met ons geregeld werk voortgingen.

Onder de behandelingen noemen we extemporisaties over verschillende onderwerpen in twee vergaderingen.

Vier vergaderingen werden gewijd aan origineele voordragen en opstellen over onderwerpen als: "De invloed van den Bijbel op onzen spreekwoordenschat," "Het voor en tegen van Examina," "Het aankweeken van een goeden prozastijl," "De welsprekendheid—waarin zij bestaat en hoe zij het best bevorderd kan worden"; "Een week te Stellenbosch"; "Anecdoten uit school- en college-leven."

De overige vergaderingen werden opgenomen door letterkundige studiën, bijv.: de Nederlandsche Roman na 1830; De Vlaamsche school in onze eeuw; "De St. Nikolaas avond" van de Genestet; vergelijkende studie van Hoofdstuk 7 uit de Max Havelaar en Wouter Pietersen uit de Ideeën van Multatuli met de Familie Stastok, de Familie Kegge en 's Winters Buiten uit de Camera Obscura van Hildebrand. Overigens werd de volgende stelling van Saintsbury besproken: England long misunderstood or neglected Shakespeare, and foreign, chiefly German, aid was required to make her discover him."

Aan "testimonia paupertatis," voornamelijk bij het behandelen van letterkundige onderwerpen, ontbreekt het natuurlijk niet, en selfstandige oordeelvellingen over dezelfde zaak zijn moeielijk uit te spreken. Het eerste kan men van studenten die boven hun diepte zijn, verwachten en het tweede moet achterwege blijven totdat wij in staat zijn de werken der auteurs uit de verschillende perioden te lezen, hetwelk bij gebrek aan een Nederlandsche bibliotheek tot nu toe niet kon geschieden. Derhalve gaan onze leden gewoonlijk mank aan "Wendelisme." En om diezelfde redenen kan men verstaan waarom wij zoozeer ijveren voor het aanwerven van een verzameling werken, zoodat de leden hun eigene opinies kunnen uiten en niet behoeven te vallen bij die van de schrijvers van verhandelingen over de Nederlandsche Literatuur.

En daar die boeken geenszins gratis te bekomen zijn, doen wij nogmaals beroep op de welwillendheid van den gegoeden leser om ons in desen met raad en daad bij te staan.

Bij degenen die ons reeds hebben geholpen, kunnen we, alvorens van dit verslag af te stappen, niet nalaten te voegen eerw. professor Marais, die, in verband met "Ons Spreekuur" een voorlezing, de ontvangsten waarvan tot de fondsen van onze bibliotheek gingen, over "den hedendaagschen Nederlandschen Roman en zijn bedenkelijke strekking, vooral met het oog op Frederik van Eeden en Louis Couperus," heeft gehouden. De eerw. professor door zijn voorlezen heeft niet alleen ons geldelijk bijgestaan, maar het Stellenbossche publiek op een geleerd en hoogst leerrijke voordracht onderhouden.

Zoo eindigen wij ons derde jaarverslag in het volste vertrouwen dat "Ons Spreekuur" zal blijven voortgaan met te bloeien en een nuttig werk te verrichten, door een gevoelde leemte in ons onderwijsstelsel aan te vullen.

N. M. HOOGENHOUT,
Hon. Secretaris, O.S.

BRIEVENBUS.

Van Wolsely (Ceresweg statie) zendt een correspondent ons een luimig gestelde beschrijving van den stemdag. Reeds vroeg in den morgen zat oom Hennie op zijn kar met twee schimmels bespannen, en den geheelen dag zwoegde hij om alle kleuren naar de stembus te rijden. Het was de moeite waard hem te zien rond jakkeren! De zon was nog niet op toen de trein van Kaapstad met de kiezers aankwam, en zoodra de stembus open was ging men stemmen. Het was wel noodig zulks dadelijk te doen, want eenigen waren toen reeds zoo dronken dat zij bijna niet meer konden loopen, en hoe het later in den dag was gegaan kan men raden. In den avond was alles weder stil. Hier maakte een zijn rekening op, en daar verlustigde iemand zich in 't blijde vooruitzicht dat Oliff in is! De tweede werd bitterlijk teleurgesteld, en de andere? Maar geld op deze wijze verkregen brandt als Judas-geld.

Een geachte correspondent van Venterstad schrijft ons dat hem door de Rhodes-pers een circulaire is gezonden met den brief van den heer Abrahamson en de cijfers van den heer Jagger over de redistributiebill. Hij vraagt waar het geld van daan komt om zoo vrijgevig te zijn in 't ondermijnen van het Afrikaanderisme. Maar hij gelooft dat al die pogingen niets zullen baten want de Afrikaanders zijn niet soo dom als de ex-dominé denkt.

"Door 't Malmesburysche" is het opschrift van een reisbeschrijving van den heer J. J. Louw van Eikenboom, Hermon, waarvoor wij thans geen plaatsruimte hebben. Hij schijnt een aangenaam reisje gemaakt te hebben en overal goede vrienden te hebben ontmoet. Het hotel van den heer Van Niekerk van Malmesbury krijgt een welverdiend pluimpje, alsook de onderwijzer van Oude Post. De landerijen zijn prachtig en de verwachtingen van den aanstaanden oogst goed.

De heer S. M. Ernst van Rutland, Grikwaland West, schrijft tegen de redistributiebill en vraagt: als deze bill doorgaat aan wie zal het te danken zijn? en wat is de oorzaak van deze bill? Op de eerste vraag geeft hij ten antwoord: de verraders van hun volk onder de zoogenaamde Afrikaanders. Die mannen die in den Bond zijn geslopen en door den Bond zijn verhoogd en op deze schandelijke wijze de Bondspartij verraden. Op de andere vraag is zijn antwoord: Rhodes en De Beers geld met het "sirs ministerie". Hij meent dat er leden van het huis zijn die onder den duim van Rhodes zijn en dus de rol van Judassen moeten spelen.

SCHEEPVAARTBERICHTEN.

KAAPSTAD.

AANGEKOMEN.

Juni 16—Matabele, van Natal.
16—Leutwein, van Walvischbaai.
16—Sydney, van Freemantle.

VERTROKKEN.

Juni 16—Lulu Bohlen, naar Port Nolloth.
17—Pembroke Castle, naar kusthavens.
17—Othmarschen, naar Chili.
17—Paraguay, naar Durban.

STELLENBOSCH.

MUNICIPALITEIT.

VERGADERING GEHOUDEN OP DINSDAG 14 JUNI 1898.

Tegenwoordig de voorzitter, de heer Bosman, en al de leden.

De notulen der laatste vergadering gelezen en goedgekeurd.

De werkende commissie rapporteerde dat zij den heer Whitton, meer dan eens gesproken had inzake de verstopping van het riool loopende door zijn eigendom in Andringastraat. Hij heeft ondernomen dadelijk het riool te verhelpen en schoon te maken, ten einde verdere verstopping te voorkomen, doch tot hiertoe heeft hij het niet gedaan.

De raad besloot hem een finale kennisgeving te zenden, dat indien hij het riool niet voor of op Dinsdag 21 dezer behoorlijk in orde laat brengen, de raad verplicht zal zijn gerechtelijke stappen tegen hem te nemen.

De heer Daniel F. Naudé verscheen ter vergadering, verzoekende toegelaten te worden om de populierboomen aan het ondereinde van zijn grond, langs de rivier, te kunnen afkappen.

Besloten werd dat de werkende commissie gezegde boomen moet inspekteeren, met macht om te handelen.

De heer John Wortley verscheen ter vergadering, verzoekende dat de raad zeker stuk grond, opengelaten als straat, en gelegen tusschen zijn eigendom en het eigendom vroeger behoorende aan den heer J. W. H. Fick, en thans leidende naar het nieuw athletische veld, aan hem te verkoopen.

De raad besloot gemeld stuk grond niet te verkoopen aan eenig persoon, maar het open te laten als publieke straat.

Commissaris Fick stelde voor, aan den secretaris van de athletische club te schrijven, en hem te verzoeken dat zoodra zij het oude voetbal veld niet meer van noode hebben voor athletische doeleinden, hij dadelijk aan den raad moet kennis geven, daar de raad van plan is een zucht sloot over gemeld veld te laten maken.

Aangenomen.

Gelezen het rapport van den opzichter.

De heeren D. Wahl en A. F. de Villiers kennis te geven de obstructies over den wandelweg in Bergstraat, bij den ingang van Ryneveld- en Andringastraten, door hen daar geplaatst, dadelijk te verwijderen, te weten: de klipmuur aan de bovenzijde en draad gespannen aan het onder einde.

Besloten de heeren Thomas Whitley & Co. kennis te geven dadelijk de sloot voor hun eigendom in Kerkstraat in orde te brengen volgens instructies van commissaris Fick, en met goedkeuring van de werkende commissie. Verder hen te melden dat de raad hen aansprakelijk zal houden voor alle schade die daardoor mag worden veroorzaakt zoolang gezegde sloot niet in orde is gebracht.

Verder besloten dat de werkende commissie indien noodig bevonden, de bandieten ter beschikking van de municipaliteit gesteld, in twee partijen kan verdeelen, met macht om een wacht te laten inzweren.

Besloten den opzichter te gelasten den heer Hunt vriendelijk te verzoeken zijn vat, door hem geplaatst in Molenstraat, uit het gezicht van het publiek te verwijderen.

Met betrekking tot ingekomen klachten over den toestand der straatriolen en slooten, werd besloten den voorzitter te verzoeken den contracteur te spreken, betreffende den toestand van gezegde straatriolen en slooten, en hem aan te bieden dat de raad gewillig is den opzichter naar het werk te laten zien, en ten uitvoer te laten brengen, hetzij door zijn eigen macht of anderszins.

Gerapporteerd dat zekere booswichten de watersluis, bekend als de Molendamsluis, bij de rivier, hebben nedergelaten.

Besloten dat de secretaris met den heer Hunt hieromtrent moet onderhandelen met het doel hem te verzoeken met den raad in deze zaak mede te gaan, om eene belooning van £5 uit te loven, ten einde de overtreders in handen te krijgen, en dan volgens de wet te vervolgen.

Besloten dat de secretaris den opzichter moet verzoeken in het vervolg bij elke municipale vergadering verslag te doen van gelden door hem ingevorderd voor rekening van de municipaliteit, gezegde gelden dan te worden uitbetaald aan den secretaris; ook den schutmeester te verzoeken een gelijksoortig verslag te leveren van schutgelden door hem ontvangen.

Voorgelegd een ruw plan van landmeter Tindall van de erven in de vlakte te worden opgemeten.

Besloten dat de secretaris den landmeter moet verzoeken den trap-vloer, thans gebruikt door den heer Du Toit, mede in te meten, en twee rijen erven in plaats van een te maken, zooals door hem voorgelegd.

Verder besloten dat indien het plan van de erven in de vlakte te worden verkocht in orde is, dat de voorzitter gemeld plan dadelijk aan het gouvernement moet voorleggen ter goedkeuring en zoodra goedgekeurd, gezegde erven ter publieke verkooping te adverteeren. De opbrengst van de verkooping van erven te strekken tot versterking van de fondsen voor verbeteringen op waterwerken.

De volgende brieven werden gelezen, te weten:

Een brief van den onder kolonialen secretaris betreffende bandieten arbeid, ter beschikking gesteld van de municipaliteit, meldende dat de municipaliteit geen recht zal hebben de bandieten onder eenige omstandigheden aan private personen te verhuren, daar het tegen den geest der wet is; verder dat indien de municipaliteit zou afwijken van dit bevel het leiden zal tot het ontnemen van het voorrecht van bandieten arbeid te genieten.

Besloten aan het verzoek van den onder kolonialen secretaris gehoor te geven, en de bandieten aan niemand in 't vervolg af te staan, dan onder goedkeuring van den plaatselijken magistraat.

Een tweeden brief van den onder kolonialen secretaris betreffende het verzoek van den raad, om het loon van bandieten van 1s. per dag tot 9d. per man per dag verminderd te krijgen, meldende dat dit verzoek op het oogenblik niet kan worden toegestaan, in aanmerking nemende de schaarschheid van arbeiders in deze afdeeling.

Een brief van den secretaris van publieke werken in antwoord op een brief van den raad betreffende de som van 19s. 9d, zijnde rente op de eerste rente op een beleening van £2,000 opgenomen van het gouvernement, omdat gezegde eerste rente niet op den vervaldag betaald werd, meldende dat het verzoek van den raad, om ontslagen te worden van gezegde rente, naar den thesaurier-generaal is toegezonden voor zijne consideratie.

Een brief van den secretaris van de Victoria Baksteen maatschappij, beperkt, verzoekende geïnformeerd te worden onder welke voorwaarden de raad genegen is de maatschappij van een voorraad water, bij de baksteenvormerij tegenover de Stellenbosch statie te voorzien, zooals door een 3 duims pijp kan vloeien.

Werd besloten den secretaris te melden dat het verzoek voor het tegenwoordige niet kan worden toegestaan.

Een brief van Abdol Gabier, den raad verzoekende om een blauwgomboom voor zijn eigendom in Andringastraat te laten verwijderen daar de wortels van gezegden boom zijn eigendom mogen beschadigen.

Besloten zekere takken en wortels van gemelden boom af te kappen onder goedkeuring van de werkende commissie.

De volgende rekeningen werden voorgelegd en den secretaris gelast dezelve te betalen.

	£	s	d
Bandieten arbeid C.C. en R. M.	3	17	0
Gebr. Retief, jonge eikenboomen	5	0	0
Gebr. Viret, reparatie aan pijpen	3	2	6
Min een contra rekening van	2	6	0

MIJNBERICHTEN.

DIVIDENDEN.

JOHANNESBURG, 16 Juni.—(*Per telegraaf.*)—Dividenden voor het halfjaar zijn verklaard door de Geldenhuis Deep van 30 percent; door de Robinson maatschappij, 10 percent; door Rietfontein A, 15 percent; door Johannesburg Estate, 2-en-een-half percent; een totaal van bijna drie-kwart millioen pond.

EEN ONTEVREDEN AANDEELHOUDER.

JOHANNESBURG, 17 Juni.—(*Per telegraaf.*)—Op de vergadering van de Rand Central Mines (Barnato groep) heden gehouden, verklaarden de directeuren dat zij het werk in Januari laatste jaar moesten staken, hangende gunstiger voorwaarden aangaande werkende kosten. Een der aandeelhouders objecteerde tegen aanname van het rapport op grond dat Barnato niet de balans van het werkkapitaal had gegeven. De vergadering verdaagde ten einde een stembus te hebben.

HANDEL EN NIJVERHEID.

SPOORWEGINKOMSTEN.

PRETORIA, 17 Juni.—(*Per telegraaf.*)—De inkomsten van de Nederlandsche spoorweg maatschappij voor de maand Mei waren £319,560, tegen £321,395 in April.

PAARL.

Slot van de Paarl Debat en Scherpschutters Vereenigingen.

Vrijdagavond den 24sten dezer vergaderen de leden van bovengenoemde debat vereeniging andermaal in het Slot van de Paarl schoolgebouw, wanneer het werk als volgt zal worden geleverd: Recitatie, Mr. E. G. Retief; voordracht, Mr. S. Basson; verhandeling, Miss M. van Coppenhagen; lezing, Miss C. Besthier; debat openaar, Mr. J. Basson; tegenstander, Mr. W. D. du Toit. Het debat zal zijn "Wiens lot is meer te betreuren, dat van een blinde of doofstomme?" Openaar zegt "dat van een blinde."

Leden worden dringend, en belangstellenden vriendelijk versocht onze vergadering bij te wonen, en wij kunnen hun verzekeren dat zij een aangenaam uurtje zullen doorbrengen. Let op het journaal wordt gelezen, en ziet dat gij precies ten half zeven ure tegenwoordig zijt.

Den volgenden dag (Zaterdag 25sten) vindt de driemaandelijksche schiet-wedstrijd van bovengenoemde vereeniging plaats, te beginnen des morgens ten 8 ure. Leden worden herinnerd dat wij op 200, 500 en 600 yds. afstand schieten, en 21 schoten op iederen afstand. Wij hopen dat al de leden zullen opkomen, opdat wij eenen recht aangenamen en pleizierigen dag mogen doorbrengen.

Boeken en tijdschriften.

"The Mutineer." Door Louis Becke en Walter Jeffery. Uitgever T. Fisher, Unwin, Londen. Prijs 2s. 6d.

Dit boek door ons ter recensie ontvangen van den uitgever vormt no. 28 van des heeren Unwins Koloniale bibliotheek.

"The Mutineer" is een roman van "Pitcairn Eiland" een van de groep der Vrienden eilanden. Hij is gegrond op geschiedkundige feiten ontleend aan de treurige geschiedenis van de *Bounty*, welke geschiedenis reeds door meer dan een auteur is beschreven geworden. Wie herinnert zich niet de treffende beschrijving van de "Muiterij aan boord van de *Bounty*" door Jules Verne? Dit schip verliet Engeland tegen het einde der vorige eeuw onder bevel van kapitein Bligh die eenige reizen had medegemaakt met den grooten zeevaarder, kapitein Cook. Het doel van de reis van de *Bounty* was verdere onderzoekingen te doen in verband met de eilanden op vorige ontdekkingstochten in de Zuidzee ontdekt. Maar het doel der reis werd heelemaal verijdeld door het uitbreken van muiterij aan boord van het schip. De lotgevallen der muiters leveren den grondslag van dezen roman, die zeer boeiend is geschreven, en de lezer, wanneer hij eens het boek opneemt en begint te lezen, geraakt zoo verdiept in het verhaal dat hij met weerzin het tenzijde zet voor het doorgelezen is.

WILLEM DE ZWIJGER, Prins van Oranje, door Ruth Putnam, voor Nederland bewerkt door dr. Nijhoff. Verkrijgbaar bij J. C. Juta en Co., Kaapstad, prijs (voor de twee deelen), 20s.

Voor Nederlanders behoeft dit boek zeker geen aanbeveling. De naam van Willem den Zwijger, Prins van Oranje, is voldoende om hun bloed wat vlugger door de anderen heen te zenden. De groote gebeurtenissen in Neêrlands geschiedenis aan zijn naam verbonden doen zijne gedachtenis leven. Hij is de grondlegger geweest van Neêrlands vrijheid. Welke Nederlander kent Willem van Oranje niet? Dit boek, dat een volledige biografie van Willem van Oranje is, is door dr. Nijhoff bewerkt naar het oorspronkelijke van de Amerikaansche schrijfster, mejuffrouw Putnam. Het karakter, het mensch-zijn het innigst wezen van den grooten Willem, dat tot voor de uitgave van dit boek een geheim, een raadsel was, wordt in deze biografie historisch trouw geschetst. Eenige fouten door de Amerikaansche schrijfster begaan, worden in deze bewerking door dr. Nijhoff hersteld. Aan allen die een trouwe levensschets van den grootsten staatsman der Nederlanden willen hebben kunnen wij met volle vrijmoedigheid deze uitgave aanbevelen.

Raad voor haarworm.

Aan den Editeur.

Mijnheer,—Ik zend u onderstaand middel voor haarworm, indien u het wil opnemen in uw geëerd blad, dat bijna door het gansche land gelezen wordt. Wij hooren uit alle oorden de klachte van haarworm onder schapen. Ik moet u zeggen het was tot een zegen voor mijn schapen die stierven aan haarworm, en nu is mijn kudde hersteld. Ik ben overtuigd van de goede uitwerking, en vele andere boeren spreken tot lof er van. Men neemt:—

4 deelen bloem van zwavel,
2 deelen zout (fijn gemaakt),
2 deelen goede fijne kalk,
½ deel Cooper's dip,

meng ze goed door elkander. Ieder schaap krijgt een lepelvol in. Jonge lammeren een theelepel vol. De schapen moeten ten minste 2 of 3 dagen zonder water blijven voor men het ingeeft. Den dag waarop men het middel indient, moet het schaap in het geheel geen water krijgen vóór den anderen dag avond. Den 8sten dag wordt het herhaald op dezelfde wijze. Doch men moet zeer voorzichtig zijn met de schapen dat zij toch niet water krijgen. Het doet geen kwaad aan ooien, daarvan ben ik overtuigd, en kan het een ieder aanraden een proef er mede te nemen, en ik geloof niet dat iemand zal teleurgesteld worden.

Heer editeur, ik hoop dit zal voldoende wezen. Ik ben gereed om verdere inlichting te geven aan personen die het niet goed verstaan en aan mij schrijven, sonder iets er voor te willen hebben. Ik heb een medelijden voor land en volk en ben zelf een boer.

U bij voorbaat dankende voor opname,
De uwe,
E. C. HAVENGA,
Matjesfontein, distrikt Colesberg.

Andere bladen gelieven over te nemen.

Afdeelingsraad van Ceres.

NOTULEN DER VERGADERING, GEHOUDEN 11 JUNI 1898.

Tegenwoordig: de heeren I. Boyes, voorzitter; W. van der Merwe, C. van der Merwe, A. Snijman, N. van Wijk en C. Reynolds.

Notulen der vorige vergadering gelezen en goedgekeurd.

Verlof voor afwezigheid verleend aan den heer M. van Niekerk.

Twee brieven gelezen van den commissaris van publieke werken, 9 en 20 April, re P. A. brug.

Voorgesteld door den heer Reynolds, gesecondeerd door den heer Van Wijk, op den brief van 20 April te antwoorden, dat de raad zich houdt aan de resolutie van . . . . . en dat tenders waren gevraagd, en een er van op dien grondslag door het gouvernement was aangenomen, als amendement door den heer C. van der Merwe, gesecondeerd door den heer Boyes, dat daar het gouvernement geen verslag had gedaan de zaak te laten overstaan.

Amendement verworpen, oorspronkelijk voorstel aangenomen.

Besloten £10 bij te dragen voor den weg Doornrivier naar Thijshoogte.

Gelezen verslag van den heer van Niekerk re Platfontein gebouwen, enz. De zaak werd in handen gesteld van den voorzitter, den heer Niekerk en den secretaris.

Re aanstelling van veldkornet voor wijk 4, in plaats van den heer C. du Toit Sr., die bedankt had, brief gelezen ten gunste van aanstelling den heer C. du Toit Pzn.

Besloten hem aan te bevelen.

Gelezen een circulaire van Barkly Oost, re publiceeren voor den afdeelingsraad.

Besloten samen te werken.

Gelezen verslag van den inspekteur met petitie omtrent slechten staat van weg onder het kontrakt van den heer P. Hugo.

Secretaris gelast hem te melden dat, zoo de weg niet binnen een maand, vanaf datum, in goede orde is, de raad den weg voor zijne kosten zal laten repareeren; zijn securiteiten zal te dien effecte bericht worden gezonden.

Gelezen brief van den heer Cohen, waarin hij ondersteuning verzoekt bij het bouwen van een stal op de Hottentots kloof uitspanplaats.

Besloten hem £5 toe te kennen, en hem £20 toe te kennen voor de reparatie van winkel en wagenhuis.

Petitie gelezen voor afleiding van weg Klipfontein naar Boven Bokfontein.

Toegestaan, de heer C. du Toit zulks te doen voor £5.

Besloten om den weg van top van Geyds naar Driefontein te sluiten.

ZIE BIJVOEGSEL.

GOUVERNEMENTS KENNISGEVING.

No. 424, 1898.

Departement voor Landbouw, Kaapstad.
Kaap de Goede Hoop, 13 Mei, 1898.

GOUVERNEMENTS-PRIJZEN VOOR AMERIKAANSCHE WIJNGAARD PLANTAGES, 1898.

TEN einde de aankweeking van Amerikaansche Wijnstokken aan te moedigen, worden de hierondergenoemde prijzen door de regeering voor competitie gedurende het 1898 jaargetij aangeboden, nam.:—

KLASSE "A."
Voor Ongeënte of Moeder Plantages.

(1) Voor Plantages van niet minder dan 1000 Stokken :—
Twee Prijzen van £15 elk ... £30
Vier „ „ £10 „ ... £40
—£70 0 0

(2) Voor Plantages van niet minder dan 500 stokken :—
Zes Prijzen van £5 elk £30 0 0

CONDITIEN.

Prijzen zullen worden toegekend met speciale betrekking tot de geschiktheid en eenvormigheid der verscheidenheid Amerikaansche Stokken aangekweekt; en de voorkeur zal worden gegeven aan stokken van de volgende soorten, nam. :—Riparia Gloire de Montpellier, Rupestris, Metallica, Rupestris Monticola, of eenig ander erkende soort Rupestris.

Plantages moeten meer of min van den hoofd wijngaard afgescheiden zijn, zoodat de ligging de Beoordeelaars zal tevreden stellen dat zij als *bona fide* Moeder Plantages zijn aangelegd geworden.

De stokken moeten niet minder dan vijf voet van elkaar in elke richting geplant zijn.

Competitie wordt beperkt tot stokken die in den planttijd vóór den tijd van competitie uitgeplant zijn geworden.

Entrée fooi :—10s. in subdivisie (1).
5s. „ (2).

KLASSE "B."
Geënte Plantages.

(1) Voor Plantages van niet minder dan 600 geënte stokken :—
Twee Prijzen van £25 elk ... £50
Vier „ „ £15 elk ... £60
—£110 0 0

(2) Voor Plantages van niet minder dan 4,000 geënte stokken :—
Zes Prijzen van £10 elk £60 0 0

(3) Voor Plantages van niet minder dan 2000 geënte stokken :—
Zes Prijzen van £5 elk £30 0 0

CONDITIEN.

De geënte stokken moeten niet minder dan vier voet van elkaar in elke richting geplant zijn.

Deze Prijzen zijn ook voor het volgende :—

(1) Plantages geënt in hetzelfde jaargetij als ingeschreven, op stokken die een of twee jaren tevoren zijn uitgeplant.
(2) Stokken geënt in de kweekerij, óf op gewortelde, óf op ongewortelde stekjes in het jaargetij vóór de competitie en uitgeplant in den wijngaard gedurende het competitie jaar.
(3) Stokken geënt óf op gewortelde óf op ongewortelde stekjes, en uitgeplant gedurende het competitie jaar.

Entree fooi :—10s. in subdivisie (1)
10s. „ (2)
5s. „ (3)

KLASSE "C."
Geënte stokken in Kweekerijen.

(1) Voor Kweekerijen van niet minder dan 10,000 geënte stokjes.—Zes Prijzen van £20 elk, ... £120 0 0

(2) Voor Kweekerijen van niet minder dan 5,000 geënte stokjes.—Vier Prijzen van £15 elk £60
Twee „ £10 elk £20
—£80 0 0

Entree fooi :—10s. in subdivisie (1)
5s. „ (2)

Bovengenoemde prijzen zullen toegekend worden naar gelang der merken behaald in de volgend schaal :—

KLASSE "A."

Groei en Gezondheid...	40	Merk.
Kwaliteit en Eenvormigheid van soort	20	„
Bewerking en Algemeen cultuur ...	20	„
Grootte	10	„
Afstand in het Planten	5	„
Bedrag	100	„

KLASSE "B."

Groei en Gezondheid...	40	Merk.
Bewerking en Algemeen Cultuur ...	30	„
Grootte	25	„
Afstand in het Planten	5	„
Bedrag	100	„

KLASSE "C."

Percentage van het Succes	35	Merk.
Behandeling en wijze van Bewerking	35	„
Groei en Gezondheid	15	„
Grootte	15	„
Bedrag	100	„

Aanstaande mededingers moeten bij den ondergeteekende hunne namen inzenden niet later dan 19 December, 1898; en het onderzoek der plantages en kweekerijen zal plaats vinden ongeveer in het midden van Januari, 1899. De beoordeelaars zullen, alwaar mogelijk, den datum van hun bezoek bekend stellen, doch daar het soms in eenige gevallen niet mogelijk is om het onderzoek op den bepaalden dag te doen plaats vinden, worden de mededingers, die van hunne plaatsen misschien afwezig zullen zijn op den door de Beoordeelaars bepaalden datum, verzocht zoo goed te willen zijn om de noodige bijzonderheden betreffende de plantages en de kweekerijen aan diegenen die met het beheer der Plaatsen belast zijn, bekend te stellen.

Geen mededinger zal toegelaten worden zich voor meer dan éene subdivisie in elke klasse te laten inschrijven.

Co-operatieve kweekerijen worden voor deze competities niet toegelaten zich voor prijzen te laten inschrijven.

CHARLES CURREY,
Onder Secretaris voor Landbouw.

De Royal is de beste Bak-poeder die bekend is. Werkelijke proefnemingen toonen dat zij een-derde verder gaat dan eenig ander maaksel.

ROYAL BAK-POEDER,

ABSOLUUT ZUIVER.

De eenige Bak-poeder die niet door weersgesteldheid aangedaan wordt. Blijft versch en van volle kracht tot men haar gebruikt.

De ware Royal Bak-poeder wordt vervaardigd door

Royal Baking Powder Co.,
NEW YORK, U.S.A.

BENOODIGD.

TWEEDE Assistente (of Assistent) voor de 2de Klas Publieke School te Riebeek West. Salaris £70 per jaar. Werkzaamheden te aanvaarden tegen begin van October aanst. Applicaties met getuigschriften van bekwaamheid en goed zedelijk gedrag, zullen door den Ondergeteekende worden ingewacht tot 30 dezer.

G. J. HUGO.

Riebeek West, 8 Juni, 1898.

Malan & Hassell
Wellington, K.K.
Gevestigd meer dan 20 jaar.
Malan & Hassell
(Onlangs Malan & Co.).
Lakenverkoopers,
Kostuummakers,
Stevels en Schoenen
Fabrikanten
TE
Wellington (K.K).
Hebben den
Besten voorraad Goederen
IN DE KOLONIE
Tegen uitgedaagde Prijzen.

Als Modemaakster hebben wij bepaald een van de beste Kostuummaaksters in het land ontboden. Zij is pas uit Europa aangeland, alwaar zij de kunst heeft geleerd in beroemde huizen onder het beste toezicht. Wij kunnen dus de nieuwste en volmaakste Kostuums mogelijk vervaardigen; getuige daarvan de getuigschriften, de uitnemendheid van haar werk vermeldende, dagelijks ontvangen.

Daar wij aan elke Dame de gelegenheid willen geven om zich een lier Volmaakte Kunst-stukken te verschaffen, hebben wij besloten deze Kostuums voor eenen korten tijd tegen verminderde prijzen te er[illegible]digen. Wij zullen op verzoek monsters zenden van onze [illegible] Kleedingstoffen, alsook [illegible] voor eigene maatneming.

B[illegible] en Trouw-Orders ontvangen spoedige uitvoering. Kostuums [illegible] opgemaakt met de prachtigste verbindings-stoffen, vooral [illegible] door volmaakte schoon[illegible] van stijl, volledig voor £3 10s. 0d., £4 0s. 0d., £4 10s. 0d., £5 0s. 0d. £5 10s. 0d. en hooger, tot £20.

Een Prachtig Lot Kleed-stoffen, [illegible] en gebloemd, tegen 1/6 per [illegible]. Schrijf om Monsters. Zwarte Kleed-stoffen, alle soorten, effen en [illegible]werkt.

Een goede voorraad Zijde en Fluweel, geschikt voor Blouses en Avonddracht, enz.

Dames Onderrokken, van 7/6 tot [illegible], alle soorten. Bij 't bestellen [illegible]nd beschrijving van hetgeen benoodigd wordt.

Keurlijfjes van alle soorten en vormen insluitende Thompson's (voegzame) en Izod's Heup-banden, en de beroemde C.B.

Dames Onderkleeding in Flanelette en Linnen,

alles van het nieuwste soort. Klaargemaakte Kindergoed, in groote sorteering. Kousen, Linten, Kant, Bloemen, Chiffons, Sluiers, enz. alles nieuw en goede waarde,

Linnen.

Niettegenstaande de Prijzen in Europa aan 't stijgen zijn, bieden wij nog Standaard maaksels aan, tegen minder aan den gewonen aanlandingsprijs. Horrockses A1, 36 duim, voor 12/6. Crewdsons No. 2, 36 duim voor 14/6.

Laken Linnen voor enkele en dubbele bedden. Alle soorten, effen en gekeperd. Monsters en Prijzen op aanvrage.

Kombaarsen en Dekens, alle soorten. Schrijf om prijslijst.

Flennies,

Wit en Rood, van af 1/- per yd Fransche gekeperde Flennies, alle kleuren. Flanelettes, de beste in kwaliteit en kleur ongetwijfeld 5d., 7½d., 9d. per yd. Wij hebben een grooten voorraad stoffen, insluitende prachtige patronen Tapijten Stevels en Schoenen. Dit gedeelte is nu voorzien van goederen uitsluitelijk voor ons naar de laatste mode gemaakt, beroemd voor gemak en duurzaamheid. De Voorraad bevat eene volle lijst Heeren, Dames, en Kinder Stevels en Schoenen. Prijslijst op aanvrage. In het Heeren en Jongens Kleeding Uitrusting Departements, hebben wij een geheel nieuwen Voorraad gemaakt van de beste Stoffen door de bekwaamste Werklieden in Europa. Prijslijst op aanvrage.

Manshemden, Boordjes, Hoeden, Dassen, enz.

in groote verscheidenheid. MALAN & HASSELL kunnen de behoefte van elke Dame, Heer, Meisje of Jongen vervullen. Bijzondere aandacht wordt gegeven aan School-Uitrusting. Prijslijsten op aanvrage.

Daar ons Voorraad zoo groot en uitgestrekt is, is het onmogelijk de waarde van alles te beschrijven. Monsters worden op verzoek toegezonden.

Malan en Hassell,
WELLINGTON,
Kaap Kolonie.

LONDEN EN LANCASHIRE LEVENS
Assurantie Maatschappij
Opgericht 1862.

RAPPORT OVER HET JAAR 1897.

Nieuwe Bezigheid ...	£1,166,775
Geweigerd, of niet voltooid	254,286
Polissen geschreven ...	£912,489
BELEGD FONDS. December, 1898 ...	£1,158,059
Vermeerdering, 1897,	80,790
Fondsen, op 31 December 1897	£1,238,849
Totaal Inkomsten voor 1897 ...	£279,316

Zend om Prospectus en Rapport over 1897, verkrijbaar bij de
Hoofd Zuid Afrikaansche Kantoren,
30, ST. GEORGES STRAAT, KAAPSTAD.
CHARLES FISHER SMUTS,
Bestuurder voor Zuid Afrika.

GA, OF SCHRIJF AAN
R. MÜLLER
45 EN 47 STRANDSTRAAT, KAAPSTAD.
P.K. Bus 133. Telegrafisch Adres: "Rellum."

OM ALLE EN EENIGE SOORT
Muziek Instrumenten.
Muziekale Benoodigdheden
Instrumenten Reparatie en Stemming.

R. MÜLLER verschaft eenig ding in de lijn van Muziek, van het grootste Kerk Orgel tot de Joodsche Harp.

MÜLLER'S
Groot en Kleinhandel Muziek Handelshuizen,
KAAPSTAD.

R. MÜLLER'S Prijslijsten worden, franco gezonden op aanvraag.

BIJBELS.
Goedkoop en Stevig Gebonden,
AAN HET
HOOFD BIJBEL-DEPOT,
VAN HET
ZUID AFRIKAANSCHE
BIJBEL GENOOTSCHAP
(Hulp van het Br. en Buit. Bijb. Genootschap),
Groenemarktplein,
KAAPSTAD.
EERW. L. NUTTALL, Secretaris.
P.K. Bus 215.
Telegrafisch Adres: "Bijbels."
PRIJSLIJSTEN FRANCO.
25,000 Bijbels in Hollandsch, Engelsch, enz., in voorraad gehouden.

F. J. RETIEF,
Marktplein, Paarl,

DE groote prijswinner voor lichte Rijtuigen heeft eene ondervinding van ruim 25 jaren in de rijtuig bezigheid opgedaan, en zijne rijtuigen zijn wegens hunne goede hoedanigheid alom bekend over geheel Zuid-Afrika.

Alles handwerk (en van goed droog Hout) en gewaarborgd goed te zijn.
Prijslijsten en Portretten gratis op aanvraag.
Let op het adres: F. J. RETIEF, Marktplein.
Tel. adres: Retief, Markt, Paarl.

BENOODIGD!

EEN Onderwijzeres op de plaats Ongeluksfontein, dist. Beaufort West, bekwaam om onderwijs te geven in Engelsch, Hollandsch en Muziek. Salaris £53 p.a. Werkzaamheden te beginnen na de Juli vacantie. Applicaties met getuigschriften te worden gezonden aan den Ondergeteekende.

L. P. VAN ASS,
Ongeluksfontein,
P.K. Van der Bijls kraal,
via Prins Albert Rd.

Ongeluksfontein,
31 Mei, 1898.

KENNISGEVING.

DE weg loopende over de werf van "Buffelsfontein," zal van af den 1sten September niet langer als Publieke Weg worden beschouwd.

Eenig overtreder, wie het ook al zij, zal volgens wet zonder onderscheid vervolgd worden.

W. BASSON.

Bontberg, 10 Juni, 1898.

GEOCCULEERDE

GROEN- en Plat-nartje Boomen, Washington-, Kaapsche- en Zure Limoenboomen. Beste confijt vruchtsoorten enz., enz., bij

JACS. VAN DER MERWE, J. zn.,
Blauwvallei, Wellington.

De Findlay Nieuwe Patente Omslag of Heuvelkant Ploeg

Is onze eigene uitvinding. Wij zijn erin geslaagd, de moeilijkheid, die er met Heuvelkant Ploegen bestond, uit den weg te ruimen door dit patent in te voeren, en beroemen er ons op, dat wij den eenigsten Omslag Ploeg in de wereld bezitten, waarbij voorziening is gemaakt dat hij zijn werk behoorlijk kan doen. Het is eene envoudige maar praktische uitvinding. Wanneer men den Ploeg omslaat, draait niet alleen het kouter om, maar met een hefboom kan men het wielgestel ook in een oogenblik omslaan, zoodat het grootere wiel beneden in de ploegvoor blijft voortrollen, terwijl het kleinere op den bovenkant werkt. De wielen kunnen ook dieper of vlakker gesteld worden, zijn van het beste materiaal gemaakt, en hebben wisselbare bussen. De Scharen, Kouters, Strijkborden, enz., zijn van echt verkoeld Staal.

Behalve bovengenoemde houden wij ook alle soorten Ploegen in voorraad.

George Findlay & Co.
Algemeene IJzerenwaren Handelaars,
KAAPSTAD.

Het soort dat alles Verfstof is.
DIAMOND DYES.
Brilliant! Duurzaam! Economisch!

Diamond Dyes overtreffen alle andere in Kracht, Reinheid en Duurzaamheid. Geene anderen zijn even goed. Wacht u tegen vervalschte kleurstoffen, omdat zij van goedkoope en inferieure materialen zijn gemaakt, en slechte, flauwe, vlekkige kleuren geven. Om van succes verzekerd te zijn gebruik slechts

DIAMOND DYES
voor het verwen van Tabberts, Kousen, Vederen, Linten, Garens, enz
'T IS GEMAKKELIJK OM MET
Diamond Dyes
te verwen. Ze kleuren zware zoowel als lichte stoffen.

Wij waarborgen dat zij meer goederen, pak na pak, zullen kleuren, dan eenig andere kleursel ooit gemaakt, en meer brilliante en duurzame kleuren te geven. Vraagt om de Diamond Dyes, en neemt geene anderen. Overal in 6d. pakjes verkocht.

TE KAAPSTAD BIJ
B. G. Lennon & Co., P. J. Petersen & Co., en Heynes Mathew & Co.

Omheinings Materiaal tegen Kostprijs.
EEN BUITENGEWONE KANS.
De Kaapsche Kolonisatie Maatschappij in likwadatie.

EENE groote voorraad is in onze handen gesteld, en wij hebben besloten dezelve tegen kost prijs te verkoopen, n.l.:
Zware Driebochige IJzeren Palen geschikt voor gladde en doorndraad, 15/6 per dozijn.
Bouten en Krammen benoodigd slechts voor doorndraad, 5/- per gross.
Winpalen (in het midden) 21/- stuk.
Hoekpalen, met 2 dubbele staanders, 30/- per stuk.
Dubbele Hekken, 4 voet en 12 voet met pilaren, hangboomen, en staanders kompleet, £5 12s. 6d.
Gladde Zwarte Staal Draad, £8 per ton.

KOCH en DIXIE, Kaapstad.

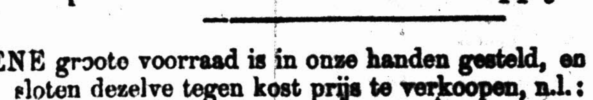

Nederlandsche Zuid-Afrikaansche SPOORWEGMAATSCHAPPIJ.

Kortste en Goedkoopste Route voor Reizigers en Goederen van de Zee naar Johannesburg, Pretoria en andere plaatsen in de Transvaal.

Dagelijksche personendienst van Lourenco Marques (Delagobaai) in 24 uren naar Johannesburg en 21 uur naar Pretoria.

Tarief voor Reizigers naar Johannesburg £4 17s.—en £3 17s
„ „ „ „ Pretoria £4 5s. 6d.—en £3 4s

Dagelijksche personendienst van Durban (Natal) naar Johannesburg, Pretoria en andere plaatsen in de Transvaal en Oranje Vrijstaat.

KENNISGEVING.

KIRSTEN & BESTER,
Rijtuig Fabrikanten,
LADY GREY STRAAT, PAARL.

J. F. KIRSTEN (laatst van de firma Van Niekerk & Kirsten) en A. J. BESTER (voor de laatste 9½ jaar Superintendent van de Bergrivier Rijtuig Werken—de heeren Retief, de Ville & Co.), in vennootschap gegaan zijnde als Rijtuig Fabrikanten te Lady Grey Straat, Paarl, vragen beleefdelijk om de ondersteuning van het publiek.

Alle orders zullen hunne speciale aandacht genieten, en zullen met spoed en netheid uitgevoerd worden.

Tuigen eene Specialitiet.

Aan de Zeekust.
Gordon's Baai Hotel.
H. G. HENDRIKSZ, Eigenaar.
PRACHTIGE POSITIE.
EXCELLENTE EETTAFEL.
TERMEN BILLIJK.
VOLLE LICENTIE VOORRECHTEN.
Kar ontmoet alle Treinen te Sir Lowry's Pass Statie.

Beestenvleesch.

NOG altijd te koop per kwart tegen prijzen billijke bij

O. J. T. DREYER,
Noorder Paarl.

Plein en Spin Straten,
KAAPSTAD.
McGIVERN & HENRY

VERTOONEN nu eene groote verscheidenheid van allerlei soorten goederen geschikt voor de Winter-dracht.

Flanelette Onderkleeding, in Cream, Rozenkleur en Gestreept.
Nacht-jurken, 1s. 11d. tot 9s. 11d.
Chemises, 1s. 4½d. tot 4s. 6d.
Knickers, 1s. 4½d. tot 4s. 6d.
Kinderen Slaap-kleederen, Nachtjurken en Knickers, alle grootten.

Nieuwe Mantels, Nieuwe Jackets, Nieuwe Costuums.

Modewaren, Modewaren, en al de laatste Parijsche Nieuwigheden. Opgemaakte Hoedjes, van 6s. 11d. tot 45s.

Dress Materiaal in al de nieuwste kleuren, 1s. 3d. tot 4s. 11d. per yard. Nieuw Geruit, Zijde en Wol Mengselen—Repps & Co., 1s. 6d. tot 6s. 6d. per yard.

Eene eindelooze verscheidenheid van Zwarte Dresstoffen, eenvoudig en fancy, 1s. 6d. tot 5s. 11d. per yard.

Wij vervaardigen Snijdersgemaakte Costuums tegen 50s., 57s. 6d., 63s. 84s. Wij waarborgen eene perfecte passing.

Huis Draperien.
Lakenlinnen, gekeperd en ongekeperd, 54 tot 100 duim, van 10½d. tot 2s. 6d. per yd.
Klaargemaakte Lakens voor Enkele en Dubbele Bedden, alle prijzen.
Witte Turksche Handdoeken, 4½d. tot 3s. 6d. stuk.
Ons waarde in Flannellen en Kombaarsen kan niet overtroffen worden.
Arctic en Dons Quilts, van af 12s. 6d. tot 95s.
Dames Blouses, 2s. tot 25s.

Zwarte en Gele Cashmere Kousenwaar, 10½d, 1s., 1s. 3d., 1s. 6d., 1s. 11d., 2s. 6d.
Zwarte en Gele Kid Handschoenen, 1s. 9d., 1s. 11d., 2s. 11d., 3s. 11d., 4s. 11d., 5s. 9d.

Ons Winkel is wel een bezoek waard.

McGIVERN & HENRY,
HOEK VAN
Plein en Spin Straten,
KAAPSTAD.

HET GENAS HEN ALLEN.

MIJNHEER,—Negen maanden geleden betuigde ik in een brief aan u van de goede uitwerking van RHEUMATICURO in mijn geval. Ik ben 60 jaren oud en heb 23 jaren lang geleden aan CHRONISCHE ASTHMA en RHEUMATIEK en socht verlichting van vele beroemde geneeskundigen, en probeerde alles zonder baat te vinden en had in mijn geval alle geloof in menschelijke bekwaamheid verloren, tot dat ik RHEUMATICURO probeerde en in eens zijn mijn Neuralgia, Rheumatiek en pijnen in hoofd en aangezicht verdwenen en het nieuws is ver en wijd verspreid dat "onmeester VAN ROOY amper heellemaal gesond was van die wonderlijke Medicijn," en dit was werkelijk het geval; elkeen die het probeerde beveelt het aan.

De heer JACOB VAN ZIJL van Vlakfontein (3 uur van Steijnsburg), is genesen van een schijnbaar ongeneeslijkgeval van Rheumatiek en Jicht. Nooit, sei zijn moeder Mevr. VAN ZIJL aan mij, was er een erger geval van "Koorts Ziekte," zoo als zij het noemen. De eerste dosis RHEUMATICURO deed de lijdende jonge man rustig slapen en medecijn werd voortdurend toegediend, hoewel de buren en vrienden seiden dat zij niet verwachten dat hij leven zou, was *hij twee-maal hier*, en getuigde van de geneeskracht van de RHEUMATICURO en PILLEN.

De oude heer VAN DER WELT, van Reddersburg, werd genezen door een bottel.

De heer A. COETZEE, Brandvlei, Middelburg, G.G. vond dadelijk verlichting. Mijn zoon JAN en zijn schoonvader, de heer J. A. SMIT, van Wonderboom, Burgersdorp, werden ook genezen maar ik moet nu sluiten—Ik blijf uw dankbare vriend, J. C. van

JONES RHEUMATICURO.

Het groote Zuid-Afrikaansche geneesmiddel voor Jicht, Rheumatiek, Rheumatische Jicht, Lende Jicht, Heup Jicht, Aangezicht-pijnen, enz., en heeft vele duizenden gevallen, veel erger dan bovengenoemden genezen. Is verkrijgbaar van alle Apothekers en Winkeliers door geheel Zuid-Afrika.

Een Zeker Geneesmiddel voor Aanbeien

"Het Achtste Wonder der Wereld."

Ten laatste is uit de duisternis van herhaalde mislukking het licht voortgekomen van een veilig en spoedig geneesmiddel voor

HŒMORRHOIDS OF AANBEIEN.

Daar zijne waarde op de proef gesteld is door de vele lijders die getuigschriften hebben gegeven, wordt een proef aanbevolen.

Eenige Agent voor Kaapstad en Johannesburg:
De heeren P. J. PETERSEN & Co.,
Apothekers en Drogisten, Kaapstad.
En de Eigenaar:
J. W. KRAHE, Roman Apotheek, Worcester, K.K.
(Prijs 10s. 6d., Postvrij).

Voor Kontant te Koop Gevraagd.

EENE Plaats in of nabij Stellenbosch. Adres H.B.R., Sea Point Villa, Zee Punt.

EEN VRESELIJKE HOEST.
EEN VRESELIJKE HOEST.
EEN VRESELIJKE HOEST.

"94 Commercial Road, Peckham, 12 Juli.
"Geachte heer,—Ik ben maar zwak om mijne gevoelens uit te drukken, maar wil u gaarne dank seggen. Uwe lozenges hebben wonderen verricht door mij van mijn hoest te bevrijden. Sints de 'Tracheotomy' operatie op mij werd gemaakt (dezelfde die wijlen de Duitsche keiser onderging, doch Goddank, ik leef nog) in het St. Bartholomeus's Hospitaal, kon niemand een heviger hoest gehad hebben; het was somtijds zoo zwaar dat het mij heelemaal uitputte. De slijmigheid die veel en taai was, werd verdund en ik werd in staat gesteld zonder moeite ervan ontslagen te raken.—Ik ben, mijnheer,
getrouw de uwe, J. HILL."

EEN DOKTERS GETUIGENIS.
EEN DOKTERS GETUIGENIS.
EEN DOKTERS GETUIGENIS.

"South Park, Cardiff, Zuid Wallis,
28 Sept., 1893.

"Het doet mij waarlijk groot genoegen van uw excellente Hoest Lozenges preparaat te getuigen, en ik heb het nu voor de laatste acht jaren in mijne hospitalen en privaat praktijk voorgeschreven, en het van grooten voordeel bevonden. Ik lijd dikwijls aan Chronic Bronchitis; uwe lozenge is de eenige remedie die mij oogenblikkelijke verlichting verschaft. Derhalve beveel ik uwe Losenges het publiek dat aan Catarrh, Bronchitis, Winter verkoudheid of eenig soort Long kwelling lijdt ten zeerste en ten sterkste aan.—Getrouw de uwe,
"A. GABRIEL, M.D., L.R.C.P. en L.M., Edinburgh, L.R.C.S. en L.M., Edinburgh."

GEBRUIK KEATING'S LOZENGES.
GEBRUIK KEATING'S LOZENGES.
GEBRUIK KEATING'S LOZENGES.

"'T IS BIJNA 80 JAAR GELEDEN" sints KEATING'S HOEST LOZENGES eerst werden gemaakt, en de verkoop is grooter dan ooit, omdat zij ongeëvenaard zijn in hunnen verlichting en genezing van Winter Hoest, Asthma en Bronchitis; slechts één geeft verlichting.

BEPAALD ONOVERTROFFEN.
BEPAALD ONOVERTROFFEN.
BEPAALD ONOVERTROFFEN.

Keating's Hoest Losenges, de onovertroffen remedie voor HOEST, HEESCHHEID en KEEL KWALEN, worden in Blikjes en Bottels door alle Apothekers verkocht.

TANDEN!
TANDEN!!
TANDEN!!!

Londensche Tanden Instituut,
BEPERKT,
Kaapstad,—Ulster Chambers, Groenemarkt Plein.
Port Elizabeth,—34, Mainstraat.
DE DIREKTEUR

HEEFT de eer aan het publiek in de Buitendistrikten te berichten dat hij een HEEL STEL TANDEN in EEN DAG kan leveren tegen minder dan de HELFT van den gewonen prijs.

Alle Consultaties geheel Gratis.

VAN D. SPUY, IMMELMAN & Co.,
Vendu Afslagers en Agenten.
Tel. Ad. Malmesbury en Paarl, "UNITY."

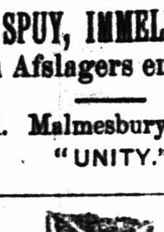

ZUID-AFRIKAANSCHE
KONINKLIJKE MAILDIENST
De "CASTLE MAIL" Maatschappij

DE Stoombooten dezer Lijn vertrekken van Kaapstad naar Londen om den anderen Woensdag, te 4 uur n.m., naar Madeira en Plymouth, te Sint Helena en Ascension aanleggende op de bepaalde tusschentijden.

Juni 22—HAWARDEN CASTLE, Kapt. RIGBY.
Juli 6—NORHAM CASTLE, Kapt. RENDALL.
„ 20—CARISBROOK CASTLE, Kapt. ROBINSON
Aug 3—DUNVEGAN CASTLE, Kapt. HAY.
„ 17—TANTALLON CASTLE, Kapt. DUNCAN.
„ 31—DUNOTTAR CASTLE, Kapt. HARRISON.

Extra Booten voor Engeland, via Las Palmas
TINTAGEL CASTLE, Kapt. HARRIS, omtrent 23 Juni
PEMBROKE CASTLE, Kapt. MARSHALL, omtrent 7 Juli (via St. Helena en Ascension)
ARUNDEL CASTLE, Kapt. WINDER, omtrent 20 Juli
DUNOLLY CASTLE, Kapt. WALLACE, omtrent 4 Augustus (via St. Helena en Ascension)
GARTH CASTLE, Kapt. WARDEN, omtrent 18 Augustus.

Voor Vracht of Passage vervoege met zich bij de Agenten van de CASTLE MAILBOOT MAATSCHAPPIJ, (Bpkt).

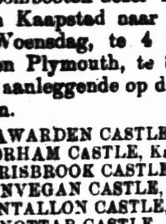

UNION LIJN
KONINKLIJKE MAILDIENST
UNION STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ
(BEPERKT).

DE Mailbooten der Maatschappij vertrekken van Kaapstad naar Engeland via Madeira, om den anderen Woensdag ten 4 uur n.m., als onder aanleggende

VOOR ENGELAND.
Juni 29—NORMAN, Twin Screw, Kapt. REYNOLDS
Juli 13—MEXICAN, Kapt. MARTIN
„ 27—MOOR, Kapt. GRIFFIN
Aug. 10—BRITON, Twin Screw, Kapt. MOLONY
„ 24—SCOT, „ Kapt. MORTON
Sept. 7—NORMAN „ Kapt. REYNOLDS

EXTRA BOOTEN VOOR ENGELAND.
GOTH, Twin Screw, Kapt. NEILSON, omtrent 30 Juni

Een van de Maatschappij's mooie Stoombooten zal SOUTHAMPTON verlaten voor HAMBURG, kort na de aankomst van deze Mailstoombooten.

RETOURKAARTJES naar ENGELAND worden uitgegeven voor Zes Maanden, worden uitgereikt tegen een vermindering van 10 percent op den Dubbelen Passageprijs.

RETOURKAARTJES naar HAVENS langs de KUST worden uitgereikt voor de terugreis binnen Drie Maanden per de Union of the Castle Maatschappij Stoombooten.

Voor Vracht of Passage doe men aanzoek aan de Kantoren van de Union Stoomboot Maatschappij, Adderleystraat

---

Gedrukt en Uitgegeven door de Drukkers Maatschappij Van de Sandt de Villiers & Co., Beperkt, aan hun Kantoor, hoek van Burg en Wale Straat Kaapstad.

PAR[illegible]
WETG[illegible]
VR[illegible]

De president[illegible] en las het gebed[illegible]

Petities werd[illegible] Maasdorp, ten [illegible] door den ed. hee[illegible] Crosbie, wedu[illegible] resident-magistra[illegible] (gelezen en na[illegible] den ed. heer V[illegible] voor herroeping[illegible] door den ed. h[illegible] set Oost, over[illegible] door den ed. [illegible] Innes-drankbill[illegible] gunste van den [illegible] heer Pretorius, [illegible]ren, om verand[illegible] ziektewet.

De ed. heer [illegible] eenige nieuwe [illegible] wet in comité [illegible]

De ed. heer [illegible] select-comité we[illegible] doen naar de [illegible] comité te best[illegible] Pretorius, Van [illegible] liers, Maasdorp[illegible]

De ed. heer [illegible] doen met betrek[illegible] datie aan Norva[illegible]

De ed. heer [illegible] spoorweg "rail[illegible] worden verkoch[illegible]

De ed. heer [illegible] rapporten van [illegible] gelegd zullen w[illegible]

De ed. heer [illegible] rapporten der [illegible] hardt en Prieska[illegible]

De ed. heer [illegible] kennisgeving v[illegible] Bethesda weg.

De ed. heer [illegible] boren het gouv[illegible] aan te koopen [illegible] den zeer klein [illegible] de behoeften [illegible] Hij zei dat hij [illegible] behoefte was a[illegible] de droge distri[illegible]

Sir James S[illegible] te zien hoe het [illegible] Het was zijn [illegible] niet aan de aan[illegible] een som op de [illegible] boren.

De ed. heer [illegible]

Sir James [illegible] slechts een stoo[illegible] boren die ontbo[illegible] 100 tot 200 voe[illegible] ken of het diep[illegible] lang dat niet h[illegible] stoomboren on[illegible]

De ed. heer [illegible] moeilijk te we[illegible] stoomboren he[illegible]

De ed. heer [illegible] gouvernement [illegible] commendatie v[illegible] de Kaap politie[illegible] de voor als e[illegible] vraag blijve o[illegible]

Aangenomen[illegible]

KO[illegible]

De ed. heer [illegible] het gouvernem[illegible] van de stappe[illegible] gevolg te gever[illegible] den 14den Ju[illegible] niale fabrieken[illegible] niet onbekend[illegible] gewicht was [illegible] vroeger had [illegible] papier. Hij ho[illegible] en een breed[illegible] gedaan was.

Sir James [illegible] met den heer [illegible]

De ed. he[illegible] om de aandach[illegible] voortgaande, [illegible] de vorige sessi[illegible] resolutie behe[illegible] hij gaarne een [illegible] Hij moest zeg[illegible] ring dikwijls [illegible] door werd. [illegible] fabriekanten, [illegible] werden duizen[illegible] uitgevoerd, d[illegible] De motie go[illegible] arbeiders die [illegible] zouden worden [illegible] wijnboer wan[illegible] de koopman [illegible] werklieden m[illegible] worden. Men [illegible] van fabrieken[illegible] verschaft. H[illegible] klopte voor [illegible] kon een land [illegible] den zonder f[illegible] zen zonder zij[illegible] grootheid aa[illegible] hebben steen[illegible] ben de arbei[illegible] men hier ni[illegible] moest zich [illegible] laten draaien[illegible] aan deze zaa[illegible] zien om het g[illegible] te maken. B[illegible] en dochters [illegible] verdienen. S[illegible] te toonen ho[illegible] door de reed[illegible] werd dikwijls[illegible] haald. Hij z[illegible] ker haalde [illegible] hoog de pro[illegible] toria, Austral[illegible] was 't geval[illegible] belasting op [illegible] hij vreesde [illegible] meer zou z[illegible] Dit was niet [illegible] Bond, maar [illegible] ontbrak was [illegible] een industri[illegible] gaan onderd[illegible] aan bij den [illegible] ze voor gee[illegible] was er trots [illegible] zoon des lan[illegible] nijverheden [illegible] vooruitgang. [illegible] hij een rem[illegible] waren daar [illegible] Zij wisten h[illegible] het noodig wa[illegible] progressieven[illegible] hunne zakke[illegible] dan "home." [illegible] en sterven, [illegible] Hier te land[illegible] kelen vervaa[illegible] uitlandsche, [illegible] land. Men [illegible] niet met sch[illegible] had dat voo[illegible] streven om, [illegible] schapen te h[illegible] informatie te[illegible]

De ed. hee[illegible] door den voo[illegible] van de Holla[illegible] werken. Me[illegible] dit land te k[illegible] lederindustri[illegible] uitgebreid. [illegible] dit te bevord[illegible] goedkooper [illegible] industriën. [illegible] volharden in [illegible] ten te vervo[illegible] voor ingevoe[illegible] ken moest [illegible] ingevoerd wo[illegible] ken bevorder[illegible]

Sir James [illegible] volle sympa[illegible] van het land [illegible] voerden en [illegible] den grond ba[illegible] geering was [illegible] bevorderen. [illegible] sche kracht m[illegible] kracht hebbe[illegible] had hier niet [illegible] in andere [illegible] men den ver[illegible] door zwaro[illegible]

Bijvoegsel tot De Zuid-Afrikaan vereenigd met Ons Land, Zaterdag, [illegible] 1898.

KE HOEST.
KE HOEST.
RE HOEST.
al Road, Peckham, 12 Juli.
ler,—Ik ben maar zwak om
s uit te drukken, maar wil u
ggen. Uwe lozenges hebben
cht door mij van mijn hoest
nts de 'Tracheotomy' operatie
maakt (dezelfde die wijlen de
onderging, doch Goddank,
het St. Barthol-mew's Hos-
mand een heviger hoest gehad
as somtijds zoo zwaar dat het
uitputte. De slijmigheid die
s, werd verdund en ik werd
d zonder moeite ervan ont-
—Ik ben, mijnheer,
getrouw de uwe, J. HILL."
GETUIGENIS.
GETUIGENIS.
GETUIGENIS.
Cardiff, Zuid Wallis,
28 Sept., 1893.
waarlijk groot genoegen van
Hoest Lozenges preparaat te
k heb het nu voor de laatste
mijne hospitalen en privaat
eschreven, en het van grooten
nden. Ik lijd dikwijls aan
chitis; uwe losenge is de eenige
hij oogenblikkelijke verlicht-
Derhalve beveel ik uwe
publiek dat aan Catarrh,
Winter verkoudheid of eenig
welling lijdt ten zeerste en ten
—Getrouw de uwe,
L, M.D., L.R.C.P. en L.M.,
R.C.S. en L.M., Edinburgh."
TING'S LOZENGES.
TING'S LOZENGES.
TING'S LOZENGES.
NA 80 JAAR GELEDEN" sints
HOEST LOZENGES eerst
akt, en de verkoop is grooter
dat zij ongeëvenaard zijn in
hting en genezing van Winter
a en Bronchitis; slechts één
ing.
VERTROFFEN.
VERTROFFEN.
VERTROFFEN.
Lozenges, de onovertroffen
HEESCHHEID en KEEL
n Blikjes en Bottels door alle

EN!
IDEN!!
NDEN!!!

Tanden Instituut,
PERKT,
Chambers, Groenemarkt
4, Mainstraat.
DIREKTEUR
e eer aan het publiek
Buitendistrikten te
nij een HEEL STEL
EEN DAG kan
minder dan de
den gewonen prijs.
ltaties geheel Gratis.

IMMELMAN & Co.,
agers en Agenten.
mesbury en Paarl,
UNITY."

FRIKAANSCHE
KE MAILDIENST
MAIL" Maatschappij
ten dezer Lijn vertrekken
stad naar Londen om den
ag, te 4 uur n.m., naar
mouth, te Sint Helena en
gende op de bepaalde tus
EN CASTLE, Kapt. RIGBY.
CASTLE, Kapt. RENDALL.
OK CASTLE, Kapt. ROBINSON
AN CASTLE, Kapt. HAY.
ON CASTLE, Kapt. DUNCAN.
R CASTLE, Kapt. HARRISON.
r Engeland, via Las Palmas
Kapt. HARRIS, omtrent 23
Kapt. MARSHALL, omtrent
Ascension)
Kapt. WINDER, omtrent 20
Kapt. WALLACE, omtrent
Helena en Ascension)
Kapt. WARDEN, omtrent 13
of Passage vervoege met
nten van de CASTLE
AATSCHAPPIJ, (Bpkt).

ON LIJN
UKR MAILDIENST
BOOTMAATSCHAPPIJ
PERKT).
n der Maatschappij ver-
n Kaapstad naar Engeland
den anderen Woensdag ten
under aanleggende
ENGELAND.
Twin Screw, Kapt. REYNOLDS
Kapt. MARTIN
GRIFFIN
Twin Screw, Kapt. MOLONY
Kapt. MORTON
Kapt. REYNOLDS
EN VOOR ENGELAND.
Kapt. NEILSON, omtrent 30
Maatschappij's mooie Stoom
HAMPTON verlaten voor
na de aankomst van
booten.
ARTJES naar ENGELAND
Zes Maanden, worden uitge-
vermindering van 10 percent
n Passageprijs.
ARTJES naar HAVENS
worden uitgereikt voor de
Drie Maanden per de Union
Maatschappij Stoombooten.
of Passage doe men aanzoek
n van de Union Stoomboot
Adderleystraat

geven door de Drukkers Maat-
Sandt de Villiers & Co., Bel
Kantoor, hoek van Brug en Wa

PARLEMENT.

WETGEVENDE RAAD.

VRIJDAG, 17 JUNI.

De president nam den stoel in om 2·30 n.m. en las het gebed.

PETITIES.

Petities werden ingediend door den ed. heer Maasdorp, ten gunste van de Innes drankbill; door den ed. heer Wilmot, van mevr. de weduwe Crosbie, weduwe van wijlen den heer Crosbie, resident magistraat van Kaapstad, om hulp, (verwezen naar de regeering verwezen); door den ed. heer Van den Heever, uit Phillipstown, voor herroeping der brandziektewet (gelezen); door den ed. heer Van den Heever, uit Somerset Oost, over verschillende punten (gelezen); door den ed. heer Wilmot, ten gunste van de Innes drankbill; door den ed. heer Bayly, ten gunste van den Kokstad spoorweg; door den ed. heer Pretorius, van A. J. van der Walt en anderen om verandering of herroeping der brandziektewet.

KENNISGEVINGEN.

De ed. heer De Villiers gaf kennis dat hij eenige nieuwe clausules van de distriktsradenwet in comité zal voorstellen.

De ed. heer Neethling zal voorstellen dat een select comité worde aangesteld om onderzoek te doen naar de werking der brandziektewet, het comité te bestaan uit de ed. heeren Herholdt, Pretorius, Van den Heever, Van Rhyn, De Villiers, Maasdorp en den voorsteller.

De ed. heer Van den Heever zal een voorstel doen met betrekking tot onvoldoende accommodatie aan Norvalspont spoorwegstation.

De ed. heer Lochner zal voorstellen dat oude spoorweg "rails" niet buiten de Kolonie zullen worden verkocht.

De ed. heer De Wet zal vragen dat zekere rapporten van brandziekte-inspekteurs ter tafel gelegd zullen worden.

De ed. heer Du Toit zal voorstellen dat de rapporten der brandziekte inspekteurs van Kenhardt en Prieska ter tafel gelegd zullen worden.

De ed. heer Du Toit had verder nog een kennisgeving van voorstel omtrent den Nieuw Bethesda weg.

WATERBOREN.

De ed heer Pretorius vroeg hoe veel waterboren het gouvernement van meening is nog aan te koopen aangezien het getal thans op handen zeer klein is en niet genoegzaam is om aan de behoeften van de applicanten te voldoen. Hij zeide dat hij de vraag deed omdat er groote behoefte was aan meer waterboren ten einde in de droge distrikten naar water te zoeken.

Sir James Sivewright zei dat hij verblijd was te zien hoe het waterboren gewaardeerd werd. Het was zijn idee. Het speet hem dat men niet aan de aanvraag kon voldoen. Men zou eene som op de begrooting plaatsen voor nog 6 boren.

De ed. heer Pretorius: Stoomboren?

Sir James Sivewright antwoordde dat er slechts een stoomboor was voor diep boren. De boren die ontboden zouden worden waren voor 100 tot 200 voet diepte. Het was nog niet gebleken of het diepboren zou beantwoorden en zoolang dat niet het geval was kon men niet meer stoomboren ontbieden.

De ed heer Pretorius zei dat de handboren moeilijk te werken waren. Men wilde liever stoomboren hebben.

KAAPSCHE POLITIE.

De ed. heer Herholdt vroeg in hoe ver het gouvernement gevolg gegeven heeft aan de resolutie van het gekozen comité omtrent de Kaapsche politie in dato 29 Juni 1896. Hij stelde voor als een onbestreden motie dat zijn vraag [illegible] overstaan tot 24 dezer.

Aangenomen.

KOLONIALE FABRIEKEN.

De ed. heer Van den Heever stelde voor dat het gouvernement een breedvoerig verslag geve van de stappen die genomen zijn geworden om gevolg te geven aan het besluit van den raad op [illegible] Juni 1897, ter bevordering van koloniale fabrieken. De voorsteller zei dat het huis wel bekend was met deze zaak die van groot gewicht was voor het land. In 1890 en reeds vroeger had spreker een dergelijke motie op papier. Hij hoopte de commissaris zou luisteren en een breedvoerig verslag geven van wat er gedaan was.

Sir James Sivewright zat onder het spreken met den heer Graham ta praten.

De ed. heer Van den Heever, na een pauze om de aandacht van den commissaris te trekken, voortgaande las het besluit door den raad bij de vorige sessie omtrent deze zaak genomen. De resolutie behelsde verschillende vragen waarop hij gaarne een duidelijk antwoord wilde hebben. Hij moest zeggen dat de antwoorden der regeering dikwijls zoo waren dat niemand er wijzer uit werd. Zijn motie raakte niet alleen de fabriekanten, maar ook den veeboer. Thans werden duizenden vellen en huiden naar Europa uitgevoerd, die hier konden bewerkt worden. De motie gold ook den koornboer, want de arbeiders die aan de fabrieken geëmployeerd zouden worden, moesten brood eten; en ook den wijnboer want zij moesten drinken. Maar ook de koopman zou bevoordeeld worden, want die werklieden moesten van kleederen voorzien worden. Men ziet dus dat door de stichting van fabrieken aan honderden een bestaan wordt verschaft. Hij wist dat veler harten warm klopte voor bevordering van fabrieken. Hoe kan een land bestaan, vooruitgaan, en rijk worden zonder fabrieken? Wat zou Engeland wezen zonder zijne fabrieken. Engeland had zijne grootheid aan zijne fabrieken te danken. Wij hebben steenkool, wij hebben water en wij hebben de arbeiders en toch zeiden sommigen dat men hier niet goedkoop kon fabriceeren. Men moest zich niet zulke raderen voor de oogen laten draaien. Hij achtte den tijd gekomen om in deze zaak wat meer te doen. Men moest trachten het geld hier te houden en dit land rijk te maken. Bij de fabrieken kunnen onze zonen en dochters gaan werken en hun brood eerlijk verdienen. Spreker haalde cijfers aan om aan te toonen hoeveel aan werkloon betaald werd door de reeds bestaande fabrieken. Australië werd dikwijls in dit huis als voorbeeld aangehaald. Hij zou ook op Australië wijzen. Spreker haalde cijfers aan om aan te toonen hoe hoog de protectieve belastingen waren in Victoria en Australië, tegenover de onze. Hetzelfde was het geval met Zuid-Australië. Hier was de belasting op ieder eerst 12 percent, toen 9 en [illegible] dat er later geen invoerbelasting [illegible] zijn en alles vrij ingevoerd worden. Dit was het gevoelen van den Afrikaander Bond maar van de vrijhandelaars. Wat hier noodig was wetgeving. Zou men door vrijhandel een industrie als die van den heer Woodhead onderdrukken? Hij had een paar stevels van den heer Woodhead gemaakt, en zou ze voor geen ingevoerde willen ruilen. Hij was er trots op goederen te dragen door een zoon des lands in dit land gemaakt. Zulke [illegible] moest men ondersteunen. Dat was vooruitgang. Daarvoor streefde hij en dan werd het een remschoen genoemd. De remschoenen waren daar om het geld in de kas te bewaren. Zoo was het remtoestel aan te draaien waar het noodig was zulks te doen. De zoogenaamde progressieven bleven in dit land tot hunne zakken goed gevuld waren en gingen dan heen. Wij moeten echter hier leven en sterven, daarom is de zaak ons meer ernst. Hier [illegible] werden reeds verscheidene artikelen vervaardigd en ze waren evengoed als de ingevoerde en bovendien bleef het geld in het land. Men zou zeggen: ja waarom boert hij niet met schoon schapen. Als hij net het geld had dat hij voor vervoer uitgegeven werd, zou hij streven om indien het mogelijk was, schoon schapen te hebben. Spreker hoopte volledige informatie te krijgen.

De ed heer Wilmot was het eens met veel van wat de voorsteller gezegd. Het was zeer goed van de Hollandsche leden om in deze zaak te werken. Men moest zien meer fabrieken in de Kolonie te krijgen op een zekere basis. De [illegible] industrie, meubelfabrieken, enz. zijn zeer gewenscht. De regeering had veel gedaan om ze te bevorderen. Koloniale meubelen worden goedkooper vervoerd. Er waren andere goede industrieën. Spreker hoopte de regeering zou [illegible] in de politiek om koloniale fabriekanten te steunen tegen een lager tarief dan het ingevoerde. Ruw materiaal voor fabrieken moest tegen verminderde invoerrechten ingevoerd worden. Daardoor zou men fabrieken bevorderen en het geld in het land houden.

Sir James Sivewright zei dat de regeering in sympathie was met de zaak. De rijkdom van het land moest niet bestaan in wat wij uitgraven en vervoerden, maar uit wat wij uit het land haalden in welken vorm ook. De regeering was bereid om koloniale industriën te bevorderen. Voor fabrieken had men mechaniek noodig. Men moest stoom- of waterkracht hebben. Waar zou men dit krijgen? Men had niet zulke groote steenkool velden als andere landen. Daarom zou men den verbruiker een groot onrecht aandoen door zware belastingen te leggen op artikelen die hier niet in voldoende hoeveelheid of tegen even lage prijzen konden worden vervaardigd als buitenlandsche goederen. Waarom hield het edele lid zijne schapen niet schoon?

De edele heer Van den Heever: Geef ons wolfabrieken en wij zullen het doen.

Sir James voortgaande zei, dat men moest trachten een goed artikel te produceeren. Dan kon men met recht naar de regeering komen en om hulp vragen. De graanboeren deden hun best goed graan te produceeren. Ons koorn was even goed als eenige ter wereld. Onze wol was echter niet wat ze wezen moest; ze stond bij het produkt van andere landen ten achteren. Laten de veeboeren dus trachten hun wol te verbeteren en op gelijken voet te brengen met die van andere landen. De regeering zou alle koloniale industriën naar het best van haar vermogen ondersteunen. Zij had dit in het verleden gedaan en zou het verder blijven doen. Hij meende dat de regeering gevolg had gegeven aan de resolutie waarbij haar aandacht bepaald werd door den voorsteller. De regeering, meende hij, had haar plicht gedaan. Onder het nieuw tolverbond werd de belasting op kombaarzen verhoogd, en hij hoopte dat dit aanleiding zou geven tot het stichten van een fabriek in deze Kolonie.

De ed. heer Lochner zei dat het hem speet dat de commissaris den ed. heer Van den Heever had aangevallen over schurf schapen. Wat was de oorzaak daarvan? Dit, dat de regeering niet beter lette op hare inspecteurs. Hij zou een staaltje vertellen. De heer Jan Steyn, van Wolvehoek, had geen enkel ziek schaap, en toch stond zijn naam in het boek van den inspecteur op de lijst van besmette plaatsen. Welke aanmoediging was dit voor de boeren? Hij hoopte het voorstel zou aangenomen worden.

De ed. heer Van Rhyn had gaarne op papier gezien wat de regeering in dezen gedaan had. De commissaris kon hier veel komen vertellen, maar hij had niets op papier. Spreker zou de motie ondersteunen.

De ed. heer Van den Heever zei, zijn motie vroeg om drie dingen. Het eerste was een onderzoek, wat gedaan kon worden. Daaraan werd niets gedaan. Het tweede was, indien wenschelijk, verdere stappen te nemen. Ook daaraan was niets gedaan. Als de commissaris de motie niet verstaan had waarom niet naar spreker gekomen, dan zou hij het hem duidelijk gemaakt hebben? Hij stond daar als vertegenwoordiger van het land en deed het voorstel namens het land. Het scheen hem dat de hoofdzaak bij de regeering was op de banken te blijven, en zij die de knie niet voor de regeering wilden buigen werden beleedigd en bij de haren beetgenomen. Het was nu tijd om de regeering bij het haar te trekken. Hij (spreker) zou den commissaris nu leeren wat hij moest gedaan hebben. Toen hij (de commissaris) moest luisteren zat hij te praten of ging uit het huis. Als een vraag gedaan werd stond hij op en beleedigde den vrager. Hij had moeten correspondeeren en onderzoek doen. Als het dan onuitvoerbaar bleek kon hij gezegd hebben dat het te veel zou kosten, meer dan den Bulawayo spoorweg, of meer dan de schandelijke uitgave in verband met den Langberg oorlog. Spreker wist dat hij sprak als een roepende in de woestijn, maar hij moest zijn plicht doen. Sir James was ook van die soort die als zijn zak goed gevuld was "home" zou gaan.

De motie werd toen aangenomen.

DISTRIKTSRADENWET.

Met verlof van het huis werd deze order tot volgende week verschoven.

PARLEMENTSLEDEN KWALIFICATIE BILL.

De ed. heer Van Rhijn stelde de tweede lezing voor van deze bill. Spreker zei dat deze bill bij de oude leden bekend was, maar ter wille van de nieuwe leden zou hij kortelijks inlichting geven. De bill was reeds twee jaren voor het huis. Het werd gezegd dat de bill door het lagerhuis was verworpen. Dit was niet het geval. In 1896 en '97 ging ze door het hoogerhuis zonder oppositie. Het eerste jaar werd ze in het lagerhuis verschoven tot het einde der sessie. Laatste jaar ging ze een tweede lezing door, maar werd weder verschoven tot het te laat was. Het doel der bill was de leden van een blaam te zuiveren. De leden werden honorabel genaamd; maar men zeide dat ze naar het parlement gingen om contracten met de regeering te krijgen en zichzelven te verrijken. Was het geoorloofd voor een lid dat vertrouwd werd met den sleutel van de schatkist om den sleutel te nemen en zijn eigen zakken te vullen? Het werd gezegd dat een lid uit de draadheining contracten £40,000 had gemaakt. Anderen hadden veel geld gemaakt met ezels te koopen. Duizenden ponden werden door leden in hun zak gestoken. Met den Langberg oorlog hadden velen weder geld gemaakt, terwijl de manschappen zich vermaakten met voetbal-spelen. Spreker haalde aan het Logan-contract en vroeg wat den commissaris verhinderde om weder zulk een contract met zijn vriend aan te gaan. De commissaris was de man die tegen deze bill stemde en zei dat als hij twee stemmen had zou hij beiden er tegen geven. Zoodra een lid een contract kreeg van de regeering steunde hij haar door dik en dun. Waarom? Omdat, wiens brood ik eet, diens woord ik spreek. In Engeland bestond er zulk een wet. England werd altoos als voorbeeld voorgehouden. Laat men in dezen ook zijn voorbeeld volgen. In alle beschaafde landen, voor zoo ver hij wist, bestond er zulk een wet, alleen in arm Zuid-Afrika niet. Wel maakte het parlement wetten dat leden van afdeelingsraden en municipaliteiten niet met die lichamen contracten mogen aangaan, maar aan zichzelve dacht het niet. Spreker ging toen over eene aanmerkingen te maken omtrent de verklaring van sir James, dat hij (spreker) de vergadering te Worcester omtrent het Bulawayo-spoorweg contrakt had misleid maar werd door den president tot de orde geroepen.

Spreker zei dat hij dan wachten zou tot een andere gelegenheid. De bill was niet van hem; het land vroeg er om.

De ed. heer Neethling zei dat hij een groot deel in de zaak had. Het was niet uit nijd dat de bill werd ingediend. Was de bill noodig?

De ed. heer Logan: Neen.

De ed. heer Neethling: Zulk een bill moest van den raad uitgaan als het hooger lichaam. Hij had er een dozijn wetboeken waaruit bleek dat in alle Britsche koloniën het verboden is voor parlementsleden om kontrakten met de regeering aan te gaan. Het kon niet ontkend worden dat als iemand een kontrakt met de regeering had hij onder haar duim was. Zulk een kontrakteur is moreel gebonden de regeering door dik en dun te steunen. Hij dacht dat men veel goed zou doen de bill eenparig aan te nemen. Spreker was niet naar het parlement gekomen om zich te verrijken, maar om de zaken van het land te behartigen. Men had gezegd dat hij geen progressief was. Hij zou deze bill niettemin ondersteunen.

De ed. heer Wilmot zei dat hij de zaak had onderzocht. De wet van het Engelsche parlement was een doode letter. Hij meende dat als behoorlijk tenders gevraagd werden, alles recht zou zijn. Als deze wet doorging zouden velen uit het parlement gehouden worden die het land van dienst hadden kunnen zijn. Als het tenderstelsel goed was, dan was zulk een wet niet noodig, en men had niets tegen dat stelsel ingebracht. Zulk eene verandering van de constitutie moest door de regeering ingediend worden. Hij zou tegen de tweede lezing stemmen.

De ed. heer Du Toit zou de bill ondersteunen omdat hij dacht dat er een gezond beginsel in was. Elk lid moest verklaren dat hij boven suspicie was. Er was klachte omtrent parlementsleden in dit opzicht. Al verwierp het ander huis de bill zou deze raad verklaard hebben dat het boven suspicie was. Om die reden zou hij voor de tweede lezing stemmen.

De ed. heer Faure zei dat deze bill uit jalousie ingebracht werd. Hij stelde voor dat de bill over 6 maanden gelezen wordt.

De ed. heer Pretorius kon niet met de bill samengaan zooals ze op papier was. De bill belette niet alle contracten. Maatschappijen van meer dan 20 personen worden uitgezonderd, zoo ook huurders en verhuurders. Hij wist van een gebouw dat tegen £600 gebouwd was en voor £250 per jaar aan de regeering verhuurd werd. Ten einde boven suspicie te wezen zou hij er tegen moeten stemmen.

De ed. heer Logan zei dat als men eenige beschuldiging tegen hem had zou hij bereid wezen zich te verdedigen. Men maakte algemeene beschuldigingen maar had niet den moed op den man af te gaan.

De ed. heer Lochner zei dat de ed. heer Logan zich zeker schuldig gevoelde daarom trok hij zich de zaak aan. Degenen die boven verdenking waren zouden voor de bill stemmen. Men moest zijn oprechtheid toonen door voor de bill te stemmen.

De ed. heer Van den Heever voelde zich gedrongen ook iets over de bill te zeggen. Was zulk een bill noodzakelijk? Die vraag moest hij bevestigend beantwoorden, want werd niet £10,000 door de regeering betaald voor een zeker contract, en £55,000 voor het huis van een lid, en gingen leden niet toen er gewichtige zaken behandeld werden ezels koopen? Zulk een bill was dus noodig. Zijn collega had gezegd dat hij niet voor de bill kon stemmen omdat ze niet volmaakt naar zijn zin was. Niets was volmaakt en zijn collega kon in comité veranderingen voorstellen. Hij hoopte de bill zou doorgaan.

De ed. heer Van Eeden achtte de bill zeer noodig. En waarom? Omdat leden die contracten met de regeering hadden zedelijk verplicht waren de regeering te steunen in alles, en zij werden dus ontrouw aan hunne kiezers. Men moest niet tegen de bill gaan omdat er iets verkeerds in was, want dat kon in comité gewijzigd worden. Hij zou de bill ondersteunen.

De ed. heer Herholdt dacht de discussie zeer vernederend. De zaak moest zonder persoonlijkheden besproken worden. Men had de zaak te persoonlijk besproken. Hij stelde voor de verdaging van het debat.

Voorstel verworpen verklaard.

Verdeeling gevraagd.

Voor de verdaging stemden 12 tegen 10.

Voor de verdaging stemden de ed. heeren: Baily, Du Toit, De Wet, De Villiers, De Smidt, Herholdt, Lochner, Neethling, Pretorius, Van den Heever, Van Rhyn.

Het debat werd verdaagd tot Maandag.

De raad verdaagde om 25 minuten voor 5 uur tot Maandag.

WETGEVENDE VERGADERING.

DONDERDAG, 16 JUNI.

Het huis hervatte ten 2 ure.

PETITIES

werden ingediend door de heeren P J de Wet uit Woodhouse, vragende dat onderscheid zal gemaakt worden in de rechtshoven tusschen blanken en gekleurden; Weeber, ten gunste van de Innes drankbill, en een van denzelfden inhoud door den heer P J de Wet; J S Marais, een uit Blauwvlei vragende ondersteuning voor eene school, en een uit den Paarl van denzelfden inhoud; Luttig over vermindering van belastingen; P J de Wet ten gunste van kleine waterschema's en nog eenige anderen.

KENNISGEVINGEN.

werden ingeleverd o. a. door den heer H. C. van Heerden, die iets vragen zal over zekeren brandziekte-inspecteur in de afdeeling Tarkastad.

RAPPORTEN.

De verdere opgaven in zake de guano-eilanden werden door sir Pieter Faure ter tafel gelegd.

LICHTE SPOORWEGEN.

De heer Venter vroeg of de regeering stappen heeft genomen om te weten te komen wat de kosten per mijl zijn zouden van lichte spoorwegen en van stoomtrams over gelijk land.

Sir James wilde weten wat lichte spoorwegen zijn. Hij meende dat 3v. 6d. reeds licht was in vergelijking met andere landen. Maar men kan lichte en zware 3v. 6d. lijnen bouwen. De regeering had opmetingen in die richtingen laten maken en de papieren zouden ter tafel gelegd worden. Nauwere lijnen konden later besproken worden. Wat stoomtrams betrof kon hij zeggen dat de heer Stevens, vroeger een spoorwegbeambte, de zaak in Europa had onderzocht, en zijn rapport zou ter tafel gelegd worden. De heer Stevens was van gevoelen, dat waar men een gewone lijn voor £4,000 per mijl kan bouwen, zou 'n stoomtram slechts £1,000 per mijl kosten. Plaatsen als Franschhoek konden op die wijze geholpen worden.

HARTWATER EN GALZIEKTE.

De heer Abrahamson vroeg welke voorziening de regeering voornemens is te maken in verband met de ziekte genaamd hartwater en galziekte die nu heerschen onder de bokken en ander vee in de afdeeling Somerset Oost en elders.

Sir Pieter Faure antwoordde dat hartwater de voordurige studie was van dr. Edington, maar men had nog geen bepaald middel gevonden. Twee veeartsen waren nu bezig de ziekten te onderzoeken en er was alle hoop op welslagen.

VERPLICHTEND ONDERWIJS.

Dr. Vanes vroeg of de regeering voornemens is wetgeving in te dienen handelende met de kwestie van verplichtend onderwijs, gedurende deze sessie van het parlement.

Dr. Smartt zei dat dit wel het plan der regeering was. Daar hij zoo laat in de betrekking kwam, kon hij niet eerder met zijn bill gereed wezen, doch zoodra de bill klaar was zou hij ze voor het huis brengen.

LONGZIEKTE.

De heer Laing vroeg of de regeering wetgeving zal voorstellen met het oog om voorziening te maken voor het verplichtend slachten van vee besmet met longziekte; de regeering de helft te betalen van de waarde van zoodanig aldus geslacht vee.

Sir Pieter Faure zei dat in 1893 zoodanige bill ingediend, maar verworpen werd. Maar als men de wet op de veeziekte naslaat dan zal men zien dat daarvoor reeds voorziening gemaakt is, doch de wet was eenigszins tegenstrijdig met zichzelf; daarin werd ook voorziening gemaakt voor compensatie. Hij meende dat de oude wet voldoende was en er dus geene behoefte aan nieuwe wetgeving bestaat.

STELLENBOSSCHE TREINEN.

De heer Krige vroeg of geene veranderingen mogelijk zijn in de schikkingen met betrekking tot het loopen van passagierstreinen zooals om te verhinderen dat zij te Kuilsrivier ontmoeten.

Sir James las de memorandum van den hoofdbestierder, zeggende dat de regeling der treinen zoo goed was als mogelijk en dat hij nog geen enkele klacht ontvangen had. Sir James kon ook getuigen uit zijne ervaring dat de dienst goed was.

MELAATSCHEN.

De heer D. C. de Waal vroeg of de regeering eenige voorziening heeft gemaakt voor het verplaatsen van de betere klasse van melaatschen nu op Robben-eiland naar het vaste land; zoo ja, wanneer zij verplaatst zullen worden, en zoo niet, of de regeering van plan is zulks te doen. Hij zei dat hij 5 brieven in zijn hand hield, vragende naar het vasteland verplaatst te worden. De klachten waren hartroerend.

Dr. Smartt zei dat die personen zeker in een treurigen toestand verkeerden. Hij was maar onlangs in het koloniale kantoor gekomen en wist niet wat zijn voorganger in deze zaak wilde doen. Hij zou doen wat hij kon om het lot van die lijders te verzachten. Als hij in het kantoor bleef zou hij zelf het eiland bezoeken en een nauwkeurig onderzoek instellen. Zoover voedsel enz. aangaat, werd alles gedaan om hun lot te verzachten.

De heer Le Roux stelde voor de verdaging van het huis, ten einde deze zaak te bespreken.

De speaker beschouwde de zaak niet van genoeg belang voor het huis om daarop te verdagen. Het comité op staande regels en orders heeft hem de macht gegeven eene zaak welke hij niet van genoeg belang beschouwde te overregelen, en met die macht deed hij zulks nu.

WIJNBERG MUNICIPALITEIT.

De heer Innes vroeg verlof tot het indienen van een wetsontwerp om de municipaliteit van Wijnberg te machtigen eene som niet te bovengaande £60,000 te leenen voor rioleerings doeleinden.

Aangenomen.

KIMBERLEY SCHOLEN.

De heer Solomon stelde voor: Het *wetsontwerp op Kimberley publieke scholen* worde verwezen naar een gekozen comité, de leden te worden benoemd onder vasten regel en order no. 280a.

Aangenomen.

CLAREMONT EN WOODSTOCK.

De heer Innes vroeg verlof tot het indienen van een wetsontwerp om de municipaliten van Claremont en Woodstock te machtigen een verbeterden watervoorraad te bekomen en voor andere doeleinden.

Aangenomen.

KAAPSTADSCHE POSTKANTOOR.

De heer Jones vroeg eene opgaaf aantoonende

1. (a) De kosten van het nieuwe Kaapstadsche postkantoor gebouw, (b) van de toestellen daarin en de uitrusting, (c) van de kantorenmeubels.
2. Om kopijen van de advertenties (a) vragende tenders voor het bouwen, en (b) vragende tenders voor de meubels.
3. Om kopijen van de oorspronkelijke en de geamendeerde advertenties vragende tenders voor het bouwen van het postkantoor te Port Elizabeth.

Sir James bracht de papieren ter tafel en sei dat 't nieuwe postkantoor kostte: —

Bouwkontrakt	£171,673
Plannen	8,249
Huisraad	10,923
Opzicht in bouw	9,937
Totaal	£200,782

LANDBOUWSCHOLEN.

Dr. Berry stelde voor een gekozen comité worde benoemd om te rapporteeren over het voorgestelde op nieuw vormen van de landbouwscholen, over de wenschelijkheid van in de oostelijke distrikten eene proefplaats op te richten voor landbouw in het algemeen, en eene statie voor het voeren van oorspronkelijk onderzoek naar de ziekten van vee: het comité macht te hebben getuigenis in te winnen en om papieren te vragen en te bestaan uit den kolonialen secretaris, kapitein Brabant, de heeren Warren, Du Plessis, dr. Vanes, den heer H. C. van Heerden en den voorsteller. Hij zei dat er een gerucht was dat de oostelijke school zou verplaatst worden naar het westen. Voor Stellenbosch werden in dezen groote sommen besteed, maar het oosten werd verwaarloosd. Er zou eene plaats voor proefnemingen in het oosten aangekocht worden, maar tot nog toe was niets van dien aard gedaan. De boeren waren van gevoelen dat de tijd gekomen was dat de verschillende soorten veeziekten behoorlijk en degelijk onderzocht moesten worden. Hij wilde van deze zaak geen partij-kwestie maken, en hoopte derhalve de ondersteuning van het geheele huis te erlangen.

De heer Venter zei dat hij hoopte dat er geen tegenstand tegen het voorstel zou wezen. Maar de ondersoekingstaties moesten niet slechts in en om de groote steden wezen, maar er moesten sulke staties in de binnenlanden en in de droge streken opgericht worden. Het instituut aan Kaapstad beteekende heel weinig en dat te Grahamstad was ook van weinig belang. Er moest dus verbetering aangebracht worden.

De heer Douglass verdedigde het Grahamsstadsche instituut tegen hetgeen de heer Venter gezegd had. De heer Venter moest in gedachte houden dat men de veeziekten niet maar zoo in een jaar kon uitroeien. Verder prees hij dr. Koch zeer voor zijn kostelijke diensten het land bewezen in sake de runderpest.

De heer Theron had een amendement om het voorstel algemeen te maken en niet slechts tot het oosten te bepalen. Als dr. Berry dit amendement aannam, zou hij meer kans hebben om zijn motie door te krijgen, en dan kon 't comité beslissen waar de statie te plaatsen.

De heer Abrahamson was verbaasd over het amendement van den heer Theron. Verscheidene jaren werd in deze zaak geroerd maar men bleef waar men was; het werd dus tijd dat iets degelijks gedaan werd. Hij ondersteunde van harte het voorstel van dr. Berry. Hij was bevreesd dat de regeering alles te Kaapstad zou centraliseeren, en dit wilde hij verhinderen. Het oosten kon met recht aanspraak maken op zulk eene inrichting. Hij wilde nu bepaald van den kolonialen secretaris weten of de regeering de sluiting van de Somerset Oost school nog in overweging had.

De heer Laing meende dat de landbouw scholen een groote mislukking waren.

De heer Merriman: Neen, neen.

De heer Laing haalde aan uit het rapport van den heer MacDonald, hoofd te Stellenbosch, dat twee jongelingen liever naar Australië gezonden moesten worden dan naar Stellenbosch. Het spijt hem dat het beheer der landbouwscholen overgebracht was bij het departement van onderwijs. Deze zaak moest bij den minister van landbouw wezen. Hij wilde de veeartsen niet veroordeelen, maar hij geloofde, dat het land nog niets van hun onderzoek geprofiteerd had.

De heer Merriman zei dat er vroeger reeds een comité in dezen aangesteld werd en er overgerapporteerd had. Hij stond slechts op om Stellenbosch te verdedigen tegen den aanval van den heer Laing dat die inrichting een totale mislukking was. Dat was niet zoo. Hij prees zeer wijlen den heer Blersch, voor zijne kostelijke diensten het land bewezen. Dat de school goede vruchten afwerpt en goed beantwoordt behoeft geen betoog. Als bewijs diene het feit dat zoovele jongelieden van de naburige staten daarheen kwamen om hunne opleiding te krijgen. Wat hij niet kon recht krijgen was, dat de regeering een dure plaats aangekocht had, en in plaats van den heer MacDonald, een knap en bekwaam man, een ander vreemdeling aangesteld had. De heer MacDonald werd over het hoofd gezien.

Dr. Smartt wilde zeggen dat hij niet verantwoordelijk was voor het aanstellen van den heer MacDonald. Zijn voorganger vroeg applikaties. De heer MacDonald zond geen applikatie in, zelfs niet eens nadat hem speciaal gevraagd werd een applikatie in te zenden. Het departement wist niet eens of de heer MacDonald de betrekking wilde hebben. Hij was het verder eens met dr. Berry dat het vorige comité recht was, en dat de onkosten te groot waren voor deze scholen. De scholen in Australië waren niet algemeen eene mislukking.

De heer Merriman: enkelen, niet allen, en dit had ik gezegd. De koloniale secretaris had hetgeen hij gezegd had, verkeerd voorgesteld.

Dr. Smartt zei dat het niet mooi was om hem zoo te beschuldigen. Hij meende dat de landbouwschool op een plaats moest zijn, en op bezigheids beginselen. Een onderzoek statie was iets geheel anders als deze scholen. Hij zou de motie met het amendement ondersteunen.

De heer Palmer wees erop onder welke voorwaarden de heer MacDonald hierheen gekomen was. Hij dacht dat de regeering niet applikaties moest gevraagd hebben, maar den heer MacDonald eenvouwig hebben aangesteld, daar hij de aangewezen man was en de noodige kwalificatie bezat. Hij prees den heer MacDonald zeer, en zei dat niemand behalve, dr. Hutcheon, den boeren grootere diensten bewezen had.

De heer Douglass nam het ook op voor den heer MacDonald, en meende dat den heer MacDonald een beleediging aangedaan werd, door te adverteeren voor applikaties, daar men in den heer MacDonald een geschikt en bekwaam man had, die getrouw zijn plicht gedaan had en met recht aanspraak kon maken op die betrekking. Hij hield staande dat den heer MacDonald een groot onrecht aangedaan werd.

Kapt. Brabant sprak in denselfden geest. Hij ging vervolgens terug om te wijzen wat dr. Wallace gedaan en aanbevolen had, en betreurde het dat de aanbevelingen van dr. Wallace niet beter opgevolgd werden.

Dr. Te Water zei dat men veel had afgedwaald van de motie. Hij was voor de motie met het amendement. Hij kon dit voor het onderwijs-departement zeggen, dat men geen bedoeling had om den heer MacDonald te beleedigen. Na den dood van den heer Blersch, werd de heer MacDonald tijdelijk aangesteld. De plaats door de regeering gekocht was een goede, en hoewel de prijs hoog was, kon de regeering ze weder verkocht hebben met een winst van £1,000. De ligging was ook zeer goed. De heer MacDonald had de beste kans, en hij meende dat die kans nog bestond. De som van £10,000 werd betaald voor deze plaats, en de ligging was goed. Hij meende dat de landbouwscholen niet genoeg vruchten afwierpen, vooral te Somerset Oost, waar er thans slechts één student was. Zijn sympathie was met de oostelijke provincie, maar hij was tot het besluit gekomen dat men alles voor 't tegenwoordige te Elsenburg moest vereenigen.

De heer Abrahamson zei dat hij nooit gezegd had dat de Somerset Oost landbouwschool een succes was, maar dat de oostelijke provincie aanspraak had op zulk eene inrichting, en Somerset Oost had een eerste aanspraak. Wat hij wilde hebben was, de landbouwscholen op eene betere basis te plaatsen.

De heer Tamplin nam het ook op voor den heer MacDonald, en ging dr. Te Water te lijf over een zeker nieuw woord dat hij zou gebruikt hebben. Hij was zeker dat er iets achter de schermen was, waarom de heer MacDonald niet aangesteld werd, en hij hoopte dat het geheim spoedig zou opgehelderd worden. Wij moesten meer landbouwscholen hebben. Hij ging nu terug en verhaalde de geheele geschiedenis van de landbouwscholen, en las een heele boel opgaven van produkten-opbrengst in het westen gedurende eenige jaren. Dit deed hij om te bewijzen hoeveel de oostelijke provincie belangrijker was dan de westelijke provincie.

Kol. Schermbrucker zou het voorstel ondersteunen, en hoopte dat dr. Berry het amendement van den heer Theron zou aannemen. Hij beschouwde de zaak eene zeer belangrijke, en hij had veel ondervinding in deze zaak. Hij beaamde wat dr. Te Water gezegd had in zake den heer MacDonald. Verder beschouwde hij dat £10,000 te veel was voor de plaats aangekocht door de regeering.

De heer Krige meende dat de motie eenigszins voorbarig was. Maar wat hij vooral betreurde was dat men geheel van de zaak afweek om eene persoonlijke kwestie te bespreken. De heer MacDonald was stellig een goede man in zijn plaats, maar of hij als bestuurder van Elsenburg ook de rechte man zal wezen was eene andere zaak. Hij zou echter niets tegen den heer MacDonald zeggen.

De heer Ryan verdedigde Malmesbury tegen den aanval van den heer Tamplin.

De heer Weeber zei dat men de regeeringsambtenaren een kans moest geven, en dat de regeering ze niet over het hoofd moet zien ten gunste van een vreemdeling.

De heer P. J. de Wet zei dat er een groot verschil was tusschen oost en west, en men moest beide kanten helpen. Hij haalde aan van de stoeterij in Tembuland, opgericht door den hoofd-inspekteur aldaar. De plaats was niet goed gekozen en hij wilde een uitleg van sir Pieter Faure.

Sir Pieter zei dat hij niets van de zaak wist, en ze zou laten onderzoeken.

De motie zooals geamendeerd werd aangenomen.

Op voorstel van den heer P. de Waal, werden de heeren D. C. de Waal en Theron bij 't comité gevoegd. Hij zei dat als er geld voor twee scholen was, dan moest ze in 't westen zijn, want hier had men niet de droogte en sprinkhanen. Voor den tijd was de prijs van Elsenburg niet te hoog. Deze plaats was geschikt voor wijn-, vee- en graanboer. Ze was ook geschikt voor melkerij en 't aankweeken van groenten. Deze school moest bewerkt worden in verband met de Stellenbossche inrichtingen. Het eenige bezwaar was, dat het 'n beetje ver van 't dorp was, maar de regeering kon speciale spoorweg-voorsiening maken.

PETITIE A. MATHEWSON.

De heer Schreiner stelde voor de petitie van A. Mathewson en anderen, dit huis aangeboden op den 2den dezer, worde verwezen naar de regeering voor overweging.

Aangenomen.

LANGBERG VELDTOCHT.

De heer Merriman stelde voor een gekozen comité worde benoemd om onderzoek te doen naar den oorsprong en het voeren van den Langberg veldtocht en de degelijkheid of andersins van de bestaande organisatie voor de verdediging der Kolonie, het comité macht te hebben getuigenis in te winnen en om papieren te vragen, en te bestaan uit den heer Solomon, kapitein Brabant, Du Plessis, J. C. Molteno, P. de Wet, den eersten minister en den voorsteller. Hij zei dat eene zaak welke het land meer dan £400,000 kostte, een grondig onderzoek moest ondergaan. Meer dan een van de ministers heeft gezegd dat de oorlog een zeer succesvolle was, en de reden daarvoor gegeven was, dat de kaffers uit hun land gedreven werden. Maar hij zei dat deze een zeer schandelijke en misbeheerde affaire was. Neem het schandaal gepleegd met Lukas Jantjes. Hij zal een gedeelte voorlezen uit het rapport van kolonel Dalgety. Op eene plaats werd gezegd dat de troepen 30 dagen moesten stilliggen wachtende op instructies van de regeering, en op eene andere plaats weer dat de troepen 45 dagen voor den Langberg moesten stilliggen wachtende op versterkingen. Er werd geen energie aan den dag gelegd. De troepen hadden hunne *prestige* verloren, want de kaffers hebben openlijk verklaard dat zij de troepen uitgedaagd hadden, maar dat de troepen bevreesd waren hen aan te vallan. Hij wees verder er op dat de vroegere kafferoorlogen onder veel grootere moeilijkheden gevochten werden. Bijv. de oorlog van 1879 werd gevochten met 488 man, en toch werden de kaffers spoedig ten onder gebracht. In dezen oorlog had men alle hulpmiddelen, zooals de beruchte "waterkar." Verder las hij gedeelten uit het rapport om aan te toonen dat de klachten over gebrek aan water veelal erg overdreven waren, daar water wel degelijk kon gevonden worden. Hij wilde alsnog niemand blameeren, maar het was stellig een schande dat 2,300 troepen vereischt werden om zoowat 400 miserabele kaffers tot hun plicht te brengen. En hoe werd gevochten? Er vond op zekeren tijd een soort van schermutseling plaats, 2 man werd gedood en de geheele troepenmacht ging dadelijk 70 mijlen terug! Was dit niet een schande! Hij wilde de vrijwilligers volstrekt niet blameeren, maar zij waren stellig niet de mannen voor dat werk; zij waren meestal jong, onervaren en ongeoefend. Waarvoor werden de 1,000 C.M.R. betaald? Zij waren de mannen die het werk moesten doen, doch toen werden zij gebruikt als runderpestwachten! Was dit geen wanbestuur? Als dit zoo moest gaan dan was het beter de C.M.R. maar dadelijk af te schaffen. Hij was stellig overtuigd dat zekere officieren te blameeren waren. Dan was het zeker ook hoog tijd om de geheele vrijwilliger-zaak te onderzoeken. Het was goed dat er vrijwilliger korpsen waren in de dorpen, maar een zaak van veel grooter belang was, om te zien naar de koloniale burgermacht. De burgers waren de eigenlijke strijdmacht van de Kolonie, en er moest gezorgd worden dat de burgers behoorlijk gewapend en toegerust zijn. Hij hoopte dat het comité aangesteld en een grondig onderzoek zal ingesteld worden.

Kol. Harris zei dat hij aan 't hoofd stond van de macht die den aanval te Pokwane maakte. Galishwe ontvluchtte met behulp van een Transvaal veldkornet, genaamd Bosman. Hij was een van de manschappen van kol. Warren, en moest zeggen dat zij toen niet zooveel moeilijkheden hadden, hoewel de naturellen beter gewapend waren dan thans. Het is ook waar dat Warren voor zijn water had te vechten.

De heer Van der Walt zei als het dan zulk een groot punt tegen den armen Bosman was, dan behoorde de zaak sooveel te meer onderzocht te worden. Hij beaamde woord voor woord wat door den heer Merriman gezegd werd. De geheele affaire was een schandaal, en een schandvlek op onze geschiedenis. Iemand in Bechuanaland had aangeboden de kaffers met 200 man uit den Langberg te gaan halen, maar de regeering wilde hem geen kans geven. Een Fingo had aan spreker gezegd dat hij nog nooit een dommer en onnoozeler oorlog gezien had. Die Fingo had ook aan hem gezegd dat er geen gebrek aan water was; er was water genoeg dat bewaard werd door een klompje meiden, en de troepen waren te bang om hen daar te gaan wegdrijven. Die Fingo ging voort te zeggen dat de regeering verplicht was hen (de Fingos) uit te roepen. Toen zij daar kwamen vonden zij een troepje miserable kaffers die uitgehongerd waren en haast geen tegenstand boden. Had de regeering hen niet uitgeroepen dan zou de oorlog nog minstens 4 of 5 maanden geduurd hebben. Deze waren nu de berichten onder de kaffers verspreid en waardoor de prestige der blanken geheel weggenomen werd.

Kol. Schermbrucker wilde weten waarom er geen rapport van de 10 daagsche Pokwane opstand voor het huis was. Dit was een goed stuk werk. Wat er later gebeurde was iets geheel anders.

De heer Merriman legde uit dat hij zijn kritiek niet bedoeld had voor de Pokwane affaire, maar juist wat er van dien tijd af gedaan werd.

De heer Sonnenberg zei dat de geheele Langberg affaire vreeselijk misbestuurd werd. Waarom hij vooral de motie ondersteunde was, omdat hij een behoorlijk onderzoek wilde ingesteld hebben vooral wat aangaat de grove beleediging den Vrijburgers aangedaan. En wat aangaat veldkornet Bosman wenscht hij er op te wijzen dat een nauwkeurig onderzoek ingesteld werd en dat de heer Bosman niet alleen geheel onschuldig bevonden werd, maar dat het toen ook gebleken is dat er heegenaamd geen waarheid in de geruchten was.

De heer Frost wilde niet een oordeel uitspreken voordat het onderzoek plaats had gehad.

Majoor Tamplin wilde de macht "fairplay" geven, en 't onderzoek moest onpartijdig zijn. Hij meende dat de stedelijke jongens even goed te paard kunnen rijden als de boeren. Hij meende dat de heer Frost ook op dit comité moest zijn. Hij veroordeelde de verdedigingscommissie die over 't geheele land reisde en al het werk weder overdeed dat reeds te voren was gedaan. Het rapport, met 229 paragraven, was niet van veel waarde.

Kol. Brabant meende dat het voorstel niet volledig was, er werd geen macht in het voorstel gegeven onderzoek te doen naar de oorzaak en oorsprong van den oorlog. Ook moest onderzoek ingesteld worden naar het doodschieten van weerlooze vrouwen en kinderen. Dit was een schandaal.

De heer Lawrence zei dat zij die beschuldigd waren van weerlooze meiden doodgeschoten, te hebben door het hof te Kimberley onschuldig bevonden werden. Hij was er voor dat de C.M.R. een uitsluitelijke militaire macht zal wezen.

Dr. Berry stelde voor al de woorden na "veldtocht" uit te schrappen.

De heer Beard wilde ook een grondig onderzoek ingesteld hebben naar het doodschieten van vrouwen en kinderen. Een andere zaak welke hij ook gaarne onderzocht wilde hebben was de uitbesteding van de Langberg rebellen. Hij beschouwde het stellig niet recht mannen die niet gevochten hebben, alzoo uit te besteden.

Sir Gordon Sprigg zei hij zou voor de regeering antwoorden op de motie van wantrouwen. Hij was voor het onderzoek, maar wilde geen oordeel vóór de getuigenis was afgenomen. Wat de C.M.R. (bereden scherpschutters) betrof, kon hij zeggen dat ze in de Transkei waren om den vrede te behouden. Wat de Bosman-kwestie betrof, de Transvaal had een onderzoek ingesteld, en de uitslag was: niet bewezen, en Bosman werd na een tijd weder in zijn positie hersteld. Gedurende het verhoor van Galishwe in het hof werd een oog op deze zaak gehouden, en hij moest zeggen dat de getuigenis niet vertrouwbaar was, en slechts van naturellen was. Wat het verhoor der beschuldigden betrof, kon hij slechts zeggen dat rechter Lawrence en een onpartijdige jurie de zaak voor zich had. Moest de regeering zeggen dat er geen eerlijke jurie te Kimberley was? De regeering had geen verzoek ontvangen om de zaak niet te Kimberley te laten hooren. Hij meende ook dat het onderzoek te wijd zou wezen indien 't amendement niet aangenomen werd.

De heer A. S. du Plessis was blijde dat het voorstel zoo gunstig ontvangen was. Hij was ook verblijd dat de premier zoo openlijk gesproken had vooral wat aangaat veldkornet Bosman. Had hij verleden jaar zoo openlijk gesproken op de herhaalde vragen, dan kon veel slecht gevoel voorkomen zijn. Maar nu deed hij dat, nu hij een select comité voor zich had, doch het zou voor hem beter geweest zijn als hij nu maar liever gezwegen had.

De heer Merriman zei dat de verdediging onderzocht moest worden, daar de regeering groote sommen gelds uitgaf om de vrijwilligers op nieuw te wapenen, enz.

Het amendement Berry werd verworpen.

De origineele motie werd aangenomen.

De heer Warren stelde voor de namen van kolonels Harris en Schermbrucker toe te voegen tot comité.

Aangenomen.

ZENDING SCHOLEN.

De heer Brown stelde voor, dit huis is van gevoelen dat het wenschelijk is dat de regeering in overweging neme de raadsaamheid om de toelagen van zendingscholen te verhoogen. Hij zei dat hij dit voorstel op papier gezet had omdat er zoovele petities ingekomen waren vragende meerdere ondersteuning. Hij sprak over de belangrijkheid van opvoeding en zei dat op sommige plaatsen sooals naar den kant van Saldanabaai de zendingscholen de eenige scholen waren. De gouvernements toelage aan scholen was gemiddeld £2 per kind, terwijl de zendingscholen slechts 13s. per kind kregen. Hij sprak in gevoel volle woorden over den beklagenswaardigen toestand der gekleurden, dat het de plicht was hen op te helpen, en dat de zendingscholen de eenige plaatsen waren waar de gekleurde kinderen opvoeding genoten. De kleurlingen waren niet in staat in te gaan voor het £ voor £ stelsel. De kleurlingen zouden ook veel verbeteren door opvoeding. Hij hoopte geen tegenstand in dezen te sullen krijgen.

De heer Hutten stelde voor de verdaging van het debat.

Aangenomen.

INENTING.

De heer Van der Walt stelde voor om eene opgaaf aantoonende: (1) het getal grootvee ingeënt, (a) met gal, (b) met gal en glycerine, (c) met serum; (2) het getal dat ongeënt bleef, en verder het getal dat op verschillende wijzen behandeld zijnde (a)) stierf, (b) genesen werd, (c) het getal dat doodgeschoten werd, en welk bedrag betaald werd als vergoeding, en ook het bedrag voor de geheele behandeling van runderpest binnen onze grenzen, en specificeerende het bedrag betaald als salarissen en onderhoud aan elk van de verschillende veeartsen.

Sir Pieter Faure zei dat hij gewillig was alle informatie ter tafel te leggen, en vroeg den heer Van der Walt zijn voorstel terug te trekken, want het gevraagde zou veel werk geven. Was hij dan niet tevreden dan kon hij weer zijn voorstel inbrengen, en hij (sir Pieter Faure) zou het dan niet tegenstaan.

De heer Van der Walt zei dat hij vooral het laatste deel van het voorstel, omtrent de veeartsen op tafel wenschte te hebben.

Sir Pieter Faure zei dat hij dit zou doen.

De motie werd aangenomen.

RUNDERPEST HEININGEN.

De heer Krige vroeg eene opgaaf van alle uitgaven verbonden aan het daarstellen van elke heining afzonderlijk ter bestrijding van de runderpest, derzelver lengte, en in hoeverre en op welke wijze zij van de hand gezet zijn en wat zij opbrachten. Hij wenschte dat de landbouwsecretaris alle informatie zal geven zoodat men achter de waarheid kan komen.

Voorstel aangenom.

Het huis verdaagde om 6 uur n.m.

VRIJDAG 17 JUNI.

Het huis hervatte ten 2 ure.

PETITIES

werden ingeleverd door de heeren A.S. le Roux, vragende dat scholen van belastingen verschoond zullen blijven; Schreiner, ten gunste van besproeiing; D. J. van Zijl, vragende herroeping van de brandziektewet; Abrahamson, ten gunste van kleine besproeiingsschemas, en een vragende ondersteuning aan arme blanken; D. J. van Zijl, vragende scholen vrij te stellen van wegbelastingen; Schreiner (2) herroeping van de brandziektewet, en (2) tegen het oorlogschip; P. J. de Wet, vragende dat onderscheid zal gemaakt worden tusschen blanken en gekleurden in gerechtshoven, enz.

MOTIE VAN WANTROUWEN.

De heer Schreiner gaf kennis dat hij Maandag zal voorstellen, voordat eenige andere order aan de orde gesteld wordt, dat de motie van wantrouwen besproken zal worden, en dat dit op elk der volgende dagen gedaan zal worden, totdat de motie van wantrouwen, die van groot publiek belang is, zal zijn afgehandeld.

Deze kennisgeving werd met groot gejuich door de oppositie ontvangen.

KENNISGEVINGEN.

De heer Le Roex zal voorstellen dat de melaatsen van Robbeneiland naar het vasteland zullen overgebracht worden; de heer Palmer zal iets voorstellen over de uitroeiing van Turksche vijgen.

RAPPORTEN.

Eenige rapporten en papieren werden ter tafel gelegd.

De heer Solomon rapporteerde dat het comité op de Kaapsche Vlakte spoorwegen zitting had, doch dr. Smuts was niet tegenwoordig, zooals hij behoorde te zijn.

Dr. Smuts gaf uitleg, dat hij het comité vergeten had.

De speaker verschoonde hem in naam van het huis, doch zei dat zulks niet dikwijls moest gebeuren! (hoor, hoor.)

Het comité vergadert Maandag weder.

DE GOUDWET.

De heer Weeber vroeg sir Pieter Faure wanneer de goudwet ter tafel zal gelegd worden?

Sir Pieter Faure zei dat de bill klaar was en in zijn kantoor lag, maar het sou geen goed doen haar in te brengen, daar er zoovele andere zaken voor waren, zooals bijvoorbeeld de motie van wantrouwen, enz.

REDISTRIBUTIEBILL (*Vervolg*).

De heer Fuller was aan het woord. Hij was van gevoelen dat deze geen toevoegings-, maar wel een redistributie of betere verdeelingsbill was. Van wien kwam de bill? Als vaders werden genoemd de heeren Innes, Schreiner en spreker. Maar dat was niet het geval. De Bond heeft er om gevraagd, zoo ook de progressieve partij, bij monde van den heer Innes, die jaar na jaar aan deze zaak roerde. Een commissie werd aangesteld om deze zaak te overwegen. De heer Douglass heeft gezegd, dat toen de commissie bijeenkwam zij bevonden had dat geene redistributie eigenlijk noodig was. De commissie had als basis van verdeeling niet alleen getalsterkte genomen, maar ook waarde en andere zaken. Hij wees in het voorbijgaan er op wat in andere landen gedaan werd ter verkrijging van betere parlementaire vertegenwoordiging. Hij meende dat de regeering geheel recht gehandeld had door het ledental te vermeerderen. De heer Schreiner beweerde dat al de macht door deze bill in handen van de stedelingen zal geplaatst worden. Dat was niet zoo, integendeel zou de landelijke bevolking al de macht in handen krijgen. Hij legde de bill zoo uit dat de landelijke bevolking uit de 97 leden 64 zou hebben, mijnindustrie 6, boeren en handelaren 9, en handelaren uitsluitelijk 17. Hij ging vervolgens de distrikten door om aan te toonen, dat wat hij zeide correct was. Door deze bill werden de steden haast onvertegenwoordigd gelaten. Wat aangaat de leden van Namakwaland kon hij zeggen dat hij voorgesteld had Namakwaland te veranderen, maar volstrekt niet met het doel den heer Merriman uit het parlement te houden; integendeel had de boerenbevolking daar nu nog de macht in handen. Er waren immers 1.309 landelijke kiezers en 400 stedelyke. Neen de verandering werd gemaakt om de mijnindustrie beter vertegenwoordigd te krijgen. Zoolang de heer Merriman de vertegenwoordiger was van Namakwaland was de industrie veilig, maar men wist niet of de heer Merriman altijd daar zal wezen.

De heer Theron: Het edele lid (Fuller) heeft kennis gegeven dat hij zal voorstellen de verandering in Namakwaland te maken, maar heeft het voorstel nooit gedaan.

De heer Fuller: Ja dat is waar ik heb het niet voorgesteld.

De heer J. T. Molteno: Hoe komt het dan in de bill.

De heer Fuller: O, wel, dat moet gij maar aan den premier vragen. (Gelach). Voortgaande zeide hij dat er geen verstandhouding tusschen hem en den premier was. Hij begon nu over de brandziektewet te spreken en zei dat de wet te danken was aan de hulp van de stedelijke leden. Dit voerde hij aan om te toonen dat de belangen van beide partijen dezelfde waren. De regeering was verplicht deze bill in te brengen want de Bond heeft er om gevraagd. De heer Merriman had hem verweten dat hij niet zooveel voor opvoeding gedaan had als de heer Theron of Sauer, doch hij moest zeggen dat hij veel voor opvoeding gedaan had. Beiden heeren Sauer en Theron hadden opvoedings bills ingebracht, en men waardeerde dit, maar zij hielden niet rekening met het volksgevoel. De partij waaraan die twee heeren behooren, was tegen alle progressieve maatregelen zooals de brandsiekte wet, gedwongen onderwijs, Innes drankbill enz.

De heer J. T. Molteno: Waar is Logan voor? (Gelach.)

De heer Fuller: Wel Logan kan voor zichzelven antwoorden? Voortgaande beschuldigde hij den Bond van vreeselijk onprogressief te zijn. De Bond was tegen alle progressieve maatregelen zelfs ook tegen de bijdrage tot de Britsche vloot.

De heer Theron: Ik moet het ed. lid recht helpen. De Bond heeft besloten tegen het *oorlogschip* maar ten gunste van eene bijdrage te stemmen. (Hoor, hoor.)

Voortgaande dankte spreker den heer Theron voor de terechtwijzing, hij was verblijd dit te hooren. Hij hield vol dat de steden niet genoeg vertegenwoordigd waren. Kaapstad was altijd zeer geduldig, maar nu was het tijd haar recht te laten wedervaren. Hij zou nu een paar woorden zeggen betrekkelijk het "centraal progressieve comité. Het doel van het comité was voor de registratie van de stedelingen te zorgen ziende dat de landelijke bevolking zoo goed geregistreerd was. Het comité had niets met den heer Rhodes te doen. Het comité had fondsen ingezameld, en had groote sommen bijeen gebracht daar sommigen liberaal geteekend hadden. Hij was toen naar den heer Rhodes gegaan, en de heer Rhodes heeft liberaal ingeschreven; ja hij heeft liberaal geteekend en hij zou hiervan geen geheim maken. Het doel van het comité was te zorgen voor de vertegenwoordiging van de steden, daar de Bond sulks deed voor de landelijke bevolking. De Bond deed evenals het comité en stond op dezelfde basis. [Een stem: dat is volstrekt niet zoo. De heer Fuller: Dat is zoo.] Hij zou niet langer spreken meenende genoeg bewijzen te hebben geleverd dat de bill eene goede en rechtvaardige was.

De heer Sonnenberg zei dat de speech van den heer Fuller hem overtuigd had, dat de bill niet zijne ondersteuning verdiende, want als de landelijke bevolking 64 leden had, dan was de bill onrechtvaardig. Neen, hij was tegen de bill omdat hij niet te veel macht in de handen van de zeehavens wilde geven. Men had veel gesproken van den invloed van Kampstraat, maar hij kon zeggen dat hij nooit door dien kant werd geinfluenceerd, maar wel meer dan eens door den anderen kant. Toen hij naar de stad kwam reisde hij met een "progressief" die zei dat hij tegen de bill was. Maar wat gebeurde? Dit lid stond onlangs in het huis op en sprak ten gunste van de bill. Werd dit lid geinfluenceerd door Kampstraat. (Toejuiching en gelach). Maar dan was er zijn eigen kiesafdeeling. Men was unaniem ervoor dat Gordonia van Vrijburg genomen zou worden, maar daar was niets van in de bill. Men had ook van rassenhaat gesproken, maar hij zou aanhalen uit de speech van kapt. Brabant onlangs in Kaapstad, waarin hij zeide "dat de tijd reeds lang gekomen was dat de Kaapkolonie en Natal hand aan hand moesten gaan tegen den gemeenschappelijken vijand." Wie was deze vijand? niemand anders dan de Afrikaanders. (Toejuiching). Maar welken invloed kon zulke aanmerkingen op de bevolking hebben, op de naturellen? Er was in Zuid-Afrika plaats voor allen, en men moest in vriendschap leven. Men sprak altijd tegen den Bond, maar als de Bond disloyaal was dan zou hij de eerste wezen om den Bond te verlaten. Kaapstad nam nu reeds een-zevende van de geheele inkomsten van het land, en als men Kaapstad nog meer leden gaf dan zou ze nog meer noodig hebben. De bevolking van Kaapstad was rondtrekkend, en niet altijd dezelfde. Hij meende dat deze bill eerst voor het land gelegd moest worden, en het zou beter geweest zijn voor sir Gordon om het huis eerst te ontbinden, opdat het land zich erover kon uitspreken. Hij was ook wel voor het beginsel van redistributie, maar niet voor de bill, zooals door de regeering ingebracht en ondersteund. Hij zou voor het amendement van den heer Theron stemmen.

De heer Beard had nauwkeurig naar de aanspraken geluisterd, maar hij meende dat de zaak aan beide zijden overdreven werd. Hij betreurde het dat de commissie niet meer informatie voor het huis gelegd had, en vreesde dat de commissie wat haastig over deze belangrijke zaak gegaan was. Er was een punt waarover hij sterk moest spreken en dat was de vertegenwoordiging van de arbeidende klasse, die ook behoorlijk moesten vertegenwoordigd worden. Hij betreurde het dat er zooveel onderscheid gemaakt werd tusschen stad en land. Hij berekende dat de landelijke bevolking 12 en de stedelijke slechts 6 leden zou bij krijgen. Maar de toevoegingen in de steden waren zeer onrechtvaardig gemaakt, doch hierin kon in comité veranderingen aangebracht worden. Hij ging nu de aanspraken van de verschillende sprekers na om aan te toonen dat men aan beide zijden de zaak overdreef. Het kon niet ontkend worden dat de meeste toevoegingen ten gunste van de landelijke bevolking waren. De heer Schreiner trachtte voor te stellen dat geen redistributie noodig was, waartegen hij protesteerde en derhalve zou hij voor de tweede lezing stemmen omdat hij meende dat redistributie noodig was. Hij wees er op hoe zeer de bevolking toegenomen was, sedert het parlement hier ingesteld werd, en derhalve moest er ook meerdere vertegenwoordiging wezen. Eene plaats welke vooral aanspraak had op de meerdere vertegenwoordiging was de Kaapsche afdeeling. De bevolking der steden Kaapstad, Port Elizabeth en Kimberley was in de laatste jaren sterk toegenomen en zij moesten dus meer vertegenwoordigers in dit huis hebben. Verder gaf hij een aantal cijfers aantoonende de relatieve waarde, en meende daarin rechtvaardiging te vinden voor meerdere vertegenwoordiging voor de steden. Hij zag niet hoe men een lijn kon trekken tusschen de landelijke en stedelijke bevolking, want zij waren practiesch één, hunne belangen gingen hand aan hand. Hij betoogde verder dat de landelijke bewoners ook er bij proviteerden wanneer het den stedelingen wel gaat, want verbruiken de steden veel dan konden de produceerders veel verkoopen. Hij kon den heer Schreiner niet verstaan, dat hij nu tegen de bill ging daar hij toch een progressieve man was, die altijd geijverd had voor vooruitgang. Men had gezegd dat de bill de partij van den heer Rhodes zou sterken. Hij zou dit betreuren. Doch hij meende dat dit niet het geval zou wezen. Hij ging voor de tweede lezing stemmen, omdat het ten nutte van het land zal wezen.

De heer Rautenbach hoopte dat men heden tot een besluit zou komen. Hij had gedacht dat deze bill geen partij kwestie zou wezen, maar thans was het geheel anders. Zes jaar geleden kwam hij voor 't eerst op 't platform, en toen was hij voor redistributie, en hij was het vandaag nog. De bill was niet volmaakt, maar dit was met geen andere bill, en als de premier geen veranderingen in 't comité wilde aannemen dan zou hij tegen de bill stemmen. De laatste sessie was beter om deze bill te passeeren dan de eerste. De kiesafdeeling van Uitenhage was zoo groot en uitgestrekt dat het hem minstens £100 kostte om ze te doorreizen. Voor het beginsel van de bill moest hij stemmen en dit zou hij doen, indien de premier zich gereed verklaart om amendementen in 't comité aan te nemen.

De heer Weil zou de bill steunen, want het land had om redistributie gevraagd. De behoefte van de vermeerdering van vertegenwoordiging werd ook erkend door de commissie. De bill gaf slechts 3 leden meer dan in het meerderheidsrapport aanbevolen werd. Vergeleek men onze toestanden bij die van andere landen dan zou men zien dat redistributie noodig was. Daarom zou hij voor de tweede lezing stemmen.

De heer H. C. van Heerden sprekende in Engelsch zeide dat hij iets over deze bill had te zeggen om zich bij zijne constituenten te rechtvaardigen. Sir Gordon had gezegd dat zijn bill opgesteld was op de lijnen van het rapport der commissie, maar de leden der commissie ontkenden dit, en zijn eigen onderzoek bevestigde dit. Dan had sir Gordon ook gezegd dat de bill gematigd was, maar de heer Innes had erkend dat de steden een meerderheid van 2 zouden krijgen, en hij zelf vond 4. Dan wilde hij ook iets zeggen van de leden van Queenstown. Te Tarkastad werd eene vergadering gehouden waarop dr. Berry tegenwoordig was, en waarop een besluit tegen de bill werd genomen. Op een andere vergadering waarop de heer Frost tegenwoordig was, werd besloten tegen de voeging van Tarkastad bij Cradock. Hij maakte dus aanspraak op hunne stemmen. Hij zou niet zoo hard wezen op den heer Louw als hij was op den Bond, maar het scheen hem dat de heer Louw een hand had in de opstelling van deze bill, anders kon hij niet zien hoe hij tegen zijn constituenten kon gaan. (Gelach.) Men had den Bond veroordeeld over zijne houding tegenover de veeartsen, maar hij kon van ondervinding spreken dat er reden voor was. Hij haalde aan van een geval toen 20 gezouten beesten die doodgeschoten werden op

last van een veearts. Het eenige beginsel van de bill was om de bestaande kiesafdeelingen te laten blijven bestaan, en hier en daar eenige bij te voegen. Men moest hem niet vertellen dat het in comité veranderd kon worden, want hij moest het huis er aan herinneren dat het beginsel van 18 nieuwe leden niet kon worden veranderd. Tarkastad werd geen afzonderlijke kiesafdeeling, maar tegen zijn zin bij Cradock gevoegd. Om deze reden zou hij tegen de bill stemmen. (Toejuiching).

De heer Ryan trachtte zijne houding te verdedigen in het ondersteunen van de bill. Hij zou voor de tweede lezing stemmen, omdat hij van alle consideraties afzag en volgens zijn geweten wenschte te stemmen. De heer Van der Vijver had hem beschuldigd, doch zoo hij het oog op de volgende elektie had dan zou hij tegen de tweede lezing stemmen, maar hij moest eerlijk wezen. Hij verklaarde de bill zoo dat de landelijke bevolking 10 en de stedelijke 8 leden zou krijgen. Hij kon niet zien hoe men kon beweren dat de steden al de macht in handen zouden krijgen. Hoe kon men nu de regeering kwalijk nemen dat zij deze bill in bracht, aangezien het land jaar na jaar om redistributie gevraagd had. Hij beschouwde de bill een zeer goede. Als leden volgens hunne eerlijke overtuiging zouden stemmen, dan zouden haast allen voor de bill stemmen. Het zou eene goede zaak wezen zoo men de ballotage in het huis had. De heer Theron had zijne kleuren verlaten.

De heer Theron: Ik heb nooit mijne kleuren verlaten, ik houd er nog aan vast. Ik heb 14 leden voorgesteld, en daaraan zal ik vast houden tot het einde. Ik heb mijne kleuren dus niet verlaten. (Hoor, hoor.)

Voortgaande ging spreker den heer Van der Walt te lijf omdat hij nu, na op de commissie gezeten te hebben, tegen de bill ging. Hij kon ook geen gehoor geven aan de resolutie te Malmesbury gepasseerd, want slechts een derde zijner kiezers had zich als nog er tegen uitgesproken.

De heer Solomon zei dat het zeker was dat de steden meer leden zouden krijgen dan de landelijke bevolking. Maar toch kon hij niet de oppositie tegen de bill verstaan, want dit was een maatregel waarom gevraagd werd. Vooral kon hij de heeren Theron en Van der Walt niet verstaan, te meer daar de bill slechts 3 leden meer voorstelt dan het meerderheids-rapport. Maar zij konden immers de noodige veranderingen in het comité aanbrengen. Men had de regeering beschuldigd van geen politiek te hebben, maar met deze bill was de regeering met een bepaalde politiek voor den dag gekomen. Hij schreef den tegenstand tegen de bill aan partij gevoel toe. Men zegt dat het doel was de heer Rhodes weer in macht te herstellen. Hij moest openlijk zeggen dat hij den heer Rhodes niet weer in macht hersteld wilde zien. Maar hij was niet van gevoelen dat de bill zou strekken om de "progressieven" te sterken. Hij zou voor de tweede lezing stemmen, niet omdat de bill volmaakt was, maar de noodige veranderingen konden in comité aangebracht worden. De heer Merriman had gezegd dat het huis reeds groot genoeg was en hij stemde hiermede in, maar dat nam niet weg dat betere vertegenwoordiging noodig was. Hij zou gaarne willen weten waarom de aanbeveling der commissie wat Gordonia aangaat, niet aangenomen werd in de bill. Een ander zeer vreemde zaak in de bill was de verandering in Namakwaland, welke niet door de commissie aanbevolen werd. Het was zeer vreemd dat Van Rhynsdorp niet bij Namakwaland gevoegd werd. Waarom werd dat niet gedaan. Dit stond stellig niet mooi voor de regeering. De heer Fuller zou een voorstel indienen betrekkelijk Namakwaland waarom deed hij dat niet? Hij was volstrekt niet tevreden met den uitleg van den heer Fuller! Het was ook vreemd dat de premier en de heer Fuller zoo een van gevoelen was in de afwijkingen van de aanbevelingen der commissie, in de bill! Hij verklaarde zich ten gunste van de één man één stem. Hij kon zich niet ten gunste van het universiteitslid verklaren, want men kon onze universiteit niet bij die van Europa vergelijken. Dit lid zou slechts 400 personen, verstrooid over het geheele land, vertegenwoordigen. Het doel was hier ontegenzeggelijk de Kaapstad nog een lid te geven. (Hoor, hoor). Hij had nog meer objecties tegen de bill, maar die konden in comité rechtgemaakt worden. Hij hoopte dat het universiteitslid zal uitgeworpen worden in comité. Hij zou voor de tweede lezing stemmen.

De heer D. J. Marais was het geheel eens met den heer Rautenbach, en hij gevoelde zich ook verplicht zijn positie duidelijk te maken. Op eene vergadering had zijne kiezers hem een vrije hand gegeven. Voor hij naar Kaapstad kwam had hij de rapporten der commissie, en in Kaapstad kreeg hij de bill. Na verdere onderhandeling met zijne kiezers had men hem gevraagd tegen de bill te stemmen. Hij had als een jong lid nooit gedacht dat er in dit huis zooveel persoonlijke aanmerkingen werden gemaakt. De heer Louw had ook van een diktator gesproken, maar hij kon zeggen dat dit niet waar was. Wie was die zoogenaamde diktator? Was hij niet een groote staatsman erkend door het geheel rijk? De heer Louw had gesproken van beeven van de broekspijpen, want hij had er ondervinding van, toen hij zijn kiezers ontmoette. (gelach). De heer Louw had ook van een standvastige politiek gesproken, en dat men zijn eigen hoofd moest volgen, maar hij (Louw) was juist de man die hem (Marais) in de vorige sessie wilde influenceeren om met de regeering te stemmen. Hij (Marais) was standvastig genoeg om voor den Bulawayo spoorweg te stemmen. Dr. Berry had van den heer D. C. de Waal gesproken als een stedeling, maar niemand zou ontkennen dat hij de vader van protektie was. De heer Louw had zijn positie geheel te danken aan de boerenbevolking van Malmesbury, en toch nam hij geen notie van hun gevoelens en hun deputatie—een invloedrijke deputatie.

De heer Louw ontkende dit.

De heer Marais voortgaande haalde aan het rapport van de speech van den heer Louw, waarin hij zei dat hij zijn eigen kop zou volgen. En dit was het lid dat sprak van diktatorschap. Hij was ermede tevreden de steden ook behoorlijke vertegenwoordiging te geven, maar dan moesten de steden zich niet met de buitendistrikten inlaten. Naar zijn distrikt b.v. kwam iemand van Kaapstad in den nacht, en den volgenden morgen was hij weder weg. Dit was niet recht; de steden moesten de landelijke bevolking alleen laten. (Toejuiching). Hij was niet in het parlement gebracht door den Bond, en hij stond ook niet onvoorwaardelijk onder den Bond, maar hij zou tegen de bill stemmen omdat hij ervan overtuigd was dat de landelijke bevolking erdoor benadeeld zou worden. Indien een rechtvaardige bill ingebracht werd zou hij ervoor stemmen, maar voor deze gevaarlijke en onbillijke bill kon hij niet stemmen.

De heer Wiener zei dat de laatste spreker voor de bill zou stemmen, als Kaapstad zich niet met de buiten elekties bemoeide, maar hij was van gevoelen dat Kaapstad niet veel invloed daar buiten had. Hij kon niet zien hoe dat de balans van macht zou overslaan naar de andere zijde. Maar waar hij het tegen had was dat aan de steden niet genoeg leden gegeven werden. Men noemden mannen als de heeren D. C. de Waal, Merriman, Sauer, Innes, Rhodes, sir James Sivewright, enz. stedelijke leden, omdat zij in steden wonen, maar zij waren immer tegen de stedelingen. Zij streden altijd voor de belangen van de landelijke bevolking tegenover de stedelijke bevolking. Hij was ten gunste van de één man één stem, want voor hem was een kiezer even goed als een ander. Men sprak zooveel van de boeren bevolking, maar hij wilde vragen waar het land vandaag zou geweest zijn zonder de handelaren. Verder wees hij op de belangrijkheid van de havenwerken aan Kaapstad, enz. Hij was volstrekt niet voldaan met de bill, maar zou toch voor de tweede lezing stemmen, want daardoor zou de steden toch iets krijgen.

De heer J. S. Marais zei dat hoewel het wat laat was, moest hij toch zijn gevoelen duidelijk zeggen, in deze allerbelangrijkste kwestie. De premier had gezegd dat de verandering was ten gunste van de landelijke bevolking. Maar de heer Innes, met zijn gewone eerlijkheid had 't tegenovergestelde erkend. Maar wat vond men? De league was met de bill, maar, de anderen tegen de bill. De oude kiesafdeelingen werden zoo opgesneden dat de rest bij de stedelijke zou vallen. In Malmesbury en de Paarl werden vergaderingen gehouden en resoluties aangenomen tegen de bill. Toen spreker gewaagde van de vergadering te Malmesbury en Paarl zeide sir Pieter Faure: Slechts eene Bondsvergadering.

De heer Marais: Ja, eene vergadering, maar beslist tegen de bill en noch te Malmesbury noch te Paarl werd eene vergadering ten gunste van de bill gehouden.

Sir Pieter: De Paarl-vergadering was van uwe partij—de Bond.

De heer Marais: De Bond is uwe partij.

Sir Pieter: Neen.

De heer Marais: Ja, wel de Bond steunde u bij uwe electie. Waarom had men niet b.v. aan Malmesbury drie leden gegeven? Maar hij zou meenen 't beste was om Koeberg, Durban, enz., bij Stellenbosch te voegen. En door wie werd deze bill ingebracht? Door een regeering die per gratie op de kussens werd gehouden.

Sir Pieter: De bill werd ingebracht door *de* regeering.

De heer Marais, voortgaande, zei dat de premier *veel* had gesproken van verantwoordelijk bestuur, maar hij was op de kussens op eene onconstitutioneele wijze. Dit meende hij zou ook het gevoelen zijn geweest van den eersten premier der kolonie, sir John Molteno. Men wilde, zoo te zeggen, een nieuw parlement van 18 leden bij 't oude voegen. Sir Gordon had zijn eigen stem in de commissie niet uitgevoerd. De heer Douglass sprak ook tegen de bill, maar hij zou toch er voor stemmen. Dan waren er die arme leden die zeggen, dat zij de bill in comité zouden veranderen maar hij kon niet verstaan hoedat zij zoo konden denken, daar het zeker was als de tweede lezing doorging, de bill dan veilig was. Hij wilde geene cijfers aanhalen, maar hij wilde slechts zeggen dat het in de steden veel gemakkelijker was om de registratielijsten op te maken dan daar buiten. Hij ontkende wat de heer Fuller gezegd had, dat de Bond een fonds had voor registratie-doeleinden; maar de heer Fuller erkende dat zijn comité geld, veel geld, van den heer Rhodes voor dit doel had ontvangen. Ons politiek leven was nog nooit zoo gedemoraliseerd als thans. Hij meende dat dr. Te Water recht gehandeld had om de regeering te verlaten. Maar wat van zijn collega? (Gelach.) Hij zat nu in 't derde ministerie achter elkaar, en was de langst levende minister (gelach). Er waren verschillende vergaderingen in de Paarlsche kiesafdeeling over deze bill, zonder zijn toedoen, en overal werd ze veroordeeld, want wat was het doel der bill? Om protektie af te schaffen, accijns op te leggen, enz. Maar deze was niet de tijd om deze bill door te drijven, kort voor een algemeene elektie en terwijl het land in een staat van onrust was. Wacht totdat het land stil is. Dan was er de vraag van de verhouding tot de republieken. Het werd erkend dat de heer Rhodes de regeering beheerschte en als deze bill aangenomen werd zou het dit gevoel versterken en strekken om de verhouden met de republieken te stremmen.

De heer J. J. Joubert zei dat hij zich geroepen beschouwde den Bond te verdedigen tegen den aanval van den heer Fuller, als zoude de Bond geld van zekere zijde ontvangen, om zekere leden in het parlement te brengen. Maar dat was een infame onwaarheid die in der tijd reeds ontkend werd door den voorzitter van het congres, en hij verklaarde nu andermaal dat die beschuldiging onwaar was. Hij noemde de bill geen redistributie maar een vermeerderings bill. Spreker beschouwde het huis reeds groot genoeg Maar waarom bracht de premier nu een bill in geheel tegenstrijdig met het rapport van de commissie. Het was ook niet zoo dat het land om redistributie gevraagd had, dit werd slechts dooreenige distrikten gedaan. Het was niet recht van de regeering zulk een belangrijke maatregel door het huis te drijven, zonder het land er in te kennen

Hij stelde voor de verdaging van het debat.

Sir Gordon zei dat hij hoopte dat het huis niet zou verdagen. Hij zou in dit geval niet repliceeren, en het comité op a. s. Vrijdag nemen.

De heer Sauer zei dat hij vrienden had die bij hem zouden komen eten (gelach), en daarom kon hij niet langer zitten, te meer daar er nog vele leden waren die wenschten te spreken.

De heer Hay was het met den heer Sauer eens.

De speaker bracht de zaak ter stemming en verklaarde dat de ja's (verdaging) het hadden, waarop sir Gordon eene verdeeling vroeg.

De uitslag was als volgt, *voor* 43:—Berry, Dempers, De Villiers, D. C. de Waal, P. de Waal, D. N. de Wet, P. J. de Wet, Du Plessis, Du Toit, Hay, Holtzhausen, Immelman, Innes, Jones, Joubert, Kleyn, Krige, Le Roex, Luttig D. J. Marais, J. S. Marais, Merriman, J. T. Molteno, J. C. Molteno, Ryan, Rabie, Sauer, Schreiner, Smith, Smuts, Solomon, Sonnenberg, Te Water, Theron, Van der Vijver, Van der Walt, H. C. van Heerden, I. P. van Heerden, Van Wijk, Van Zijl, Weeber, Wege. Wolfaardt.

Tellers: De heer Molteno en Holtzhausen.

Tegen, 33:—Abrahamson, Beard, Brabant, Brown, Crosbie, Douglass, Faure, Frost, Fuller, Haarhoff, Harris, Hutton, Laing, Lawrence, Louw, Norton, Olivier, Palmer, Rautenbach, Rhodes, Robertsen, Schermbrucker, Sivewright Smartt, Tamplin, Upington, Vanes, Venter, Warren, Weil, Wiener, Wood.

Tellers: De heeren Abrahamson en Vanes.

RABIE IS IN.

Ek is so blij, so danig blij,
Ons het ons man mos in gekrij.
Di Jingoes het nou swaar gelij;
Want Rabie is mos in.

Di Worcester kerels is baing goed.
Hul toon hul het opregte bloed.
Ons krij mos nou weer somar moed;
Want Rabie is mos in!

Dit toon nou weer: Eendrag maak mag,
En samenwerking gé ons krag,
Di vijand krij 'n harde slag;
Want Rabie is mos in!

Dit het baas Rhodes mos nooit gedag,
Toen hij en Logan lekker lag,
Toen hul di trijn stuur in di nag;
En tog is Rabie in!

Dit leg dus sigbaar voor di hand:
Ons het ook manne van verstand;
Wat hard werk ver ons volk en land;
Want Rabie is mos in!

Wat reg is moet altijd reg blij,
Al moet ons soms daaronder lij:
Mar di keer het ons reg gekrij;
Want Rabie is mos in!

Né geld maak tog ni alles reg.
'n Slegte saak blij altijd sleg.
Dit kan ons nou di Jingoes seg:
Want Rabie is mos in!

Dus laat di Jingoes dit nou leer,
Dat ons glad ni hul geld begeer.
Ons het dit weer getoon di keer;
Want Rabie is mos in!

Ons wens Meneer Rabie geluk,
Ons hoop dat hij nou op sal druk,
Om ons regeering reg te ruk:
Want hij is nou mos in!

Ons Land moet oek 'n pluimpi krij;
Want hij het mos baing hard gestrij
Om toch ver Rabie in te krij.
En Rabie *is* nou in!

Dus vrinde, hou jul eer gestand.
Werk reg en hard nou hand en hand
Dan word gered ons hele land;
Want Rabie is reeds in!

BORDES.

Daljosaphat.

SUTHERLAND.

De jongelingsvereeniging vergadering werd gehouden op Zaterdag, 4 Juni 1898.

Daar onze voorzitter, ds. W. Conradie, afwezig was, werd de heer P. U. Stegmann in zijne plaats gekozen.

De vergadering werd geopend met een gebed.

De opkomst was zeer groot, niettegenstaande dat vele van onze buitenlieden alreeds naar de Karoo vertrokken waren voor de wintermaanden.

Het programma was als volgt:—
Piano solo, de heer A. Marais.
Opstel, de heer Jas. Muller.
Vocaal duet, de heer en mevr. J. S. du Plessis.
Recitatie, jongej. G. Coetzer.
Vocaal duet, mevr. P. en de heer Rijk Stegmann.
Lezing, de heer Jacs. Visser.
Vocaal solo, de heer P. de Wet.
Recitatie, de heer P. de Wet.

Dan werd er ook een debat besproken, de uitslag waarvan ik later insturen zal. Een heerlijke avond werd doorgebracht.

Na afloop van alles werd de vergadering gesloten met een gebed.

Ons dorp is zeer stil sedert het vertrek van de boeren naar de Karoo.

Laatsten Zondag hadden wij ds. De Wet van Laingsburg alhier die de diensten waarnam, en in den avond predikte hij in Engelsch, de opkomst was zeer groot. Hij vertrok weder op Maandagmorgen naar huis. Wij wenschen hem alle voorspoed.

Met de tennis- en golf clubs gaat het nog goed. ik heb net spijt dat daar zoo weinig dames ingaan voor de laatste.

Verder is ons geheel dorp pleizierig en gelukkig, allen leven in vrede met elkander.

Afdeelingsraad Steynsburg.

Notulen van een vergadering gehouden op den 11den Juni 1898.

Tegenwoordig de weled. heer W. Hare, C.C. (voorzitter) en de heeren J. H. Steyn, H. T. Bekker, Johs. Coetzee, M. J. Coetzee en A. A. Oosthuizen.

Notulen der laatste vergadering gelezen en goedgekeurd.

Hoofdwegen.—De weg inspecteur rapporteerde dat hij den Burgersdorp weg op den 8sten dezer had geïnspecteerd en de Middelburg en Maraisburg wegen op den 9den dezer en vond ze allen in goede orde met uitzondering van dat gedeelte van de wegen van de uitspan hoogte tot Middelwater.

Aangeteekend.

De heer Steyn meldde dat de contracteur bezig is met het repareeren van den weg, maar het is niet klaar.

Besloten dat kennis aan den contracteur gegeven worde om de sectie van wegen door den weginspecteur gemeld, te repareeren.

Besloten dat, naardien de contracteur bezig is met het repareeren van de wegen die thans niet in goede orde zijn, het bedrag aan hem betaalbaar voor het in orde houden van de hoofdwegen gedurende het kwartaal eindigende den 14den dezer, aan hem betaald worde nadat de wegen gerepareerd zijn geworden en door den weginspecteur goedgekeurd, op wiens certifikaat te dien effecte den secretaris gelast werd het gemelde bedrag te betalen.

Takwegen.—De weginspecteur rapporteerde dat hij de Bulhoek weg op den 10den dezer had geïnspecteerd en dezelve in goede orde bevond. De heer Bekker objecteerde daartegen en meldde dat dezelve niet in goede orde is, voornamelijk Durand's hoogte. De heer Steyn zei dat zoover hij wist had de contracteur drie dagen aan den weg gewerkt om denzelve te repareeren en kon niet met de aanmerkingen van den heer Bekker instemmen. Na discussie werd besloten dat de heeren Steyn en Bekker aangesteld worden den gemelden weg te inspecteeren en te zien waar hij reparaties noodig heeft en diensvolgens den contracteur orders te geven en de uitslag bij de volgende zitting te rapporteeren.

De weginspecteur rapporteerde dat hij de verschillende wegen in wijk Steynsburg onder contract aan den heer Harem van der Walt, had geïnspecteerd en dezelve in goede orde vond, en werd het bedrag betaalbaar aan den contracteur voor het in orde houden derzelve, gelast betaald te worden.

De heer Steyn rapporteerde dat hij met den heer Harem van der Walt was overeengekomen om te repareeren en voor een jaar in orde te houden, verschillende wegen in wijk Steynsburg zoo als thans onder contract aan hem, voor £21, betaalbaar alle kwartalen, het eerste paaiement te worden betaald op den 15den September a.s., het contract beginnende op den 15den Juli.

Aangeteekend.

De heer Oosthuizen rapporteerde dat hij met den heer Adriaan Van Reenen was overeengekomen den weg van de Colesbergigrens van Knel tot de grens van wijk Zuurberg te Zevenfontein, te repareeren en voor een jaar in orde te houden voor £20, op de volgende condities, n.l., £14 te worden betaald nadat de weg gerepareerd is geworden en door den weginspekteur goedgekeurd, van welken datum het contract zal beginnen, en £6 aan het einde van het jaar, de weg dan in goede orde zijnde.

Aangeteekend.

Hekken.—Betrekkelijk besluit gepasseerd bij de laatste zitting omtrent het hek in de heining tusschen de heeren Crooks en Cardwell, zei de voorzitter dat hij bij nazien van de wet op het onderwerp vond dat er geen krimineele straf was voor het niet in orde houden van een hek; maar naardien in zijne opinie een hek dat niet in orde is en op den grond sleept, eene belemmering in den weg was, zullen de voorzieningen van artikel 160 van de wet op afdeelingsraden toepasselijk zijn; en onder deze omstandigheden had hij den secretaris opgedragen geen verdere stappen in de zaak te nemen tot de zitting van den raad op heden.

Goedgekeurd.

Na discussie werd besloten dat de heeren Crooks en Cardwell kennis gegeven worde dat de raad beschouwt dat het hek in de heining tusschen hunne eigendommen, een belemmering is en dat hetzelve binnen 12 uren na ontvangst van kennisgeving moet weggeruimd worden, en in gebreke daarvan werd den secretaris gelast zoodanige mannen te huren als moge noodig bevonden worden om de gemelde belemmering op hunne kosten weg te ruimen.

Het tot de kennis van den raad gebracht zijnde dat de heer D. Jordaan een hek heeft nabij zijn woonhuis dat niet behoorlijk opgericht was, daar slechts eenige palen dwars over den weg geplaatst zijn, werd besloten dat aan den heer Jordaan kennis gegeven worde om een behoorlijk zwaaihek bij gemelde plek te plaatsen of dat daar thans is geheel weg te nemen, en in gebreke daarvan zal de raad het hek dat nu daar is op zijne kosten laten wegruimen.

Op aanbeveling van den voorzitter werd besloten dat aan den weginspekteur opgedragen worde in de toekomst notitie te nemen van alle hekken door welke hij moge passeeren, wanneer wegen inspekteerende, en al zoodanige die niet in goede orde zijn te rapporteeren.

Veeziekten.—Besloten dat de voorzitter verzocht worde zoo goed te willen zijn bij de volgende zitting voor te leggen de lijst van grondeigenaars aangesteld om de veldcornetten te helpen de voorzieningen van de wet op veeziekten uit te voeren, met het doel om dezelve te amendeeren.

Schutten.—De secretaris rapporteerde dat naardien de pachten van de schutten op het einde van deze maand zouden verstreken zijn, en hij vergeten had de zaak voor den raad te brengen, bij zijn laatste zitting, had hij, na raadpleging met verscheidene van de leden, eene kennisgeving uitgevaardigd tenders voor dezelve vragende; tenders te worden ingezonden bij deze zitting.

Goedgekeurd.

De volgende tenders werden toen geopend, nam.:—W. J. Kruger voor Moresfontein schut, £3 5s.: D. J. Schutte voor Plaatfontein schut, £6 10s.; B. J. A. du Plessis voor Van Vuurens kraal, £5.

Besloten dat de tenders voor deze schutten aangenomen worden, en aangaande de schutten te Leeuwfontein, Verlatenfontein en Jagersfontein, dat tenders voor dezelve gevraagd worden, te worden ingezonden bij de volgende zitting van den raad, en dat in dien tusschentijd de secretaris schikkingen make om deze schutten aan te houden.

Kiezerslijst.—De secretaris rapporteerde dat hij bezig is met het opmaken van de kiezerslijst, en vroeg wanneer het zou gelegen wezen een hof in verband daarmede te houden. Besloten dat het hof gehouden worde op den 13den Augustus a.s.

Kaalkopspreeuw.—De voorzitter informeerde den raad dat eene proklamatie uitgevaardigd is geworden de "Kaalkop Spreeuw" beschermende voor een tijdperk van drie jaren, van af den 9den Mei 1898, als per proklamatie no. 159 van 1898.

Aangeteekend.

NAPIER.

13 Juni, 1898.

Mijnheer,—Daar onze boeren in den omtrek voor de laatste twee maanden zoo druk bezig waren met ploegen, was er voor ons bijna geene kans om ons met iets anders te bemoeien.

Het spijt mij te moeten zeggen dat 't hier nu erg droog begint te worden, doch wij zijn bijna klaar, of de meesten zijn klaar met zaaien, maar zien nu verlangend uit naar regen om te braken. Onze schapen zien er dit jaar tamelijk goed uit, behalve hier en daar wat brandziekte.

Daar het weer binnenkort kiesing is voor inspekteurs zeggen neef J. en oom G. wij zullen nu niet dippen, want als de inspekteur ons nu opdrukt krijgt hij niet weer onze stemmen. Jammer, terwijl de wet daar is en de kosten daarmede verbonden, zoo moesten de instrukties toch uitgevoerd worden. Het is toch zeker dat een schoon schaap veel mooier en voordeeliger is dan een met brandziekte besmet. Dus iemand die zijne schaap schoon houdt werkt tot zijn eigen voordeel.

Verder zien wij met belangstelling uit naar den uitslag van de redistributiebill. Mogen onze leden in parlement toch hard vechten tegen deze bill, want onze boeren loopen daardoor in groot gevaar. Gaat de bill door, dan krijgen de anti-protectie mannen hun zin, en dan is het klaar met onze boeren.

Amper vergeet. Ik zag eerst in uw bijvoegsel van 28 Juli 1898 een brief van een correspondent van hier, onderteekend "Geen Kerkeraadslid noch Predikant," en later, den 9den dezer, een antwoord van "Lidmaat" daarop.

Ik zou er geene aanmerking op gemaakt hebben, was het niet dat "Lidmaat" den spijker zoo netjes op zijn kop sloeg, waar hij "Lidmaat," onze correspondent herinnert aan wat alreeds gebeurd is, en wat nog zal gebeuren, als er slechts kans voor bestaat!

IK BEN EEN DIE OPMERKT.

Afdeelingsraad Hay.

Gewone vergadering van den raad, op 10 Juni, 1898 gehouden.

Tegenwoordig de heeren J. d'Oliveira, C. C., A. J. Viljoen, J. J. P. Bezuidenhout, S. J. Venter, en J. H. van Druten.

Notulen speciale vergadering van 11 Februari, 1898, en gewone vergadering op denzelfden datum, gelezen en goedgekeurd, alsook van vergadering van 8 April, 1898.

Brief gelezen van raadslid Van der Vijver, waarin hij redenen voor zijn afwezigheid geeft, gelezen en verlof van afwezigheid gegeven.

Het kasboek overgelegd, dat een saldo aantoont van £30 4s. 10d., kas in handen, en £397 15s. 6d. in de Standard Bank, Kimberley.

Briefgelezen van *Ons Land*, d. d. 25 Februari 1898, en *Patriot* van denzelfden datum, *re* advertenties van den raad.

Besloten de zaak tot de volgende vergadering te laten overstaan.

De volgende tenders voor schutten geopend. P. Badenherst, Goup, £5, I. H. van der Merwe, Kram Aar, £4, J. P. Koen, Kafferkrantz (wijk 2), £5 2s. 6d., D. Greef, Witberg, £7 10s., J. A. Steenekamp, Abrahamsdam, £5.

De heer Venter stelt voor, gesecondeerd door den heer Van Druten, de heer Greef's tender aan te nemen.

Aangenomen, alle leden, met uitzondering van den heer Bezuidenhout, voor het voorstel stemmende.

Besloten den heer Kuhn te verwittigen dat geen aansoeken waren gedaan voor schutten in wijk no. 2.

De heer Bezuidenhout stelt voor den tender voor het schut te Abrahamsdam aan te nemen, maar daar er geen secondant was, verviel het voorstel.

Brief van het dorpsbestuur van Grikwastad, d.d. 28 April 1898, den raad meldende, dat het bestuur niet kon voldoen aan het verzoek van den raad, om een gedeelte van den weg bij de fontein in te sluiten.

Opgaven ter tafel gelegd van overtredingen in het resident-magistraatshof van Hay, voor de kwartalen eindigende 31 December 1897 en 31 Maart 1898.

Petitie van J. P. Z. Koen en anderen, om de notulen der vergadering van den raad in de *Patriot* te plaatsen, en petitie van P. J. C. van Zijl en anderen, verzoekende schutberichten, zoo als nu, in *Ons Land* te plaatsen. Beraadslaging over deze petities stond over tot de volgende vergadering, wanneer de advertenties in overweging zullen worden genomen.

De volgende rekeningen overgelegd en lastgeving gedaan om te betalen:—W. A. Richards & Zonen, £14 1s 2d; Van de Sandt de Villiers & Co., £5 4s 6d.

Verslag van den weginspecteur gelezen en ter tafel gelegd.

Besloten dat de weginspecteurs kennisgeving zullen doen aan de contracteurs van de Postmasburg en Buitenberg wegen, die wegen dadelijk in reparatie te brengen, en ze te melden dat zij geen betaling zullen bekomen, voor dat de wegen in goede orde van reparatie zijn.

Kennisgevingen, d.d. 22 Maart 1898 en 26 April 1898 van dr. O. Toole, waarin den raad het bestaan wordt medegedeeld van typheuse koorts te Gannalaagte en Middelwater.

Aanzoek van den heer A. Venter, d.d. 8 Maart 1898, verzoekende om afleiding van een deel van den weg van Grikwastad naar Papkuil Besloten dat de heer Venter een beschrijving en teekening van den weg aan den secretaris moet geven, en dat de gewone kennisgeving zal moeten worden gedaan, de kosten van advertenties door den heer Venter te betalen.

Brief gelezen van den heer N. A. Heynes, d.d. 14 Maart 1898, re staat van den Buchuberg weg.

Circulaires gelezen van den distrikts-inspekteur van publieke werken, d.d. 13 Maart 1898, re proclamaties van wegen.

Circulaires gelezen van den afdeelingsraad van Springbok, d.d. 25 Maart 1898, re controle van hoofdwegen door het gouvernement.

Petitie gelezen van T. Turner en anderen re openen van weg over de plaats Grootfontein O. 420. Deze heer stelt voor: dat de raad de petitionarissen niet te hulp kan komen, en geeft aan de hand dat de petitionarissen bij het gouvernement aanzoek zouden doen.

Gesecondeerd door den heer Venter.

Aangenomen.

Brieven overgelegd van den secretaris van publieke werken, d.d. 9 Februari 1898, waarbij proclamatie No. 35, d.d. 25 Januari 1898 re afleiding van weg te Moesfontein.

Brief gelezen van den afdeelingsraad van Kimberley, d.d. 26 Januari 1898, re het vormen van een commissie om een plan aan het gouvernement over te leggen voor besproeiing in Grikwaland West.

Besloten den voorzitter te machtigen de raad bij de voorgestelde commissie te vertegenwoordigen.

Brief gelezen van secretaris van de Grikwaland West vergiftigings club en wild beschermings vereeniging, Papkuil, d.d. 27 April 1898, verzoekende het heffen van een hondenbelasting. Waarop de heer Viljoen kennisgeving deed dat hij op de volgende vergadering van den raad zou voorstellen een hondenbelasting te heffen.

Nominatie dd, 25 Januari 1898, door S. A. ... en anderen, waarbij de heer Robert Turner werd genomineerd als lid van den raad voor wijk no, 4.

Besloten de nominators te berichten dat er om geen nominaties was gevraagd.

AFRIKAANDER BOND.

GUBENGA TAK, (DISTRIKT ELLIOT.)

Algemeene vergadering gehouden op den vierden Juni bij den heer C. L. van Dijk, te Lager Gubenga.

De vergadering werd geopend met gebed, notulen gelezen en goedgekeurd.

Deze vergadering kwam tot besluit de zaak der wegen aan het distriktsbestuur over te laten om te zien hoever de commissie haar werk gedaan heeft.

Voorstel G. van Dijk N. J. Oelofse den heer P. J. Jordaan tot de commissie bij te voegen, die aan het werken is omtrent vervolgen tegen den heer Oelofse.

De vergadering besloot dat een erf-eigenaar en erf-bewoner het recht zal hebben, om meer dan een erf op zijn naam te krijgen.

Het voorstel om uit te kijken naar een parlementslid werd verwezen tot de volgende vergadering.

Voorstel N. J. Oelofse-P. J. Jordaan: een onderzoek te doen omtrent de losse kaffers in de erven, door een commissie. Aangesteld als commissie de heeren J. de Preiz in S. Malan.

De volgende vergadering zal gehouden worden bij den heer F. H. van de Vijver.

De vergadering besloot met gebed door den heer F. J. Jordaan.

W. VAN DE VIJVER,
Secretaris.

VIER-EN-TWINTIG-RIVIEREN TAK.

Vegadering gehouden op 9 Juni ten huise van den voorzitter.

De voorzitter opende de vergadering met gebed.

De secretaris las de notulen der vorige vergadering, waarna de twee laatste beschrijvingspunten, te weten de brandziektewet en de hondenbelasting, besproken werden.

Omtrent de brandziektewet besloot men na bespreking, den Bond van Porterville en Piketberg te vragen of hij de wet ook goedkeurt, en dan een verzoek bij het gouvernement in te dienen om in October na het scheren te dippen; met het oog daarop dat water dan op drooge plaatsen volop is.

Omtrent hondenbelasting werd ook besloten Porterville en Piketberg te vragen samen te stemmen om hondenbelasting verminderd te krijgen, terwijl Tulbagh en Malmesbury slechts 2s. 6d. betalen.

Toen werd de redistributiebill besproken. Reeds waren sommige der leden op de publieke vergadering te Porterville, doch niet allen. Maar zij verklaarden zich allen eendrachtelijk tegen de bill te zijn.

Ten derde werd besloten het dagloon van arbeiders, nl. van af wingerdspitten tot den 1sten September op niet te boven gaande 1s. 3d. te bepalen.

Werd besloten 4 malen per jaar te vergaderen met uitzondering van speciale vergaderingen, wanneer de secretaris kennis zal geven hetzij persoonlijk of in het nieuwsblad *Ons Land*.

Toen werd de vergadering met gebed gesloten.

A. J. MYBURGH,
Secretaris.

ELANDSDRIFT.

Driemaandelijksche vergadering van den Afrikaander Bond en Boeren beschermings-vereeniging, gehouden op 8 Juni 1898 ten huise van den heer Gideon de Beer te Elandsdrift.

De vergadering werd geopend met gebed.

Tegenwoordig 8 leden. De secretaris was afwezig met het notulenboek.

Voorstel G. de Beer-W. Engelbrecht dat de heeren A. Dreyer en A. Coetsee en de secretaris gelast worden een naamlijst op te stellen en aan het distriktsbestuur te zenden. Algemeen aangenomen.

Voorstel M. Moolman-Kemp om twee petities op te trekken den distriktsraad verzoekende den weg, leidende over de Gleeblanden, terug te trekken als distriktsraadsweg en den Mimosa-Windsor-weg, als distriktsraads-weg te proclameeren. Algemeen aangenomen.

Voorstel P. van Vuuren-W. Engelbrecht de heeren G. de Beer en A. Coetsee als commissie te benoemen naar eene vergadering te Bosvek op 24 Juni. Algemeen aangenomen.

Voorstel A. Coetsee-P. van Vuuren tot de benoemingsvergadering af te vaardigen de heeren G. de Beer, primarius, A. Dreyer, secundus. Algemeen aangenomen.

Voorstel De Beer dat de voorzitter gelast worde, indien de redistributiebill door het lagerhuis gaat, onze vertegenwoordigers van het hoogerhuis te vragen die bill tegen te werken. Algemeen aangenomen.

A. J. P. COETZEE,
Secretaris.

CLIFFORD, BARKLY OOST.

Verdaagde publieke Bondsvergadering te Clifford, 1 Juni, 1898.

De heer Stapelberg zeide dat hij als agent niets op de laatste stemming te wijk Venter kon doen, daar hij geen procuratie had.

Voorstel C. van Niekerk—P. Kruger, dat de vergaderingen voortaan om 10 uur beginnen sullen.

Amendement J. Stapelberg—J. Naude, dat van 1 Mei tot 1 November de vergaderingen om half elf ure beginnen sullen, en gedurende den zomer om 10 uur. Aangenomen.

Voorstel J. Naude—H. Steyn, dat de petitie voor toelaag aan veldkornetten geteekend worde.

Voorstel J. Naude—S. van Niekerk, dat de comitéleden zullen collecteeren voor het Bondsfonds. Aangenomen.

Voorstel J. Stapelberg—H. Steyn, dat al de gelden aan den secretaris afgegeven worden door alle leden, en dat de secretaris het bezorgen sal aan den secretaris van het districtsbestuur op of voor 1 Juli.

Voorstel J. Stapelberg—C. van Niekerk, dat het rapport van de Vaalhoek—Zadelboom commissie met dank aangenomen worde, alsook de aanbeveling van de commissie.

Voorstel J. Stapelberg—J. Greyvenstein, dat naar de eerstkomende raadsvergadering een memorie gezonden worde met een copy van de commissie, den raad verzoekende een ingenieur te verkrijgen van 't gouvernement om den genoemden weg op te meten, met het doel dezelve te bouwen, en dat de commissieleden in Elliot kennis zullen krijgen van dit besluit en verzocht worden samen te werken.

Besloten: "Daar deze vergadering zijnde een invloedrijke vergadering, gelet heeft op de nieuwe redistributiebill, die ingediend zal worden door het gouvernement zich diep gekrenkt gevoelt over het schandelijke onrecht de landelijke bevolking aangedaan tegenover de stedelijke, protesteert zij ten sterkste tegen genoemde bill, omdat een te groot stemrecht aan de stedelijke bevolking gegeven wordt, en verzoekt onze twee leden tegen de bill te werken."

Voorstel J. Naude—H. Steyn, dat de heer J. Venter inlichting zal geven omtrent de verandering in de constitutie op 't laatste congres.

Voorstel J. Venter—H. Greyvenstein: "Deze vergadering gelet hebbende op de nieuwe invoegingen in de Bonds-constitutie door het jongste congres gehouden te Worcester, is van gevoelen dat zulks te ingrijpend is in de rechten van wijks- en distriktsbesturen, en dat het ook een te groote macht aan de commissie van toezicht geeft, daarom gevoelt zij zich bezwaard onder voornoemde invoegingen, en verzoekt derhalve andere wijks- en distriktsbesturen om mede te werken om de basis van den Afrikaander Bond weder op het oude fondament te krijgen."

Amendement J. Stapelberg—J. Naude, dat deze zaak zal overstaan tot de volgende vergadering.

Het voorstel werd aangenomen.

Voorstel J. Greyvenstein—P. Kruger: Deze vergadering geeft hare afkeuring te kennen over en betreurt zeer het oprichten van eene "Unie" en waarschuwt ieder Bondsman er niet aan deel te nemen. Aangenomen.

Voorstel J. Naude—P. Kruger, dat de secretaris aangesteld worde als agent om te verschijnen op 13 dezer ten behoeve van de niet-geregistreerde kiezers in deze wijk. Aangenomen.

Voorstel H-Greyvenstein—J. Botha, dat een petitie tegen de brandziektewet geteekend worde en dat ze aan onze twee leden gezonden worde, en dat de ed. heer Van den Heever verzocht worde dezelve te ondersteunen. Door de meerderheid aangenomen.

Na discussie om kandidaten te nomineeren, werd op voorstel J. Stapelberg—C. van Niekerk, besloten dat op den laatsten Woensdag in deze maand een vergadering gehouden sal worden om kandidaten te nomineeren.

Voorstel J. Stapelberg—H. Steyn, dat een petitie geteekend worde om 't gouvernement te vragen een spoorweg naar Barkly Oost te bouwen.

J. P. GREYVENSTEIN,
Secretaris.

PHILIPSTOWN.

Publieke Bondsvergadering, gehouden te Kareepoort, wijk Venter no. 3, op 8 Juni 1898.

24 Leden tegenwoordig.

Besloten om twee leden te kiezen voor de lagerhuis elektie.

Voorgesteld door G. van Vuren—D. S. van Vuren, de heer N A J van Rensburg.

Voorgesteld door D Struwig—J Struwig, de heer N F de Waal.

Voorgesteld door J du Plessis—I J du Plessis, de heeren I J van der Walt en M M Venter.

De uitslag der stemming was: I J van der Walt 16 stemmen; N F de Waal 15. Zij werden als verkozen verklaard.

Voorstel G van Vuren om een secundus te kiezen. De heer N A J van Rensburg werd als zoodanig gekozen.

Als afgevaardigde naar de benoemings vergadering werd gekozen de heer P S du Toit en tot secundus J van der Walt.

Voorstel I du Plessis—J van der Walt om den afgevaardigde vrij te laten om te handelen naar bevind van zaken.

Voorstel D Struwig—J Struwig een petitie op te trekken om de brandziekte wet te herroepen. Algemeen aangenomen.

Voorstel G van Vuren—J van der Walt de heeren J P van der Walt en W du Plessis aan te stellen om de petitie op te zenden aan de heeren Van den Heever, L.W.R., en Van der Walt, L.W.V.

G J J VAN VUREN, SR.
Secretaris.

Op de proef gesteld.

DE ONDERVINDING VAN EEN QUEENSTOWSCHEN VRIJWILLIGER OP LANGBERG.

Dinsdagmiddag (zegt de *Queenstown Free Press*) had een onzer verslaggevers een onderhoud met den heer A. G. Butow, timmerman en bouwmeester, te Queenstown. Hij vond den heer Butow gereed en vrijwillig, in journalistieken geest gesproken, zich de pols te laten voelen; zoo vroeg hij, zonder veel vijven en zessen om hem verslag te doen van zijne ondervinding.

"Wel", zeide de heer Butow, die den bezoeker toescheen de diensten van een dokter niet te vereischen, "zoowat twaalf jaar geleden, of meer, kreeg ik een zonnesteek, toen ik aan het visschen was, en leed erg en dikwerf, terwijl ik ... drie dagen het bed moest houden. Alsof zulks nog niet genoeg was, was ik een slachtoffer der indigestie, en dit veroorzaakte zware hoofdpijnen, zoodat mijn leven tusschen die beiden niets anders dan een voortbestaan voor mij was.

"Dan veronderstel ik", zeide de verslaggever, "dat u op een of andere manier hulp zocht?"

"Ik raadpleegde verscheidene docters, maar zij schenen mij niet te kunnen genezen."

"Hoe kwam het dat u dr. Williams Pink Pills probeerde?"

"Door het lezen van wat zij hadden gedaan voor degenen die aan hoofdpijn en andere kwalen sukkelden. Ik nam de pillen weinige maanden voor dat ik met het Queenstownsche vrijwilligers detachement naar den Langberg ging. Ik had eenige bottels van een plaatselijken apotheker gekocht, en het eerste dosijn scheen mij geheel en al genezen te hebben. Ik nam eenige pillen mee naar het front, maar ik gebruikte ze nimmer, daar ik er geen gelegenheid voor had."

"Dat," merkte de bezoeker op, "was een vrij goed bewijs, daar ik veronderstel, dat gij een ruw leven moest lijden, en warmte en koude moest doorstaan."

"Ja, dat is zeker zoo. De pillen namen zoowel zonnesteek als hoofdpijn weg. Toen ik in Queenstown terug was, kreeg ik, waarschijnlijk ten gevolge van verandering van levenswijze, de hoofdpijn weder. Ik gebruikte de pillen weder, volgens instructies, en ik was spoedig weder hersteld, en gedurende de laatste vier maanden had ik niet meer noodig ze te gebruiken."

"Dan rekent u dat uw moeielijkheden over zijn, en ben u er dus dankbaar voor?"

"Zoo er iets verkeerds is, dan weet ik dat sulks slechts voor een tijdje is, en dat eenige weinige pillen, alles spoedig weder in orde zullen brengen. De verlichting die ik gevoel, bij de ellende van het verleden, achter mij te laten, zult u verstaan, als ik u zeg dat ik dikwijls zeide dat ik gaarne eenige som geld sou willen geven aan den dokter die mij genas. Ik kan slechts van de pillen spreken voor gevallen, met het mijne gelijkstaande en wat dit betreft, ben ik vast overtuigd dat de pillen een onfeilbaar middel zijn."

Bovenstaande opmerkenswaardige genezing bewijst nogmaals de afdoenbaarheid van dr. Williams' Pink Pills for Pale People in gevallen waar dokters en gewone geneesmiddelen niet konden helpen. De pillen, die worden verkocht door winkeliers in het algemeen, en ook verkrijgbaar zijn bij dr. Williams' medicijnen Co., 43 Langestraat, Kaapstad, zes bottels voor 17s., of een bottel voor 3s. 3d., postvrij, genezen bepaaldelijk slechte spijsverteering of dyspepsia, hoofdpijn, zwakte, teering of "verzwakking," leverkwalen, nierziekten, zoowel als anoemia, ongeregeldheden, en alle vrouwelijke ziekten. Zij zijn een zeker geneesmiddel tegen rhumatisme, heupjicht, lendenjicht, bronchitis, kortademigheid, zenuwpijn en de schadelijke gevolgen van hoesten, verkoudheid en koorts. Mans door overwerk of uitspattingen ter neer gedrukt, worden door haar gebruik spoedig hersteld en krachtig.—*Adv.*

HET LEVEN SCHEEN EEN VLOEK TE ZIJN.

VERLOREN ZENUWKRACHT.
VERLOREN ENERGIE.
VERLOREN GELD.
BETALING VOOR MEDICIJN DIE GEEN GOED DEED.
SPOEDIG HERSTEL AAN CLEMENTS TONIC VERSCHULDIGD.

Zegt

DE HEER M. JOHNSTONE,
GEELONG, VICTORIA,

die op 19 September 1896 schrijft:—Diegenen die nooit ziekte kenden kunnen het gevoel van dankbaarheid nooit beseffen dat het geheele gestel van iemand in bezit neemt, die na dagen, weken, en jaren van ziekte, tot kracht en energie is hersteld geworden door de uitvinding van iemand die zijn brein heeft gebezigd ten einde kracht aan den sieke te weergeven. Ik was zoo een geweest. Voor langen tijd was ik met buitengewoone neerslachtigheid geplaagd. Ik dacht dat het niets anders dan luiheid was, en wilde het weg werken, maar het baatte niets. Ik werd zeer zenuwachtig, en van wege de groote duizelachtigheid was ik altoos bevreesd dat ik zou vallen. Ik haatte het zien van voedsel, en kon nauwelijks iets verteeren, en werd uiteindelijk gedwongen naar bed te gaan, al dien tijd medicijnen gebruikende en de orders der dokters opvolgende. Ik werd spoedig zeer vermagerd en vond mij zoo zwak en siek dat het leven een vloek scheen, mijn beurs werd ook schraler en het stond mij niet aan om voor medicijnen te betalen die mij geen goed deden. Een familie-lid dwong mij om Clements Tonic te gebruiken. Ik kocht een grooten bottel, en het verrichte een groot wonderwerk met me. Mijn eetlust kwam terug, mijn vleesch kreeg een gezonde kleur, en ik gevoelde mij niet alleen geneigd, maar was ook gretig om te werken. Al mijn energie scheen heelemaal hersteld, en ik schrijf mijn spoedig herstel aan Clements Tonic toe.

ADV. M. JOHNSTON.

ALGEMEENE ZIEKTEN.

2. DE LONGEN

Long kwalen zijn meer algemeen in de Britsche eilanden dan eenig ander ziekte. Kleine verkoudheden leiden tot keelontsteking en inflammatie der longen. Behalve deze kleine kwalen zijn de longen onderworpen aan ziekten die door kiemen ontstaan, sooals tering. Bij de oppervlakte der zee, alwaar zuurstof overvloedig is wordt de geheele ademhalings-ruimte niet gebruikt, maar zoodra men eene hoogte van één mijl boven de oppervlakte der zee opstijgt wordt elk deel der longen tot ademhaling gebezigd. Daarom worden teringlijders naar plaatsen één mijl of meer boven de oppervlakte der zee gelegen, gezonden, alwaar zij verlichting en somtijds genezing verkrijgen. Inflammatie is een ander ziekte die door kiemen ontstaat. Grooter zorg wordt in koud klam weer vereischt, om se boven alle andere lichaamsorganen van koude en klamheid te vrijwaren. De zuiver-lucht kwestie is albelangrijk, waarom vrije beweging in de open lucht ten allen tijde hoogst noodzakelijk is. Maar boven dit alles blijft de absolute noodzakelijkheid om het lichaam in blakende gezondheid te houden. Zie hoe spoedig een zwak persoon koude vat, en het snel naar de longen vliegt.

Dr. Tibbles' Vi-cocoa, met zijn zuiver Caracas cocoa, Kola, extrakt van mout, en extrakt van hoppen, is geen medicijn, maar is voedzaam en snelt te hulpe door kracht en energie op te bouwen.

Moeders die hunne kinderen in goede gezondheid willen houden, behooren ze 's morgens en 's avonds dr. Tibbles' Vi-cocoa met warme melk bereid, te geven. Ziekelijke mannen en vrouwen die zwakke longen hebben, behooren om gezond te zijn dr. Tibbles' Vi-cocoa's morgens en 's avonds te gebruiken, en alle mannen die zich aan de ruwe onzekerheid van ons klimaat bloot te stellen hebben, behooren zichzelven te versterken voor zij hun dagelijksch arbeid te gemoet gaan, met dr. Tibbles' Vi-cocoa, als wanneer zij in staat zullen worden gesteld de woede der elementen met gerustheid te ontmoeten. De schrijver spreekt door persoonlijke ondervinding, en door de opmerking van de heilsame gevolgen op anderen. *Thee* opent de porieën en wakkert aan voor een tijd, koffie spoort het hart tot kloppen aan, terwijl dr. Tibbles' Vi-cocoa kracht en zelfstandigheid geeft, de longvezels opbouwt en versterkt. Het is inderdaad een wonderlijk voedende drank. Niets is er ooit ontdekt geworden dat er bij staan kan om levensvreugde, opgeruimheid van gemoed, snelheid van ledematen en een algemeen gevoel van geluk te geven dat slechts eene volle ruimte omtstaat om eenig pleizier, zedelijk, intellectueel en lichamelijk, te genieten.

Dr. Tibbles' Vi-cocoa is verkrijgbaar bij alle apothekers, kruideniers en winkels, of van dr. Tibbles' Vi-cocoa, beperkt, 21 Kasteelstraat Kaapstad.

Verdienste, en verdienste alleen is wat wij eischen voor dr. Tibbles' Vi-cocoa en wij zijn gereed aan ieder lezer die *Ons Land* noemt (een postkaart is voldoende) een nette monsterblikje van dr. Tibbles' Vi-cocoa gratis en postvrij toe te zenden.—(ADV.)

De heer Joseph Nolan,

TAND-ARTS.

HEYNES MATHEWS GEBOUWEN,
ADDERLEY STRAAT,
KAAPSTAD

HET TREKKEN VAN TANDEN ZONDER PIJN

GEEN CHLOROFORM.

GEEN GAS

GEENE BEDWELMIN[G]

De heer Nolan maakt eene specialiteit *Valsche Tanden*, volmaakt en op de natuurlijke gelijkende, tegen de laagst mogelijke prijzen.

RAADPLEGING VRIJ [ADV.]

KLEURLINGEN IN TRAMS.—Een Johannesburgsch blad klaagt dat kleurlingen toegelaten worden met de trams te reizen. Eerst worden alleen Kaapsche jongens en meisjes toegelaten, doch de tint der kleurlingen, die zich naast de blanken komen te zitten wordt allengs donkerder. In Kaapstad heeft men over hetzelfde te klagen.

VERBANDLIJSTEN.

8 JUNI, 1898.

Hypotheken.

Kasse, A ...	...	J Rentzke ...	Kaapsche Afd
Botha, P J ...	...	A Fourie ...	Oudtshoorn
Ross, G E ...	...	J Smuts ...	Kaapsche Afd
Lotter, M J	...	P Albertyn ...	Caledon
Kennedy, J / Kennedy, E	...	S Vorster	Cradock
Gamieldien, B	...	H Hablutzel	Kaapstad
Stemmet, D	...	A Teubes ...	Robertson
Willemse, M, (Tribelhorn J borg)	...	Executeursk..	Paarl
Public Undenominational School	...	K Regeering	Graham's Tn
Stegmann, J L	...	W Conradie	Sutherland
Gideon, D ...	...	T Higgs ...	Kaapsche Afd
Gouws, J H	...	Executeurs kr	Jansenville
Vollmer, F ...	...	Standard Bk	Kaapsche Afd
Viviers, J H	...	P Weeber ...	Beaufort Wt

Kustings.

Hay, F W D	...	H Arderne ...	Kaapsche Afd
Lang, A ...	...	Bdl Krynauw	Do
Price, E ...	...	A McGregor	Do
Stofberg, J ...	...	W Marsh ...	Worcester

Kinderbewys.

Bierech, L ...	...	Minderj Kind	Stellenb'sch
Mulder, H J (Mulder, A Olivier, W ... borges)	...	Do	Oudtshoorn

Generaal.

Heerden, v, C J	...	J v Heerden	Victoria Wst

Huw Voorwaarden.

Smith, W M / Bruyn, de S	...	... ...	Carnarvon
Dawson, F ... / Whipp, K F	...	... ...	Pretoria
Hewat, W ... / Faure, W C	...	... ...	Somerset Wt
Engelbach, H A / Gordon, E ...	...	... ...	KaapscheAfd

9 JUNI, 1898.

Hypotheken.

Walt, v d P J	..	J Venter ..	Colesberg
Vermeulen, P J	..	H Kuhn ..	Victoria Wst
Bam, E E ...	..	W Kleyn ..	Caledon
Hansen, M ...	..	B Heydenrych	Kaapsche Afd
Bosse, G J ...	..	PMacOwen ...	Do
Masoleng, J / Makhaeathoane, A / Jonas, J / Selane, M	..	T Bruton ...	Pt Elizabeth
Thompson, C D	...	W Roberts ...	Kokstad
Fourie, M C	...	JHeydenrych	Jansenville
Marthese, W C	...	H Hablutzel	Kaapstad
Recardie, F ...	...	E Grover ...	Do
Waters, E E	...	M Boyes ...	Kaapsche Afd
Beardmore, J K / Miller, W ... / Miller, & Co	...	J Bell ...	Do
Marais, P J	...	R Nicholson	Cradock
Viljoen, C J	...	A v Rensburg	Britstown
Roux, le, J J	...	P du Plessis	Paarl
Roux, le, J D	...	P du Plessis	Do
Pienaar, B J	...	H Abrey ..	Maclear
Baker, W B	...	M Andrew ..	Kaapsche Afd
Behm, A C ..	...	P Toens ...	Worcester
Armstrong G E / Marshall, B	...	J Dircks ...	Cathcart
Kent, C E ...	...	J Scheepers	Hertzog

Kustings.

Quinn, J ...	..	J Brookshaw	Graham's Tn
Parker, J ...	...	Bdl Barry ..	KaapscheAfd

Kinderbewys.

Mallinson, M J (Fouche, C ... Grundling, C, borges)	...	Mindj Kind ...	Oudtshoorn

Generaal.

Brewin, P E / Brewin, E ... / Brewin Bros	...	G F Herbert	Kaapstad
Potgieter, G	...	J Schoeman	Cradock
Potgieter, A	...	J Schoeman	Do
Moolman, W H	...	J Marais	Do

Huw. Voorwaarden.

Roux, T J H / Beyers, M M	...	.. ...	Stellenbosch
Griffin, J J ... / Amiss, E ...	...	... ...	O London

Cancellatie.

Philip Jacobson aan Watts, Herbert & Co, Willowmore.

10 11 EN 13 JUNI, 1898.

Hypotheken.

Stoffberg, H	...	J Hofmeyr ...	Kaapsche Afd
Jantzen, M	...	W Hiddingh	Do
Melck, J A	...	M Melck ...	Malmesbury
Jacobs, D J	...	G Christie ...	Carnarvon
Stewart, J ...	...	J Steytler ...	Kaapstad
Cunningham T	...	Assurantie & Trust Co	Pt Elizabeth
Cane, R	...	J Brunt	Kaapsche Afd
Cochrane, R / Cherry, J E / Cochrane & Cherry	...	A O'Flaherty	Do
Claassen, N	...	Stusser & Co	Oudtshoorn
Fourie, S L	...	Stusser & Co	Do
Schalkwyk, v M J	...	J Roux	Carnarvon
Calcraft, S ...	...	Mutual	Kaapsche Afd
Heerden, v J L J ...	...	R Hayton ..	Aberdeen
Jantjes, C ..	...	C van Zyl ...	Carnarvon
Pietsen, v C	...	S Seligmann	Barkly O
Schade, F C L v W	...	J Brunt	Kaapsche Afd
Frere Lodge	...	Bouwvereeniging	Aliwal N
Veltman, W	...	P Naukin ...	Paarl
Rubidge, P	...	H Bedford ...	Aberdeen
Grib, F G	...	C Cilliers ...	Victoria W
Scott, W B ...	...	G Hartley ...	Queen's Tn
Heyns, J F	...	Dempers & V Ryneveld	Kaapsche Afd
George, F J	...	J Terpend ...	Pt Elizabeth
Morkel, G	...	T Thwaits ...	Beaufort Wt
Hollandsch Afrikaansche Uitgevers-Maatschappy (voorheen Jacques Dusseau & Co	...	J Huysinga	Kaapstad
Capayi, L ...	...	G Vogt ...	Cala
Hayward, F	...	C Hodgson ..	Kaapsche Afd
Hawken, M	...	Bouwvereeniging	Graham's Tn
Buys, L J ...	...	E Jones ...	Albert
Hattingh, H J M L	...	E Jones ...	Do
Meyburgh, D S C ...	...	Huw Kont ... Nighingale ...	Aliwal N
Merrington, J S	...	H Arderne ...	Kaapsche Afd
Vermaak, P	...	T Mills ...	Uitenhage
Breacker, M	...	H Struben ...	KaapscheAfd
Bagnall, C C	...	H Struben ...	Do
Brigham, W	...	R Powell ...	Do
Antwerp v G P J ...	...	J Swemmer ...	Oudtshoorn
Steyn, J J ... / Steyn, H G	...	S Seligman ...	Maclear
Smuts, C W	...	W Humphrey	Pearston
Brown, C R	...	C Strohl ...	KaapscheAfd
Frits, J P ...	..	D Derksen ...	Paarl
Prins, G C ...	...	J Urtel ...	Kaapsche Afd
Wyeb, J ...	...	H Arderne ...	Do
Wasserman E G	...	P Schonus ...	Uniondale
Luyt, F M ...	...	D Kerr ...	KaapscheAfd
Brookes, C ...	...	D Kerr ...	Do
Mason, J ...	...	D Aspeling ...	Do
Kuil v d J T	...	A Bamberger	Pt Elizabeth
Lawrence, W H	...	Bouwvereeng	Kaapsche Afd
Civil Service Club ...	...	voogdy fonds	Do

PLAK-PAPIER.

Vóór gij ergens elders koopt, schrijft eerst aan

GUSTAF ANDERSON & Co.,
35, LANG STRAAT, KAAPSTAD,

Voor patronen van hunne prachtige Plakpapieren.

VERF, VERNIS, en SCHILDERWAAR
TEGEN ZEER BILLIJKE PRIJZEN.

Een prachtige assortiment Lincrusta, en alle andere soorten Versierselen.

Gustaf Anderson & Co.,
35, LANG STRAAT, KAAPSTAD